

EFSA 2008. aasta aruanne

Pühendunud Euroopa toiduohutusele

SISUKORD

© European Food Safety Authority, 2009

ISBN: 978-92-9199-159-4

doi: 10.2805/22652

Paljundamine on lubatud, kui viidatakse allikale, välja arvatud seal, kus on öeldud teisiti. Selles väljaandes väljendatud vaated või seisukohad ei pruugi olla õiguslikult käsitatavad Euroopa Toiduohutusameti ametlike seisukohtadena.

Euroopa Toiduohutusamet ei vastuta võimalike ebatäpsuste või vigade eest.

Miroslav Ouzký eessõna	2	PPR: pestitsiidide mõju lindudele ja imetajatele	27
Androulla Vassiliou eessõna	3	AMU: Euroopa mesilaskolooniate kollapsi häire	28
Diána Bánáti sõnum	4	DATEX: arusaamine sellest, mida keegi Euroopas sööb	29
Catherine Geslain-Lanéelle'i sõnum	5	EMRISK: võimalike toiduohutusriskide kindlakstegemine	30
I. EFSA JA SELLE KOHT EUROOPA TOIDUOHUTUSSÜSTEEMIS	6	PRAPeR: pestitsiidide toimeainete ohutuse hindamine	31
II. 2008. AASTA TÄHTSÜNDMUSED JA SAAVUTUSED	8	SCO: ekspertide andmebaas EFSA teaduspädevuse parandamiseks	32
1. TOIDUOHUTUS JA EFSA PÖÖRDEPUNKTIS	9	Zoonoos: viimased suundumused patogeenides, mis põhjustavad toiduga edasikanduvaid haigusi	33
EFSA strateegia järgneval viiel aastal	9	2.2. Teaduslikud kõrghetked	34
ELi tervishoiuvaliniku külaskäik EFSAse	10	Loomade kloonimine on keeruline ja arenev küsimus	34
Uute EFSA juhatuse liikmete ametisse nimetamine	11	Väited tervislikkuse kohta: teadlike ja tähenduslike tarbija valikute kindlustamine	35
Areng koos liikmesriikidega ja väljaspool neid	12	Kiire reageerimine rahva terviseriskidele	36
2. RISKIHINDAMISTE JA TEADUSLIKE NÕUANNETE KAHEKORDISTUMINE	14	Uued revisjonisüsteemid parema kvaliteedi tagamiseks	38
EFSA teadusväljund	15	3. LIIKMESRIIKIDEGA TIHEDAMA KOOSTÖÖ EDENDAMINE	39
2.1. EFSA teaduskomisjonid ja üksused: töörohke 2008. aasta	16	Nõuandev kogu: üleeuroopalise koostöö tihendamine	39
Teaduskomitee: lai tööpõld – hinnangute kooskõlastamisest nanotehnoloogiast	16	Kontaktasutused kõigis liikmesriikides	40
AFC: lõhna- ja maitseainete, toitaineallikate, lisaainete ja pakendite ohutus	17	Riikliku oskusteabe kasutamine: Euroopa teaduskoostöö töörühmad	41
ANS: lisaainete ja toidule lisatavate toitaineallikate ohutus	18	Teadusabi suurendamine	43
CEF: lõhna- ja maitseainete ohutuse hindamine	19	4. RISKIKOMMUNIKATSIOON EFSA HAARDEULATUSE LAIENDAJANA	44
AHAW: kalakasvanduses kasvatatud kalade heaolu	20	Sidus riskikommunikatsioon: kogu Euroopas kostev hääl	44
BIOHAZ: toidu roll ravimiresistentsuse edasiandmisel inimestele	21	Nähtavus: järjest laiem kandepind	47
CONTAM: nitraatidest tulenevate ohtude ja kasulikkuse hindamine köögiviljarikkas dieedis	22	III. FINANTSARUANNE	50
FEEDAP: suunised söödalisandite loa taotlejatele	23	IV. EFSA ENNETAV PILK TULEVIKKU	54
GMO: uuendatud suunised geneetiliselt muundatud taimede kohta	24	V. LISAD	
NDA: tervislikku toitu panustamine	25	I lisa Praegune organisatsiooniline struktuur	56
PLH: taimekahjurite ohtu puudutav suunav teadusnõuanne	26	II lisa Lühendite loend	58
		III lisa 2008. aastal avaldatud hinnangute ja teaduslike dokumentide loend	60

MIROSLAV OUZKÝ EESSÕNA

EUROOPA PARLAMENDI KESKKONNA-, RAHVATERVISE JA TOIDUOHUTUSE
KOMISJONI ESIMEES

EFSA etendab Euroopa toiduohutuse tagamisel otsustavat rolli. Amet pakub sõltumatut teaduslikku nõu ja kvaliteethindamisi, mida vajame Euroopa Parlamendi riskihalduritena selleks, et kaitsta Euroopa tarbijaid.

EFSA jätkas suhete arendamist Euroopa Parlamendiga kogu 2008. aasta vältel, teavitades liikmesriike parlamendi pädevusse kuuluvate valdkondade viimastest arengusuundadest ning viibides asjakohastel Euroopa Parlamendi komisjoni koosolekutel. See oli hea võimalus komisjonile huvipakkuvatel teemadel pikalt arutada ning EFSA tehtud väärtusliku tööga lähemalt tutvuda.

Täpsemalt osalesid EFSA esindajad – nii teaduseksperdid kui ka muud töötajad – Euroopa Parlamendi keskkonna-,

rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni (ENVI) koosolekutel, viibides juures, kui Euroopa Parlamendis vaadati muu hulgas läbi näiteks järgmiste teemade toimikud: toidu kvaliteeti parandavate ainete pakett, pestitsiidide pakett, loomade kloonimine, väited tervislikkuse kohta ja geneetiliselt muundatud organismid (GMO). See omakorda aitas ametil paremini täita oma ülesannet ehk anda sõltumatut nõu, mida me vajame riskihaldamisega seotud otsuseid vastu võttes.

2008. aasta aprillis külastas Euroopa Parlament ENVI komisjoni liikmete juhtimisel EFSAt Parmas. Delegatsioon kohtus EFSA juhatuse esimehe, tegevjuhi ja EFSA töötajatega. Arutlusel olnud teemade hulgas olid EFSA 2008. aasta prioriteetid, ekspertide valik, sõltumatus ning huvide deklaratsioonid, EFSA kvaliteedi- ja riskihindamine, teaduskoostöö ja riskikommunikatsioon.

Sellest aastaaruandest nähtub, et EFSA on 2008. aastal märkimisväärselt kasvanud – nii töökoormuselt, isikkoosseisult kui ka väljundilt. Nüüd, kui ameti strateegiline kava ajavahemikuks 2009–2013 on kindlalt paika pandud, ootan EFSA ja teiste oluliste partneritega koostöö jätkumist, sest näeme tublisti vaeva selle nimel, et tagada ELi kodanikele Euroopa toiduohutussüsteemi usaldusväärsus. Tänu sellele tihedale koostööle võivad Euroopa tarbijad olla kindlad, et nende toit on ohutu ja et meie tegevuse eesmärk on neid kaitsta ning nende tervist säilitada. ■

*Miroslav Ouzký,
Euroopa Parlamendi keskkonna-,
rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni esimees*

ANDROULLA VASSILIOU EESSÕNA

EUROOPA KOMISJONI TERVISHOIUVOLINIK ANDROULLA VASSILIOU

Euroopa Liidu tervishoiuvolinikuna on üks minu peamisi eesmärke toiduohutuse kõrge taseme säilitamine ning selle eest hoolitsemine, et esile kerkivatele ohtudele reageeritakse õigesti ja õigeaegselt. See on saavutatud tänu ELi ühtsele õigusloomele ning Euroopa Toiduohutusameti (EFSA) põhjalikele teaduslikele nõuannetele.

EFSA rajamine oli vastavuses vajadusega tõsta ühenduse võimet käsitleda toiduohutuse keskmises oleval keerulisi teadusprobleeme – see teema puudutab ELi kodanikena meid kõiki.

EFSA on tegutsenud vaid kuus aastat, kuid on juba hästi välja kujunenud asutus, mille teaduspanus on pälvinud laialdast tunnustust. Amet mängib kesksel rollil Euroopa toiduohutuspoliitika suunamisel ja loomisel. EFSA loodi Euroopa institutsioonide, liikmesriikide ning kaubandus- ja teiste sidusrühmade huvidest sõltumatu ametiasutusena. EFSA sõltumatus on Euroopa Komisjonile poliitika kavandamisel, riskide haldamisel ning tarbija usalduse tõstmisel Euroopa toiduvarude vastu asendamatu tähtsusega.

Seetõttu hindan kõrgelt selle ameti kui tähtsa partneri rolli ELi toiduahela ohutuse tagamisel.

Olulise tähtsusega on EFSA ja Euroopa avalikkuse ees aru andvate poliitiliste institutsioonide vaheline vastutusalade jaotus. Samas on tarvis tihendada koostööd EFSA ja Euroopa Komisjoni vahel, et tagada ühenduse riskihaldusprotsessi terviklikkus ja tõhusus. Komisjon loodab ka EFSA peale, et see annab oma panuse ülemaailmsesse rahvatervise kaitseks. Sel põhjusel olen oma volituste ajal muutnud prioriteediks tiheda koostöö EFSA ja selle tegevjuhiga, et välja töötada, kuidas saaksime paremini tagada õigeaegse teadusnõu andmise, mis oleks vastavuses teatud kiireloomuliste otsuste, komisjoni prioriteetide ning meie sidusrühmade ootustega.

Lisaks on EFSA ja riiklike riskihindamiste eest vastutavate asutuste vaheline suhtlus oluline ELi teadushinnangute järjepidevuse tagamisel.

EFSA ei ole pelgalt teadusnõuannete pakkumise vahend. Ameti üks peamisi ülesandeid on

riskide ennetamine, sealhulgas võimalike riskide varajane kindlakstegemine. Teadusandmeid kogudes ja analüüsid saab EFSA pakkuda meie paremat ülevaadet indiviidide kokkupuutest toidu tarbimisega seotud ohtudega ning anda uue hinnangu pikaajalistele küsimustele teaduse edusammude ja tehnoloogia arengu valguses.

Me kõik töötame sama eesmärgi saavutamise nimel, milleks on toiduahela ohutuse tagamine. Seda tehes tuleks püüelda ka parima võimaliku koostoime saavutamise poole. Minu silmis mängib EFSA kui amet erilisel tähtsal ja strateegilisel rollil Euroopa Komisjoni poliitiliste eesmärkide saavutamisel ning meie kodanike ootustele vastamisel. EFSA on tulnud selle osaga edukalt toime viimase kuue aasta jooksul ning olen veendunud, et ta teeb seda ka edaspidi. ■

*Androulla Vassiliou,
Euroopa Komisjoni tervishoiuvolinik*

DIÁNA BÁNÁTI SÕNUM

JUHATUSE ESIMEES

„Iga päev võite teha edusamme. Iga samm võib osutuda viljakaks. Ometi rullub teie ees lahti üha pikenev, üha tõusev, üha täiuslikumaks muutuv teerada. Te teate, et ei jõua kunagi teekonna lõppu. Kuid see ei ole sugugi heidutav, vaid üksnes suurendab mäkketõusu rõõmu ja hiilgust.“

Winston Churchill

2008. aastal sai mulle osaks suur au osutada valituks Euroopa peamise toiduohutusriskide hindamisega tegeleva organisatsiooni – Euroopa Toiduohutusameti – juhatuse esimeheks.

Toiduohutussüsteem on kogenud raskeid aegu, kuid olen endiselt kindel, et alused, millele EFSA on rajatud, ja asutuse aastatega loodud struktuur teenib kõiki Euroopa Liidu kodanikke ühtemoodi hästi. 2008. aastal võtsime vastu strateegilise kava ajavahemikuks 2009–2013, millest eelseisvatel aastatel juhinduda. Plaan annab ülevaate, kuidas üleeuroopaliselt suurendada EFSA käsutuses oleva teaduskogemuse kasulikkust, kindlustades ühtse lähenemisviisi riskihindamisele, et pakkuda Euroopas otsuste langetajatele asjakohast ja värskemat nõu, mida nad vajavad.

Uue strateegiakava kuus põhieesmärki aitavad meil õigel teel püsida, alustades 2008. aasta detsembris vastu võetud 2009. aasta halduskavast, milles on prioriteedina välja toodud EFSA teaduskomitee

ja EFSA kümnest komisjonist kaheksa koosseisu uuendamine. Need teaduskomitee ja -komisjonide juhtliikmed on EFSA-le ning jätkuvalt usaldusväärse teadusnõuande edastamisele olulised.

Tunnen uhkust, et saan olla väljakujunenud EFSA tüürimise juures. Olen uhke sellise EFSA üle, mille koosseis on kasvanud ligi 400 andeka töötajani, kes pakuvad pidevat tuge meie pühendunud teaduskomisjonidele ja tööühma ekspertidele; sellise EFSA üle, mis on tänaseks edastanud üle 1000 teadusliku hinnangu ja aruande; sellise EFSA üle, mis võib nüüd täie kindlusega väita, et toiduohutussüsteem suudab sammu pidada tehnoloogiliste, keskkondlike, õiguslike ja turust lähtuvate muudatustega ning püsida eetilisel teel.

EFSA teeb ka suuri edusamme tõhususe, tootlikkuse ja reageerimisvõime valdkonnas. See aitab tagada, et komisjonis, liikmesriikides ja mujalgi saaksid riskihaldurid õigeaegselt enda käsutusse parimad teadushinnangud ja -nõuanded.

Soovin juhatuse nimel tänada tegevjuht Catherine Geslain-Lanéelle'i ja kõiki EFSA töötajaid nende 2008. aastal tehtud raske töö eest, selle eest, kuidas te suutsite edukalt toime tulla suurenenud töökoormusega ning jõuda tulemustes taas kord uuele tasandile. Lõpetuseks soovin tänada oma eelkäijat professor Patrick Walli ning nii uusi kui ka vanu juhatuse kaasliikmeid nende 2008. aastal tehtud töö eest ja ootan põnevusega eelolevatel aastatel koostööd nendega, kes aitavad mul suunata EFSA tegevust nii, et amet vastaks ootustele, mis on pandud sellele kui Euroopa juhtivale toiduohutusorganisatsioonile. ■

*Professor Diána Bánáti,
EFSA juhatuse esimees*

CATHERINE GESLAIN-LANÉELLE'I SÕNUM

EFSA TEGEVJUHT

2008. aasta oli EFSA-le kui organisatsioonile märkimisväärse kasvu ja tugevnemise aasta. Me oleme nüüd väljakujunenud organisatsioon, millel on tugev side liikmesriikide riiklike toiduohutusametite, ELi institutsioonide ning rahvusvaheliste asutustega, mis tegutsevad meie pädevusse kuuluvates valdkondades. Riskihindamine ja -kommunikatsioon moodustavad olulisima osa meie põhiülesannetest ning nende tegevuste ulatus on vaid ühe aastaga kahekordistunud. Vaatamata ainult 15 protsendi suurusele inimressursside kasvule esitasime 2008. aastal 489 teadustöö tulemust: hinnangud, arvamused, aruanded jne. Meie visandatud 2009.–2013. aasta strateegilises kavas oleme kavandanud eelseisvatel aastatel oma tootlikkust pidevalt tõsta.

Viimastel aastatel oleme keskendunud oma sisekorralduse paremaks muutmisele ja suurepärase võrgustiku loomisele. Aja ja raha investeerimine nendesse valdkondadesse on andnud selgeid tulemusi ning seda mitte üksnes meie suutlikkuse suurenemise ja tõhustumise, vaid ka meie toimingute kiiremaks ja sujuvamaks muutumise

ning meie seesmise struktuuri tugevnemise näol. Täna toetavad meid meie töös liikmes- ja naaberriikide riiklikud toiduohutusametid, peaaegu 400 asutamismääruse artikli 36 alla kuuluvat organisatsiooni ning üle 1200 meist sõltumatu teaduseksperti. 2009. aastal jätkame oma ekspertide ja koostööpartnerite võrgustiku laiendamist; täpsemalt moodustatakse aasta keskel uuesti kaheksa EFSA teaduskomisjoni ja teaduskomitee.

EFSA pakub teenuseid Euroopa riskihalduritele, edastades neile kõrgetasemelisi ja õigeaegseid riskihindamisi. Tähtsaim on töö kvaliteet: 2008. aastal lasime käiku kvaliteedihindamise programmi ning alustasime esimese etapi elluviimist: teadusväljundi enesehindamine ja asutusesisene hindamine. Peagi väljastab meie kvaliteedijuht aruande sellest tehtud järeldustega. Teine etapp, välishindamine, viiakse ellu 2009. aastal.

Reageerimisvõime on olnud meie 2008. aastal tehtud töö oluline tunnus. Kolmel korral – Hiina liittoitudest melamiini leidmisel, Ukraina päevalilleõlist lisandite avastamisel ja liri sealihast

dioksiinide leidmisel – paluti meil pakilistele toiduohutusjuhtumitele reageerida ning iga kord rakendasime kiirendatud menetlust, et riskihalduritel oleks teaduslik baas, mille põhjal otsuseid langetada. Selliselt toimides andsime märkimisväärse panuse Euroopa tarbijakaitsesse ning EFSA reageerimise kiirus ja kvaliteet teeb au meie töötajatele ja ekspertidele.

Meie 2008. aasta saavutused said võimalikuks tänu meie ekspertide, partnerite ja töötajate tohututele jõupingutustele. Samaaegselt on EFSA oma poliitikat ja menetlusi inimressursside ning oma ekspertidele pakutava toe valdkonnas oluliselt paremaks muutnud, et kindlustada asutuse ülimalle varale kogu vajalik abi.

Kahtlemata etendab EFSA olulist rolli toiduohutuse ja rahva tervise kaitsmisel. Meie töötajate ja ekspertide ühiste jõupingutuste lõpptulemus selle rolli täitmisel annab põhjust uhkust tunda. ■

*Catherine Geslain-Lanéelle,
EFSA tegevjuht*

I. EFSA JA SELLE KOHT EUROOPA TOIDUOHUTUSSÜSTEEMIS

Veiste spongioosne entsefalopaatia (BSE) ja teised 1990ndate lõpul esinenud kriisid andsid tunnistust toidutarne keerukusest ning vajadusest hinnata toiduohutust ühtse süsteemina, hinnates riskide kogu toiduahela raames, alustades n-ö põllult ja lõpetades söögilauale jõudmisega. BSE-kriisi juhtum on väga hea näide sellest, et loomade tervis, loomasööt ja esmatootmise meetodid olid tarbijani jõudva toidu ohutuse seisukohalt äärmiselt olulised.

Euroopa toiduohutussüsteem põhineb eeldusel, et tarbija tervise kaitsmiseks tuleb tagada turvalisus kogu toiduahelas. Süsteemi keskne eesmärk on tagada, et Euroopa kodanikeni jõuab ohutu toit, andes inimestele võimaluse valida tervislikku toitu ja kaitsta enda tervist. Enamiku toidu ohutuse kaitsmisele suunatud Euroopa tasemel välja töötatud meetmete rakendamine on liikmesriikide endi kätes, kaasa arvatud nende, mis on suunatud loomade tervishoiule ja heaolule, taimetervisele, esmatootmise aspektidele, tootmisele, töötamisele, levitamisele ja müügile.

Euroopa toiduohutussüsteem lähtub üldise toiduseaduse määrustest*, millega on kehtestatud kolm omavahelises sõltuvuses olevat riskianalüüsi põhimõtet: esiteks riskihindamine ehk riskide teaduslik hindamine, teiseks riskihaldamine ehk otsuste langetamise protsess ja kolmandaks riskikommunikatsioon. Selle süsteemi raames on sõltumatule Euroopa Toiduohutusametile

(EFSA) usaldatud riskihindamise ja -kommunikatsiooni ülesanne, samas kui vastutus riskihaldamisel langetatud otsuste eest lasub Euroopa Komisjonil, Euroopa Parlamendil ning liikmesriikidel. Seega on EFSA Euroopa Liidu toiduohutussüsteemi lahutamatu osa, mis annab riskihalduritele teaduslike nõuannete kujul tõendatud aluse selliste meetmete kasutuselevõtuks, millega tagada ühenduse eesmärgiks võetud tervisekaitse kõrge tase.

EFSA on oma kümne teaduskomisjoni ja sõltumatute teadlastest koosneva teaduskomitee kaudu võimeline hindama toidutarneahelas esinevaid riske, alates taimetervisest, pestitsiidide ja geneetiliselt muundatud organismide (GMO) kasutamisest, põllumajandustavade ja loomasöödadest, loomade tervishoiust ja heaolust kuni toidu tootmise ja töötlemiseni ning lõpuks tarbijatele tarnimiseni. 2008. aastal esitas EFSA peaaegu 500 hinnangut ja aruannet ning jagas teisi nõuandeid Euroopa õigusloome toeks. Omades teadmisi ja kogemusi kogu toidutarneahelast (põllult söögilauani), suudab EFSA teha laiahaardelisi riskihindamisi, võimaldades sel viisil riskihalduritel saada terviklikku ettekujutust probleemist, aidates neil riskiga tõhusalt toime tulla ning valida selleks sobivaim meetod ja rakendusviis.

Tihe koostöö Euroopa Komisjoni, Euroopa Parlamendi, liikmesriikide ametitega Euroopas ja

* Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. jaanuaril 2002 sätestatud kodukorra määrus (EÜ) nr. 178/2002, milles kehtestatakse toiduaineseaduse üldised põhimõtted ja nõuded ning millega rajatakse Euroopa Toiduohutusamet ja kehtestatakse toiduohutust puudutavate küsimuste menetlus.

kaugemal ning sidusrühmade organisatsioonidega võimaldab EFSA-l koguda, analüüsida ja pakkuda andmeid ning töötada välja ulatuslikud soovitusel riskihindamise toimingute toetamiseks.

Euroopa riskihaldurid peavad suutma kiiresti ja otsustavalt reageerida, võttes kasutusele sobivaimad meetmed, kui toiduahelas ilmneb kriisiolukord, mis võib avaldada tervisele otsest või kaudset mõju. EFSA põhitegevuseks ongi võimalike riskide kindlaksmääramine. 2008. aastal arendas EFSA oma kiirendatud ja sujuvat menetlust veelgi, edastamaks teadusnõuandeid nii, et riskihaldurid suudaksid kriisiolukordadega lühima võimaliku ajaga toime tulla.

EFSA on kohustatud oma leidudest üldsust teavitama. Koostöös Euroopa institutsioonide ja riiklike toiduohutusametitega on EFSA eesmärgiks tagada ameti riskihindamisi puudutava teabe õigeaegsus, täpsus, tähenduslikkus ning kättesaadavus, panustades seeläbi Euroopa toiduohutussüsteemi usaldusväärse suurendamisse. ■

II. 2008. AASTA TÄHTSÜNDMUSED JA SAAVUTUSED

1. TOIDUOHUTUS JA EFSA PÖÖRDEPUNKTIS

EFSA-l on praeguseks kindel väljakujunenud positsioon. Ametil on suurenenud ressursid ehk ligi 400 töötajat ning juurdepääs enam kui 1200 sõltumatust välisest teadusekspertist koosnevale võrgustikule. Ametil tuleb sammu pidada kasvanud nõuete ja uute väljakutsetega, kindlustamaks, et tarbija- ja tervisekaitse rajaneb kindlal teaduslikul tõendusmaterjalil.

Konkreetsemalt seisab EFSA silmitsi keeruliste väljakutsetega mitmel rindel. Üleilmastumine suurendab uute võimalike korduma kippuvate riskide tõenäosust Euroopa toidutarneahelas. Uuenduslikud tootmistehnoloogiad ning arenev riskihindamine esitavad keerukaid nõudeid EFSA teadus- ja teavitustegevustele. Säästva arengu ja kliimamuutuse tõttu suureneb vajadus riskihindamise ühtse lähenemisviisi järele. Muudatused ühiskondlik-demograafilises struktuuris ning tarbija käitumises avaldavad mõju EFSA tegevusele, eriti söötmise, toitumise ja tervise seisukohalt, samas kui muutused poliitikas ja õigusvõrgustikus mõjutavad EFSA töökoormust ja prioriteete tervikuna.

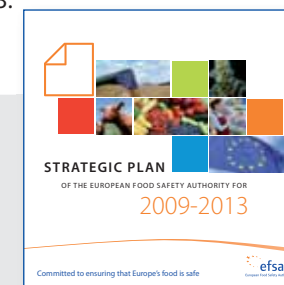
Ootused ja nõudmised EFSA-le kasvavad kiiresti arenevas ning pidevalt muutuv keskkonnas töötamise käigus. Sellegipoolest oli 2008. aasta pärast pidevat kasvu ning infrastruktuuri tugevdamist möödunud aastatel selline aasta, mis suurendas eelseisvateks aastateks EFSA valmidust ja reageerimisvõimet.

EFSA strateegia järgneval viiel aastal

Selleks, et seada üldjoontes paika ameti tegevussuunad eelseisvatel aastatel, võttis juhatus 2008. aasta detsembris vastu EFSA strateegilise kava aastateks 2009–2013.

Strateegilised eesmärgid järgneval viiel aastal

1. Ühtne lähenemine toiduainete tarneahelaga (põllult söögilauale) seotud teaduslike nõuannete edastamisele.
2. Õigeaegse kvaliteethinnangu andmine toodetele, ainetele ja väidetele, mis on seotud määrustest tuleneva õiguste andmise protsessiga.
3. Üleeuroopaliste andmete sortimise, levitamise ja analüüsi koordineerimine EFSA pädevusvaldkondades.
4. Tõsta EFSA riskihindamise meetodite ja viiside poolest Euroopas ja maailmas esirinda.
5. Usalduse suurendamine EFSA ja Euroopa Liidu toiduohutussüsteemi vastu tõhusa riskikommunikatsiooni ning partnerite ja sidusrühmadega peetava dialoogi kaudu.
6. EFSA reaktsioonivõimelisuse, tõhususe ja tulemuslikkuse tagamine.

Volinik Vassiliou külastab
EFSA-t juulis 2008

Selles viieaastaseks perioodiks loodud strateegilises kavas kirjeldatakse ja analüüsitakse EFSA ja toiduohutuse kui terviku muutuvat konteksti. Plaan annab EFSA-le üldised juhised, kuidas neile muudatustele reageerida, kindlustades lõppkokkuvõttes, et Euroopa Liidu kodanike tervis on täielikult kaitstud ning et tarbija võib usaldada Euroopa toiduohutussüsteemi.

See kava annab ülevaate, kuidas EFSA saab üleuroopaliselt oma käsutuses olevast teaduskogemusest saadavat kasu maksimeerida, kindlustades samas ühtse lähenemisviisi riskihindamisele, et pakkuda Euroopas otsuselangetajatele asjakohast ja õigeaegset teadusnõuannet.

Määrati kindlaks kuus strateegilist eesmärki (vaata kasti lk 9), et aidata EFSA-l tulevikuprobleemide ja võimaluste käsitlemisega toime tulla. See kava võimaldab EFSA-l kavandada oma tegevust eelseisvatel aastatel ning toimib ameti igaaastase juhtimiskava väljatöötamise alusena. Kuid kuna EFSA prioriteetidid arenevad selle perioodi jooksul jätkuvalt edasi, on nimetatud kava eesmärgiks olla elav, dünaamiline ja korrapäraselt läbivaadatav dokument.

EFSA 2009. aasta prioriteetide hulka kuulub selle teaduskomitee ja selle kümnest komisjonist kaheksa uuendamine. Ametil on kavas ka oma koostöö ja koostöövõrgustike loomise strateegia edendamine, tehes näiteks liikmesriikidega koostööd, et laiendada asutamismääruse artiklis 36 esitatud loetelu organisatsioonidest, mis saavad aidata ametit sellise tegevuse juures nagu andmete kogumine. Ülevaade sellest strateegiast esitati juhatusele detsembris 2008.

Strateegiline kava võtab arvesse paljudest allikatest pärit märkusi: tagasisidet, mis on saadud nii Euroopa Komisjonilt, Euroopa Parlamendilt, ministrite nõukogult, EFSA teaduskomiteelt ja nõuandvalt kogult, teistelt Euroopa toiduohutusametitelt ning sidusrühmadelt konsultatsiooniprogrammi kaudu kui ka 2008. aasta sügisel EFSA veebilehel korraldatud avaliku arutelu teel.

Selle strateegiakava rakendamist jälgitakse, hinnatakse ja vaadatakse regulaarselt üle, et võimaldada vastavalt asjaolude muutumisele paranduste tegemist.

ELi tervishoiuvaliniku külaskäik EFSAsse

Euroopa tervishoiuvalinik Androulla Vassiliou esimene külaskäik EFSAsse pärast tema ametisse nimetamist 2008. aasta aprillis leidis aset sama aasta juulis. Tema külaskäik andis võimaluse vahetada seisukohti EFSA tegevuse, töömeetodite ning rolli kohta Euroopa Liidu toiduohutussüsteemis. Erilist rõhku pandi ameti tihedale koostööle liikmesriikidega.

Valiniku külaskäigu üks tähtsamaid tagajärgi oli, et see suurendas vastastikust arusaamist EFSA kui sõltumatu riskihindaja ja Euroopa Komisjoni kui riskihalduri suhetest. Selle külaskäigu ajal kohtus ta EFSA teaduskomitee ja EFSA juhatuse liikmetega ning EFSA töötajatega.

Valinik Vassiliou väljendas oma tunnustust prioriteetidele, mille oli endale seadnud EFSA koos Euroopa Komisjoni tervishoiu ja tarbijakaitse peadirektoraadiga (DG SANCO). Lepiti kokku, et prioriteetide paikapanemisele, tööprogrammidele ning tihedamale DG SANCO

ja EFSA vahelise suhtluse koordineerimisele pannakse tulevikus rohkem rõhku. Volinik rõhutas, et EFSA sõltumatus on hädavajalik, sest see aitab oluliselt kaasa tarbijate usalduse suurenemisele Euroopa toiduohutussüsteemi vastu.

Uute EFSA juhatuse liikmete ametisse nimetamine

Euroopa Liidu Nõukogu määras EFSA juhatusse seitse uut liiget 2008. aasta juulis. Nad liituvad seitsme olemasoleva, 2006. aasta juunis ametisse nimetatud, juhatuse liikmega ning praeguse Euroopa Komisjoni esindajaga. Kõiki iseloomustab tõendatud asjatundlikkus ning pikaajaline kogemus paljudes EFSA ülesannetega seotud valdkondades, sealhulgas nii suhetes institutsioonide ja sidusrühmadega kui ka tarbijaorganisatsioonidega. Nõukogu otsus, milles arvestati Euroopa Parlamendi arvamust, põhines Euroopa Komisjoni esitatud kandidaatide loetelul.

Sõltumatu juhatuse kindlustab selle, et EFSA täidab oma volitusi vastavalt asutamismäärusele, toimides tõhusalt ning vastavalt Euroopa ja riiklike institutsioonide, sidusrühmade ja rahva ootustele.

Uued nelja-aastaseks perioodiks ametisse määratud liikmed vahetavad EFSA 2002. aastal loodud esimese juhatuse neljateistkümnest liikmest välja need seitse, kelle ametiaeg lõppes 30. juunil 2008. Kaks nendest liikmetest nimetati ametisse uuesti.

2008. aasta oktoobris leidis Pariisis aset uue juhatuse avakoosolek, mille eesistujaks oli uus esimees Diána Bánáti, kes on Ungari Toidu-uuringute Keskinstituudi (CFRI) peadirektor. Uuteks esimehe asetäitjateks on Marianne Elvander ja Bart Sangster.

EFSA juhatuse liikmed, detsember 2008

Äsja ametisse nimetatud juhatuse liikmed

Sue Davies, Suurbritannia tarbijaorganisatsiooni „Which?“ poliitika peanõunik

Piergiuseppe Facelli, Itaalia tervishoiuministeeriumi toidu- ja veterinaarameti rahvusvaheliste suhete direktor

Matthias Horst, Saksamaa Toiduainete- ja Joogitööstuse (BVE) Föderatsiooni peadirektor

Milan Pogačnik, Sloveenia Vabariigi põllumajandus-, metsandus- ja toiduainetetööstuse minister

Jiří Ruprich, Tšehhi Rahva Tervise Riikliku Instituudi direktor

Sinikka Turunen, Soome Tarbijate Liidu peasekretär

Bernhard Url, Austria Tervise- ja Toiduohutusameti (AGES) tegevdirektor

EFSA suurem teadlaskond

2008. aastal kasvas EFSA töötajaskond 395 inimeseni. Neist 63 protsenti on seotud teadustegevusega. Nad toetavad EFSA teaduskomiteed ja -komisjone, mis on moodustatud kõrge kvalifikatsiooniga teadusliku riskihindamise ja -analüüsi ekspertidest vastavates valdkondades. Selle ameti teadlased abistavad EFSA riskihindamisega seotud tegevustes ka andmeid kogudes ning analüüsides uusi suundumusi zoonoosi, pestitsiidide vastastikuse eksperdi hinnangu, teaduskoostöö, võimalike riskide ja hindamismetoodika valdkonnas ning tehes neist ettekandeid. Kõik EFSA teaduskomitee ja komisjonide liikmed määratakse ametisse avatud konkursi järel. Valiku juures on oluline kandidaadi sõltumatus ja tõendatud teadusuuringute kogemus, sealhulgas riskihindamise ning teadustööde ja avaldatud tööde retsenseerimise kogemus. Analüüsil ja hinnangute andmisel toetub EFSA liikmesriikide kogemustele. Sel eesmärgil on EFSA loonud enam kui 1200 teadusekspertist, 30 riiklikust toiduohutusametist ja ligi 400 riiklikust teadusorganisatsioonist koosneva võrgustiku.

Areng koos liikmesriikidega ja väljaspool neid

Tänaseks on EFSA oluline riski hindavas kogukonnas liikmesriikidele ning rahvusvahelisele üldsusele oluline partner, mida võtmeinstitutsioonid ja sidusrühmad tunnustavad toiduohutuse küsimustes usaldusväärse asutusena.

2008. aastal jätkas toiduohutusamet isegi tihedamate sidemete loomist liikmesriikidega, tehes mitmel rindel aktiivselt koostööd liikmesriikidega. Näideteks sellest on EFSA nõuandev kogu, riiklike kontaktasutuste võrgustik, EFSA teaduskoostöö projektid, kuid ka lepingulised ettevalmistavad teadustööd organisatsioonidele kogu Euroopas. Lisaks osales EFSA tegevjuht 2008. aastal kahepoolsetel külastustel mitmesse liikmesriiki, kohtudes riiklike riskianalüütikute, riskihaldurite ja sidusrühmadega, et saavutada varasemast parem vastastikune mõistmine.

2008. aasta lõpuks oli EFSA loonud võrgustiku, mis hõlmas enam kui 1200 eksperti, 27 liikmesriigi ja naaberriikide riiklikku toiduohutusametit ning ligi 400 asutamismääruse artikli 36 alla kuuluvat organisatsiooni (vaata lk 39), mis toetavad EFSA teadustööd.

Koostöö ELi toiduohutusametite ja teiste asutustega

EFSA süvendas ühtlasi oma suhteid teiste ELi toiduohutusametitega, mis on tegevad samas valdkonnas, et soodustada teabevahetust ja koostööd mõlemale poolele huvi pakkuvates küsimustes. 2008. aasta aprillis allkirjastasid EFSA ning Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskus (ECDC) vastastikuse mõistmise memorandumi. Selle lepingu eesmärk on edendada koostööd ja teadusliku teabe vahetamist, eriti sellistes valdkondades nagu toiduohutus, edasiantavate haiguste kontroll, nakkushaiguste ennetus ja kiire reageerimine kriisiolukordadele. Need kaks organisatsiooni töötasid koos ka zoonoosi ja linnugripi juhtumite kallal.

EFSA allkirjastas novembris koostöölepingu Euroopa Komisjoni Teadusuuringute Ühiskeskusega, et arendada teaduskoostööd ning aidata kaasa toidu- ja söödaohutuse rahvusvaheliste standardite väljatöötamisele. Lepingu eesmärk on tagada täiendavate andmete muretsemine riskihindamiseks, andmeloomes kooskõlastatud standardite rakendamine ning parimate analüütiliste

tavade jagamine. EFSA ja teadusuuringute ühiskeskus jätkavad tihedat koostööd Euroopa tarbijaid mõjutavate probleemsete valdkondade määratlemisel ning uuenduslike teaduslahenduste väljatöötamisel.

EFSA jätkas 2008. aastal ka lähedasemate liitude loomist teiste toiduohutusametitega, EFSA tegevjuht külastas sel eesmärgil Euroopa Ravimiametit (EMA) ning Euroopa Kemikaaliameti (ECHA) esindajad tegid külaskäigu EFSAsse. EFSA-l on ravimiresistentsuse ühismandaat EMA ning Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskusega, koos kellega koostatakse zoonoosi kohta ühenduse iga-aastane koondaruanne.

Toiduohutusabi ühinemisele riikidele

EFSA jätkas tööd Horvaatia ja Türgi toiduohutusametitega osana ELi ühinemisele programmist ning alustas koostööd endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigiga. Tänu Euroopa Komisjoni rahastatud ühinemisele programmile said teoks seminarid, töötoad ja uurimisretked, mis on seotud toiduohutuse ja riskihindamise, teabe

levitamise ja juhtimisega. Koos osalusega EFSA koosolekutel aitab see programm kandidaatriikide eksperte ette valmistada võimalikuks tulevaseks koostööks EFSAga, kui need riigid saavad Euroopa Liidu täisliikmeks.

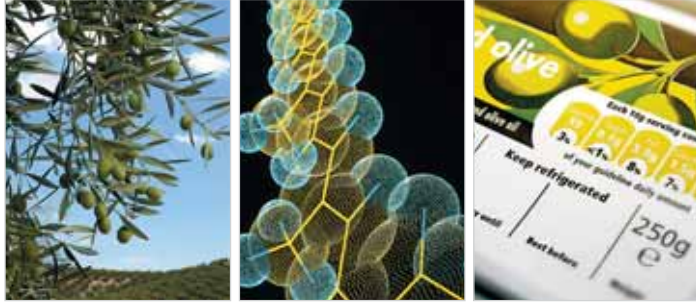
Lisaks korraldas EFSA kolmanda Euroopa toiduohutusametite koostöövõrgustiku loomise teemalise kohtumise, mille keskmes olid ELi ühinemisele programm ja selle naabruspoliitika. 2008. aasta sügisel kohtusid üheksa ELi toiduohutusametit ning Euroopa Komisjoni esindajat EFSA hoones, et vahetada teavet ja häid tavasid.

Tihedamad sidemed sarnaste asutuste ja rahvusvaheliste organisatsioonidega

Rahvusvaheline koostöö on oluline teabe, andmete ja parimate tavade vahetamise seisukohalt. Globaalne partnerlus mängib äärmiselt tähtsat osa nii võimalike riskide kindlakstegemisel kui ka toidu- ja söödaahelas esinevaid riske puudutava sidusa sidetegevuse puhul. Seetõttu jätkas amet 2008. aastalgi uute partnerlussuhete arendamist ning olemasolevate liitude tugevdamist.

2008. aasta jooksul võõrustas EFSA ka külalisdelegatsioone, esindajaid ning ametnikke USA, Hiina, Uus-Meremaa ja Jaapani toiduohutusametitest, kes tulid EFSA tööpõhimõtetega lähemalt tutvuma ning uurima edasise koostöö võimalusi. Amet alustas ühtlasi ettevalmistusi oma 2009. aasta märtsis toimuvaks visiidiks USA Toidu- ja Ravimiametisse (FDA) ja teistesse organisatsioonidesse, näiteks Haiguste Ennetamise ja Tõrje Keskusesse (CDE) ning USA põllumajandusministeeriumisse (USDA).

Esmakordselt ühendasid EFSA, MTO ning ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsioon (FAO) oma jõud, et korraldada seminar, kus käsitleti ühist mureküsimust: kliimamuutuse tervisemõjusid nii toidu- ja veeohutusele kui ka toitumisele. See sündmus leidis aset 2008. aasta oktoobris Roomas Maailma toidupäeva raames. ■

2. RISKIHINDAMISTE JA TEADUSLIKE NÕUANNETE KAHEKORDISTUMINE

2008. aastal jätkus teadustöös koormuse kasv.
Peamiselt Euroopa Komisjonilt laekuvate teaduslike nõuannete taotluste arv kasvas 2007. aasta näitajalt, milleks oli umbes üks taotlus päevas, 2008. aastal kahe taotluseni päevas.
Ka teadusväljund suurenes märkimisväärselt. 2008. aastal lõpetati kokku 489 teadusväljundit.
Andmete kogumise ülesannete hulk suurenes samuti märkimisväärselt, ulatudes saja kahekümne üheksani. Üha kasvava töökoormusega toimetulemiseks toidust ja toidupakenditest leitud ainete valdkonnas alustasid tööd kaks uut komisjoni, võttes üle endise lisaainete, lõhna- ja maitseainete, abiainetete ja toiduga kokkupuutuvate materjalide teaduskomisjoni (AFC) ülesanded (vaata lk 17).

Mitu algatust suurendasid toetust komisjonidele: 2008. aastal võeti tööle rohkem inimesi, eriti rakenduste kallal töötavatesse üksustesse, ning allkirjastati 5,5 miljoni euro suuruse subsidiumi eest tellitud allhankelepingud, samas kui 2007. aastal kasutati sellele vaid 2,9 miljoni euro suurune summa. Lisaks kasvas komisjonide töörühmi abistavate välisekspertide arv ning teaduskoostöö ja -abi direktoraadi (SCA) toetus, eelkõige andmete kogumise ja statistika valdkonnas.

2008. aastal pöörati erilist tähelepanu teadusväljundi kvaliteedile. Asuti rakendama EFSA enese-, sise- ja välishindamise kvaliteedi tagamise süsteemi (vaata lk 38), mis algas enesele hinnangu andmisest kõigi teadusväljundite osas ning suvaliselt valitud väljundite asutusesisese hindamisega. Tagatud kvaliteeti parandati ka tihedama töövoo dokumentatsiooni kaudu ning täpsemate töö standardmenetluste väljaarendamise ja rakendamise kaudu.

Töötati välja järelevalve- ja kavandamisvahendid, mis aitaksid tööülesandeid tähtsuse järjekorras reastada. Prioriteetide kooskõlastamine Euroopa Komisjoniga aitas EFSA-l keskenduda kõige olulisematele taotlustele. Iganädalane volituste revisjonikomisjon, kuhu kuuluvad tegevjuht ja EFSA direktorid, rajati kõikide EFSA-le esitatud taotluste analüüsimiseks ning nende ühtselt käsitlemiseks.

Kõigi nende kasutusele võetud toimingutega on EFSA teadustöö korraldus paranenud. See tagab, et EFSA edastab kõrgetasemelised ja õigeaegsed riskihindamised Euroopa riskihalduritele, kes omakorda saavad seeläbi tagada Euroopa kodanike kaitse ning Euroopa toidu- ja söödaohutuse.

EFSA teadusväljundi määratlus

2008. aastal esitas EFSA uue teadusväljundi klassifitseerimise määratluse. Teadusväljundid jagunevad kahte peamisse rühma: teaduskomitee ja -komisjonide hinnangud ning muud teadusväljundid. Esimene neist ühendab teaduskomitee ja -komisjonide väljundid (üldhinnangud ja hinnangud rakenduste, seisukohtade ning juhtimise kohta). Teine neist ühendab kõik teadusväljundid, sh need, mille mõni teaduskomisjon või -komitee on vastu võtnud. Need võivad olla EFSA seisukohavõetud või juhised, vastastikuste eksperdi hinnangute järeldused pestitsiidide kohta, põhjendatud arvamused (termin, mida kasutatakse eksperdi hinnangul jääkide piirnormide kohta) ja EFSA teadus- või tehnikaaruanded.

Lisaks leidis 2008. aastal aset muudatus küsimuste klassifitseerimises. Nii 2008. kui ka 2007. aastal sai EFSA arvukalt volitusi Euroopa Parlamendilt, Euroopa Komisjonilt, liikmesriikidelt ning asutusesiseselt ehk teisisõnu enesele antud ülesannete taotlusel. Kui enne võis olla üks mandaat, mis viis ühe või enama teadusväljundini, siis praegu on mandaadi üksikud osad jagatud eraldi küsimusteks, mille tulemuseks võib olla üks või mitu teadusväljundit. See selgitab osaliselt märkimisväärset tõusu 2008. aastal esitatud küsimuste arvus võrreldes 2007. aasta näitajatega.

EFSA teadusväljund

Ekspertide kogu	Teaduskomitee/ -komisjoni hinnangud	Muud teadusväljundid	Avalikud arutelud
Teaduskomitee (SC)	3	4	4
Lisaained ja pakendid (AFC)	56	0	2
Loomade tervishoid ja heaolu (AHAW)	13	0	0
Lisaained ja toitaineallikad (ANS)	12	0	0
Bioloogilised ohud (BIOHAZ)	12	3	1
Toiduga kokkupuutuvad materjalid, ensüümid, lõhna- ja maitseained (CEF)	21	0	0
Saasteained (CONTAM)	15	4	0
Söödalisandid (FEEDAP)	41	0	0
Geneetiliselt muundatud organismid (GMO)	18*	0	3
Toitumine (NDA)	53	0	3
Taimekaitsevahendid (PPR)	4	34	6
Taimetervis (PLH)	32	0	1
Hinnangumetoodika (AMU)	-	15	0
Andmete kogumine kokkupuudete kohta (DATEX)	-	17	0
Võimalikud riskid (EMRISK)	-	2	0
Teaduskoostöö (SCO)	-	27	0
Zoonoos	-	17	0
Pestitsiidid (PRAPeR)	-	86	18
Kokku	280	209	38
		489	

*Viis neist on ühiselt vastu võetud.

EFSA teaduskomitee, detsember 2008

2.1. EFSA teaduskomisjonid ja üksused: töörohke 2008. aasta

Teaduskomitee: lai tööpõld – hinnangute koostööst nanotehnoloogiast

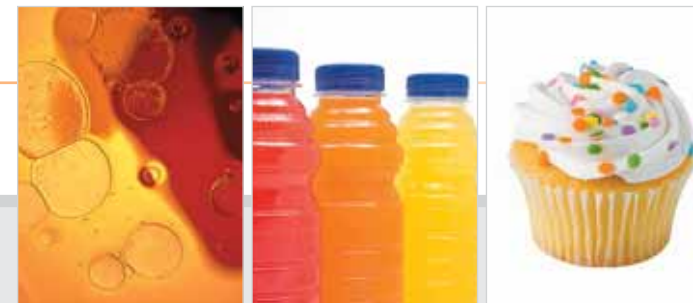
Omaeesandust edastada hinnanguid ja nõuandeid riskihalduritele multidistsiplinaarse iseloomuga teadusküsimustes, vastutab teaduskomitee ühtlasi EFSA teadustöö üldise koordineerimise ning teaduskomisjonide teaduslike seisukohtade järjepidevuse tagamise eest. Selles keskendutakse toidu ja sööda ohtude ja riskide hindamise uute ja koostööst teaduslike käsitlusviiside edendamisele ning väljatöötamisele sellistes valdkondades, kus ELi hõlmavaid meetodeid ei ole veel määratletud. Teaduskomitee annab ka EFSA tegevjuhile strateegia osas nõu.

Kogu 2008. aasta jooksul oli teaduskomitee seotud uute ja koostööst teaduslike käsitlusviiside väljatöötamisega. Täpsemalt kiideti avaliku arutelu tulemusel heaks riskihindamise läbipaistvust puudutav suunisdokument. Selle dokumendi eesmärk on näidata selgemalt ja põhjalikumalt lähenemisi, mida on kasutatud riskihindamise teaduslike aspektide läbipaistvuse kindlustamiseks. See on plaanis vastu võtta 2009. aasta alguses.

Teaduskomitee hindas ka toiduohutuse küsimusi, mille teemad ulatusid kloonimisest ja nanotehnoloogiast taimsete ravimiteni.

Taimsed ravimid ja derivaadid (taimelisandid, vetikad, seemned või samblikud) on toidulisanditena saadaval kõikjal Euroopa Liidus. Enamik neist toodetest on olnud kasutusel aastaid. Kuna hetkel puuduvad ELis õigusaktid, millest nende toodete ohutuse hindamisel juhinduda, on EFSA arendanud välja teaduspõhise lähenemisviisi taimsete ravimite toiduohutuse aspektide hindamisele. 2008. aasta juunis avaldas EFSA taimsete ravimite ja derivaatide ohutuse testimise suunisdokumendi eelnõu, mis on hetkel katsetamisjärgus. Lõppversiooni avaldamist on oodata 2009. aasta suvel.

Teaduskomitee valmistas ette ka hinnangu nanoteadusest ja nanotehnoloogiast tulenevate võimalike ohtude kohta toidu- ja söödaohutusele ning keskkonnale. Hinnangule andis tuge Euroopa Komisjoni küsimus, kas kehtivaid riskihindamise viise saab sellele uuele tehnoloogiale sobivalt rakendada. EFSA hinnangus käsitletakse võimalikke ohte, mis tulenevad selliste muundatud nanomaterjalide kasutamisest, mida saab tahtlikult toiduahelas kasutusele võtta, samuti pakutakse suuniseid riskihindamiseks ning soovitatakse lähtuda üksikjuhtudest. Selles valdkonnas valitsevate teadmislünkade kaotamiseks on tarvis täiendavaid andmeid ja uuringuid. Hinnangu projekti esitleti EFSA sidusrühmadele oktoobris ning ELi liikmesriikidele esitleti seda nõuandva kogu kaudu. Avalik arutelu korraldati EFSA veebilehel oktoobri keskpaigast detsembrini. Teaduskomitee otsus valmis 2009. aasta alguses, võttes arvesse sama aasta alguses saadud tagasisidet. Lõplik hinnang aitab komisjonil võtta selle valdkonna uurimiseks ja käsitlemiseks sobivaid meetmeid.

AFC: lõhna- ja maitseainete, toitaineallikate, lisaainete ja pakendite ohutus

EFSA loomisest alates on lisaainete, lõhna- ja maitseainete, abiaainete ja toiduga kokkupuutuvate materjalide (AFC-komisjon) komisjon aidanud märkimisväärselt kaasa Euroopa Liidu toidule lisatud ainetega seotud riskide hindamisele. AFC tegevusvaldkonnad olid seotud lõhna- ja maitseainete, toiduga kokkupuutes olevate materjalide, toitaineallikate ja lisaainete (sealhulgas toiduvärvide) ohutusega.

AFC-komisjon andis hinnangu ka Ühendkuningriigi uuringule, mida tuntakse „Southamptoni uuringu“ nime all. McCanni ja teiste tehtud uuringus esitati hüpotees, et eksisteerib seos laste käitumise ning kahe kindla toiduvärvu segu ja säilitusaine naatriumbensoaadi tarbimise vahel. EFSA tuli järeldusele, et seoses vähese töendusmaterjali ja puuduliku teabega ei saa seda uuringut kasutada käesolevas uuringus kasutatavate ainete aktsepteeritava päevaannuse uuesti hindamise baasina.

Komisjon uuris kogu hiljutist ja uut teadusalast teavet bisfenool A (BPA) kohta, mis on kemikaal, mida Euroopa Liidus on lubatud kasutada toiduga kokkupuutes oleva materjalina. Inimesed puutuvad BPAGA kokku selle sisalduse tõttu näiteks polükarbonaatplastis. Väikelapsed võivad

BPAGA sagedamini kokku puutuda, eriti kui neid toidetakse polükarbonaatplastist lutipudelitest. BPA talutav päevaannus (TDI) kehtestati 2007. aasta jaanuaris avaldatud EFSA riskihindamises. Komisjon järeldas, et selle talutava päevaannusega tagatakse väikelastele ja täiskasvanutele piisav ohutusaste. Kuid seoses uute töendusmaterjalide ilmumisega USA-s ja Kanadas korraldas AFC-komisjon 2008. aastal täiendava BPA hindamise, käsitledes erinevust BPA väljutamisel väikelaste ja täiskasvanute organismist. Komisjon järeldas, et väikelapsed peaksid olema võimelised BPAd organismist väljutama ning nende eelmise riskihindamise järeldused jäävad kehtima.

2008. aasta juulis avaldas AFC-komisjon avalduse esitajatele suunised, kuidas hinnata toidu pakkimiseks mõeldud taaskasutatava plasti tootmisprotsesside ohutust. See põhineb uuel

Euroopa määruisel plasti kohta, mis lubab toiduga kokku puutuva taaskasutusse võetud plasti tarvitamist vaid siis, kui see on saadud protsesside käigus, mille EFSA on ohutuks tunnistanud.

AFC-komisjon lakkas eksisteerimast 2008. aastal. See asendati lisaainete ja toidule lisatavate toitaineallikate komisjoniga (ANS) ning toiduga kokkupuutuvate materjalide, ensüümide, lõhna- ja maitseainete ning abiaainete komisjoniga (CEF). Uus korraldus võimaldab EFSA-l paremini täita komisjonide pädevusvaldkonda kuuluvaid keskmise ja pikema ajalise kestusega vajadusi, kuid samas reageerida suurele teadusnõuannete taotluste mahule lühikese aja jooksul.

Enne töö üleandmist kahele uuele komisjonile töötas AFC-komisjon 2008. aastal peamiselt lõhna- ja maitseainete, toitaineallikate, lisaainete ja toiduga kokkupuutuvate materjalide hindamise kallal.

ANS: lisaainete ja toidule lisatavate toitainete ohutus

Lisaainete ja toidule lisatavate toitainete komisjon käsitleb kasutatavate lisaainete, toitainete ning teiste toidule tahtlikult lisatavate ainete ohutust, jättes siinkohal välja maitseained ja ensüümid. Uus ANS-komisjon alustas tööd 2008. aasta juulis pärast seda, kui endine lisaainete, lõhna- ja maitseainete, abiainetega ja toiduga kokkupuutuvate materjalide komisjon (AFC) asendati ANS-komisjoni ja CEF-komisjoni.

Lisaained on toitainete või teiste ainete kontsentreeritud allikad, millel on toitev füsioloogiline mõju, mis täiendab tavatoitumist. Neid müüakse mõõdetud annustesse jagatud graanulite, tablettide, kapslite või vedelike kujul.

Üleeuroopalise protsessi osana, mille eesmärk on ühtne lisaainete süsteem kõikjal Euroopas, on loodud selliste lubatavate vitamiinide või mineraalainete allikate loend, mida võib kasutada kindlatel tootmisega seotud eesmärkidel toidulisandina.

Komisjon palus EFSA-l teaduslikult hinnata nende toitainete ohutust ja omastatavust enne nende toidulisandites jätkuvalt kasutamise heakskiitmist. EFSA võttis vastu suunised, mis aitaksid ettevõtetel mõista, milliseid teaduslikke andmeid on vaja, et teha nende toodete riskihindamine.

Sellest ajast peale on üle vaadatud sadu toimetuid ning tarbijate kaitsmise huvides on EFSA-l tulnud osa neist teabe puudulikkuse tõttu tagasi saata.

Vastavalt Euroopa Komisjoniga ühiselt määratletud prioriteetidele on ANS-komisjon keskendunud oma töös toidulisandite toitainete hindamisele ning 2008. aastal esitasid nad 12 hinnangut.

Teaduskomisjoni ANS esimene koosolek, juuli 2008

CEF: lõhna- ja maitseainete ohutuse hindamine

CEF-komisjon tegeleb toiduga kokkupuutuvate materjalide, ensüümide, lõhna- ja maitseainete ning abiaainete kasutamise ohutusega. See komisjon alustas tööd 2008. aasta juulis koos ANS-komisjoniga pärast seda, kui endine lisaainete, lõhna- ja maitseainete, abiaainete ja toiduga kokkupuutuvate materjalide komisjon (AFC) lakkas eksisteerimast.

Euroopa lõhna- ja maitseainete määruse raamistik on kooskõlastamisel. Umbes 2800 riiklikult lubatud ainet peavad läbima ka ühtse ELi ohutushinnangu programmi. Lõhna- ja maitseained, mis läbivad selle edukalt, lisatakse maitseainete positiivsesse loetellu, kus olevaid aineid võib toidule lisada. Nende ainete heakskiidumenetlus põhineb EFSA teaduslikul hindamisel.

EFSA on jaganud 2800 hetkel Euroopa Liidus kasutusel olevat ainet maitseainerühmadesse nende keemilise struktuuri sarnasuste ja omastatavuse järgi. Iga rühma hinnatakse, et veenduda ühendite ohutuses inimeste tervisele. EFSA teadlased kaaluvad lõhna- ja maitseainete rühmade hindamisel (FGE) annuste taset, imendumist, omastatavust ja toksilisust puudutavaid andmeid.

Teaduskomisjoni CEF esimene koosolek, juuli 2008

Kui riskihindamiseks vajalikud andmed on ebapiisavad (nt spetsifikatsioonid, toksilisus, kokkupuude), teavitab EFSA avalduse esitajaid ja Euroopa Komisjoni.

Oma tegevuse tulemusel on EFSA teinud kindlaks 360 ainet, mis oma keemilisest struktuurist tulenevalt võivad avaldada genotoksilist mõju. Kuni genotoksilisuse küsimus ei ole selgunud, ei toimu nende ainete edasist hindamist. Nende aineühendite olemasolevat genotoksilisuse andmekogumit hinnati ning tehti kindlaks lüngad selles. Selle lõhna- ja maitseaine rühma jaoks välja töötatud asjakohased uuringud on esitatud genotoksilisuse katsetamise strateegias.

2008. aasta lõpuks on umbes 85 protsenti riiklikku tunnustust omavatest lõhna- ja maitseainetest läbinud EFSA hindamise. 2008. aastal võttis AFC-komisjon vastu 41 lõhna- ja maitseainete hinnangut ning CEF-komisjon võttis vastu veel seitse täiendavat hinnangut ning kaks lõhna- ja maitseainet puudutavat seisukohavõttu. Hindamisprogrammi lõpuleviimise tähtaeg on 31. detsember 2009.

AHAW: kalakasvanduses kasvatatud kalade heaolu

Loomade tervise ja heaolu komisjon (AHAW) jagab hinnanguid ja nõuandeid, mis on ennekõike seotud toiduloomade, sh kalaga. Komisjoni tegevus katab kõiki loomahaiguste ja loomade heaolu aspekte. 2008. aastal võttis AHAW käsile süvauuringu, tegemaks kindlaks vesiviljeluse tervishoiuriske ning avaldas viis hinnangut kalade heaolu kohta.

Umbes pool praegu Euroopas söödavast kalast tuleb kalakasvandusest. Seoses kalade ja teiste vees elavate liikide kasvanduste arvu suurenemisega keskenduvad poliitikasuundade loojad, teadlased ja tarbijad sellele, kuidas kalu tegelikult tänapäeval kasvatatakse ning kuidas see mõjutab nende heaolu.

Seetõttu palus Euroopa Komisjon EFSA-l hinnata seda, kuidas erinevad kasvatusüsteemid mõjutavad peamiste ELis kasvatatavate kalaliikide heaolu. Oma hinnangutes arvestas EFSA ELi kasvandustes kasvatatud või peetud loomade kaitse miinimumstandardite direktiiviga, mis hõlmab ka kalu, ning võttis arvesse teisi rahvusvahelisi soovitusi ja suuniseid, sealhulgas Maailma Loomatervishoiu Organisatsiooni (OIE) ja Euroopa Nõukogu soovitusi.

2008. aastal võttis loomade tervishoiu ja heaolu komisjon vastu viis hinnangut peamiste Euroopa kasvandustes kasvatatavate liikide

heaolu kohta. Nendeks liikideks on atlandi väärislõhe, forell, euroopa angerjas, euroopa meriahven, kuld-merikoger ja karpkala.

Oma riskihindamises reastas komisjon võimalikud ohud kalade heaolule. Need annavad riskihalduritele hea aluse, mille põhjal hinnata ja parandada loomakasvatuse süsteemi nii, et vältida loomade ebavajalikku valu ja kannatusi ning suurendada nende heaolu seal, kus võimalik. Võimalike ohtude hulka kuuluvad näiteks:

- vee halb kvaliteet, mis avaldab kalade tervisele laastavat mõju;
- veterinaarravimite piiratud kättesaadavus;
- kaubanduses leiduv sööt, mis ei vasta erinevate liikide põhilistele toitumisvajadustele, ning toitainesegude muutmisest või valesti säilitamisest tulenevad probleemid.

Kuna erinevad kasvatustavad mõjutavad kalade heaolu erinevalt, siis soovib EFSA pidevat järelevalvet. Vaja on ka täiendavaid uuringuid sööda, parve tiheduse ja veterinaarravi ning vaktsiinide väljatöötamise kohta.

Lisaks viie eraldiseisva kalaliigi heaolu puudutavatele hinnangutele võttis komisjon 2009. aasta jaanuaris vastu üldise kalade heaolu käsitluse hinnangu, mis arvestab kalade bioloogia ja füsioloogiaga.

BIOHAZ: toidu roll ravimiresistentsuse edasiandmisel inimestele

EFSA bioloogiliste ohtude komisjon (BIOHAZ) tegeleb bioloogiliste ohtudega, mis on seotud toiduohutuse, toidust saadavate haiguste, transmissiivse spongiformse entsefalopaatia (TSE), toidu mikrobioloogia, toiduhügieeni ja sellega seonduvate jääkide haldamise teemadega. 2008. aastal keskendus komisjoni tegevus kõige rohkem ravimiresistentsusele.

Kokkupuude ravimiresistentsete (AMR) bakteritega on selline võimalik bioloogiline oht, mis tapab igal aastal tuhandeid eurooplasi. See on suur probleem, kuna antibakteriaalsed ained muutuvad inimhaigustega võitlemisel üha nõrgemaks. 2008. aastal otsustas bioloogiliste ohtude komisjon põhjalikult analüüsida, kuivõrd puutuvad inimesed toidu kaudu kokku ravimiresistentsete (AMR) bakteritega ning mis osa mängib selles toidu töötlemine. Lõplik hinnang avaldati 2008. aasta augustis avaliku arutelu järel. EFSA sai tagasisidet ja lisaandmeid Euroopa Raviametilt, Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskuselt, riiklikelt toiduohutusametitelt ning toiduainetetööstuselt.

Peamine järeldus on, et praegune antibakteriaalsete ainete kasutamine kogu toiduahelas suurendab märkimisväärselt resistentsete bakterite arvukust ja mitmekesisust, seda eelkõige järgnevatel põhjustel:

- elusloomades esinevate bakteritega saastunud toit;
- värske toodang hiljuti reoveega niisutatud maadelt;
- käitlemise ja valmistamise käigus saastunud toit.

Resistentsed *salmonellabakterid* levivad enamasti nakatunud munade ning linnu-, sea- ja veiseliha kaudu, *kampülobakterid* aga linnuliha kaudu. Loomsed saadused on samuti metitsilliin-resistentse *Staphylococcus aureuse* (MRSA)

võimalik allikas ning võivad kujutada endast võimalikku toiduga seotud ohtu. Inimesed puutuvad muu hulgas peamiselt linnuliha kaudu kokku fluorokinoloon-resistentsete bakteritega, ning tsefalosporiinide suhtes resistentseid baktereid leidub linnu-, sea- ja loomalihas.

Selles hinnangus esitati soovitusi, kuidas nakatumist ennetada ja piirata, sealjuures rõhutati, kui oluline on järgida toiduhügieeni häid tavasid kõigis toiduahela etappides. Näiteks antibakteriaalsete ainete kasutamise kontrollimine ja piiramine võib avaldada suurimat mõju ravimiresistentsete bakterite esinemise kahanemisele toidus. Komisjon järeldas, et need avastused nõuavad kõikide sidusrühmade koostööd, et ennetada ravimiresistentsuse arengut ja levikut.

CONTAM: nitraatidest tulenevate ohtude ja kasulikkuse hindamine köögiviljarikkas dieedis

Toiduahelas olevate saasteainete komisjon (CONTAM) vastutab selliste küsimuste lahendamise eest, mis puudutavad toitu ja sööta saastavaid aineid ning selliseid soovimatuid aineid nagu looduslikud mürgid, mükotoksiinid ja kasutamissoigusetu ainete jäägid, mida teiste komisjonide töö ei hõlma. 2008. aastal hõlmas komisjoni tegevus köögiviljarikkas toidusedelis esinevate nitraatide ohtude ja kasulikkuse analüüsi, mis oli EFSA-le esimene sellelaadne hindamine.

Nitraati esineb toidus looduslikult ning see on heaks kiidetud lisaaine. Seda leidub puu- ja köögiviljades, konservlihas ja joogivees. Nitraadisaldus on lehtedes suurem kui seemnetes või mugulates ning selle kogus varieerub veel vastavalt kasutatud väetistele või päikesevalguse kogusele. Kuigi nitraat ise on suhteliselt mittemürgine, võib see osutada tervisele kahjulikuks siis, kui inimkehas muundatakse see nitritiks või kaaliumnitraadiks. Köögivilju peetakse küll tervisele kasulikuks ja soovitakse rohkem süüa, kuid kas see äkki tarbijaid ohtu ei sea?

Euroopa Komisjon palus EFSA-l hinnata köögiviljades esineva nitraadi ohtlikkust ja kasulikkust tarbija tervisele, sest komisjon kavatses sellega seonduvad ELi seadusaktid läbi vaadata.

CONTAM-komisjon analüüsis nitraadi taset puudutavaid andmeid köögiviljades. Liikmesriikidest ja Norrast saabus umbes 42 000 tulemust, mida kasutati koos EFSA Euroopa toidutarbimise koondandmebaasiga, et hinnata inimeste toidu kaudu nitraadiga kokkupuutumist Euroopas.

Tasakaalustatud dieedis võivad köögi- ja puuviljad anda üle poole või isegi kaks kolmandikku kogu toidu kaudu omastatavast nitraadist. Komisjon uuris mitut toitumisega seotud stsenaariumi, mis põhinesid köögi- ja puuvilja tarbimisel mahus 400 grammi päevas isiku kohta, milleks andis soovitus Maailma Terviseorganisatsioon (MTO). Nitraatidega kokkupuute hinnangulisi väärtusi võrreldi enamike eurooplaste nitraadi aktsepteeritava päevaannusega (ADI) ning päevane nitraadi tarbimise tase jääb igati aktsepteeritava päevaannuse piiridesse.

Toitumisel nitraadiga kokkupuutumisel mängib olulist rolli mitte tarbitud köögivilja hulk, vaid hoopis liik. Ainult 2,5 protsenti mõnede liikmesriikide elanikkonnast sööb nii suurtes kogustes üksnes lehtköögivilju, et see võib viia aktsepteeritava päevaannuse ületamiseni. Taimetoitlasi ja täistaimetoitlasi ei peeta tõenäolisteks aktsepteeritava päevaannuse ületajateks. Kuid inimesed, kes söövad enam kui 47 grammi põldvõorkapsast päevas, võivad ületada aktsepteeritava päevaannuse. Üldine järeldus pärast juurviljas leiduva nitraadi mõjude hindamist tarbijale oli, et kasulikkus kaalub üles võimalikud ohud.

FEEDAP: suunised söödalisandite loa taotlejatele

EFSA loomasöödas kasutatavate lisaainete ja toodete või ainete komisjon (FEEDAP) hindab iga uue lisaaine ja/või uue söödalisandi kasutamist, mille kasutamise saamiseks on esitatud avaldus. 2008. aastal võeti vastu mitu tehnilist ja administratiivset loa taotlejatele mõeldud suunisdokumenti.

2008. aasta mais esitas Euroopa Komisjon uued eeskirjad söödalisandite kasutamise ettevalmistamiseks, nende hindamiseks ja nende kasutusõiguse andmiseks. Nende eeskirjadega sätestati teaduslikud andmed, mis tuleb esitada kõnealuste lisandite kindlaksmääramiseks ja iseloomustamiseks. Ühtlasi määratleti uuringud, mis on vajalikud, et näidata söödalisandi tõhusust ning ohutust inimestele, loomadele ja keskkonnale.

Uuestihindamise avalduste esitamise tähtaja lähenedes ning olles teadlik avalduse esitajate olukorrast, võttis EFSA kasutusele vajalikud meetmed. FEEDAP-komisjon töötas detailse ja kasutajasõbraliku juhendi eelnõu kallal, mille eesmärk oli abistada taotluste esitajaid avalduste ettevalmistamisel ja esitamisel. Tulemuseks olevad suunisdokumendid, mis avaldati 2008. aasta teisel poolel, on mõeldud selleks,

et aidata taotlejatel mõista komisjoni suunistes esitatud nõudeid, tõstes seeläbi esitatavate toimikute kooskõlastatust ja kvaliteeti.

Avaldatud on viisteist uut suunisdokumenti. Neid saab jagada kolme dokumentide kategooriasse järgnevalt:

- söödalisandite eriomased kategooriad (nt kõrge toiteväärtusega, tehnoloogilised lisaained);
- horisontaalküsimused, sealhulgas näiteks sihtliiki kuuluvate loomade, mikroobsete lisaainete, tarbijaohutuse, kasutajaohutuse ja keskkonnariskide hindamise tolerantsust ja tõhusust puudutavate uuringute juhised;
- teatud eelnevalt heaks kiidetud lisaainetele uue hinnangu andmine.

Sellise kasutajasõbraliku juhise näitab EFSA läbipaistvalt ka seda, kuidas FEEDAP-komisjon hindab esitatud avaldusi. See dokument sisaldab mitu hüperlinki seaduses sätestatud tekstidele ja teistele asjakohastele dokumentidele, pakkudes vajalikku taustteavet. Voodiagrammid suunisdokumentides („kiirkontrollid“) aitavad taotluse esitajaid vajalike ohutusuuringute valikul. Pealegi aitavad nii nõutavatest ohutuse ja tõhususe uuringutest kui ka nende uuringute eksperimentaalsetest mudelist ettekandmisele kaasa mallid.

FEEDAP on valmistanud ette ka administratiivjuhiste dokumendi, aitamaks avalduse esitajatel täita kõiki seadusaktides ette nähtud erinevaid administratiivtoiminguid toimikute ning avalduste ettevalmistamisel ja esitamisel.

GMO: uuendatud suunised geneetiliselt muundatud taimede kohta

Geneetiliselt muundatud organismide komisjon (GMO-komisjon) hindab riske geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta esitatud avalduste puhul, jagab teadusnõuannet vastusena riskihaldurite erakorralistele päringutele ning määrab kindlaks täiendavat tähelepanu nõudvad teadusküsimused. Geneetiliselt muundatud organismide komisjon koostab ka suunisdokumenti, milles selgitatakse lähenemisviisi riskihindamisele, et tagada läbipaistvus oma töös. Need dokumendid juhendavad ühtlasi ettevõtteid, kuidas koostada ja esitada taotlusi.

Komisjon vaatab oma suunised korrapäraselt üle, võttes arvesse teadusarenguid ja riskihindamisel saadud kogemusi. 2008. aasta juunis avaldas komisjon oma uuendatud suunisdokumendi geneetiliselt muundatud taimede ning muundatud toidu ja sööda riskihindamiseks.

Parandatud dokument sisaldab ajakohastatud suuniseid välikatsete eksperimentaalse kava kohta ning selle kohta, mis rolli mängib loomasööda katsetamine, kus kogu taimmaterjal peab läbima toksilisuse testi (põhineb 2007. aasta septembris vastu võetud aruandel). Siia kuuluvad ka nõuanded, kuidas kogutud andmeid statistiliselt analüüsida, ning juhised, kuidas geneetiliselt muundatud kuhjatud transformatsioonidega taimede riskihindamist teha.

Suunisdokumendi eelnõu avalik arutelu oli 2008. aasta suvel. Ajakohastatud suunisdokument esitati Euroopa Komisjonile ja liikmesriikidele. Euroopa Komisjon kasutab seda oma määruste eelnõus, mis sisaldab muu hulgas lisana juhiseid geneetiliselt muundatud taimede ning nendest saadava toidu ja sööda riskide hindamiseks.

NDA: tervislikku toitu panustamine

NDA-komisjon tegeleb inimeste toitumise, dieettoitude ja toiduallergia küsimustega. Komisjon annab nõu ka selle tegevusega seotud teemadel, nagu näiteks uute toitude osas (st toitude või koostisosade, mida ei ole ELis märkimisväärses koguses enne 15. maid 1997 tarbitud). 2008. aastal tegeles komisjon suures osas toitainete ja energiaga seotud toitumissoovituste uuendamisega ning ELi määrusega toiteväärtuse ja tervislikkuse kohta käivate väidete osas.

Toitumissoovituste peamine eesmärk on tagada, et tarbijad saaksid nautida dieeti, mis annab energiat ja toitaineid, mis on vajalikud optimaalseks kasvuks, arenguks, funktsioneerimiseks ja terviseks kogu elu jooksul. Euroopa Komisjon palus EFSA-l toidu teaduskomitee varasemad energia tarbimise ja teatud toitainetega seotud soovitused üle vaadata ning vajaduse korral neid uuendada. EFSA töö tagab selle, et ELi tegevus toitumise valdkonnas toetub viimastele teadusnõuannetele.

EFSA töö uuendatud toidu etalonväärtuste (DRV) kehtestamisel energia, vee, süsivesikute, rasvade ja valkude kohta algas 2008. aastal. Toidu etalonväärtused sisaldavad toitainetealaseid soovitusi ja etalonväärtusi, nagu näiteks keskmine vajadus, õige kogus ning madalaim piirtarbimine.

Tervikliku lähenemisviisi tagamiseks töötas komisjon esmalt välja toidu etalonväärtuste kehtestamise teadusprintsüübid. Komisjon valmistas ette ka toidu etalonväärtuse hinnangu eelnõu vee kohta, sest keha õige veesisaldus on oluline toitainete tasakaalu tagamiseks.

Et avalikkus paremini aru saaks, on üldiselt parem väljendada soovitusi iga üksiku toitaine või aine tarbimise kohta toidupõhiselt seisukohalt lähtuvalt. Selles kontekstis palus komisjon EFSA-l valmistada ette juhiseid liikmesriikidele toitainepõhiste soovitusi muutmiseks praktiliste toidul põhinevate toitumisjuhiste kujul. Sellised juhised on kindlad soovituselised tervislikuks toitumiseks, mis põhinevad toitumisalastel soovitusel ning teaduslikel tõenditel toitumise ja krooniliste haiguste vahelistest seostest.

Sellest tulenevalt esitas komisjon oma hinnangu projekti teaduslike protsesside kohta, mis on toitumisjuhiste väljatöötamise, järelevalve ja hindamise aluseks ELis. Hinnangus tuldi järeldusele, et pole võimalik luua detaileid ja tõhusaid juhtnõure, mida saaks kasutada kogu ELis. Toitumisalased rahva tervisele seotud prioriteedid ja tarbimismudelid võivad riigiti erineda. ELi liikmesriikidel soovitati seetõttu kohaldada suunised oma kodanike vajadustest lähtuvalt.

Nii toidupõhiste toitumisjuhiste hinnangu projekt kui ka selle üldine lähenemisviis toidu etalonväärtuste kehtestamisele kuulus 2008. aastal avalikule arutelule.

PLH: taimekahjurite ohtu puudutav suunav teadusnõuanne

EFSA taimetervise komisjon (PLH) pakub teadusnõuannet taimi, taimetooteid või ELi bioloogilist mitmekesisust kahjustada võivatest kahjuritest tulenevate ohtude suhtes. Komisjon hindab neid riske, et tagada toiduahela ohutus ja turvalisus.

2008. aastal palus EFSA PLH-komisjonil töötada välja suunisdokument liikmesriikide või teiste osapoolte koostatud taimekahjurite riskihindamisele hinnangu andmiseks. Kahjurite riskihindamist saab kasutada ELi seadustega nõutud fütosanitaarsete meetmete õigustamiseks. See töö on selles valdkonnas uuenduslik, kuna varem ei eksisteerinud mingeid selliseid suuniseid.

Suunisdokument kirjeldab teaduspõhist kahjurite riskihindamisele hinnangu andmise protsessi ja kriteeriume. Avalik arutelu dokumendi üle algas 2009. aasta alguses.

Arvestades Euroopa Komisjoni päringutega, esitas taimetervise komisjon 30 teadushinnangut taimekahjuritest. Komisjon hindas erinevate banaani ja tsitruseliste kahjuritest tulenevaid ohte Prantsusmaa ülemeredepartemangudes Guadeloupe'is, Prantsuse Guajaanas, Martinique'is ja Réunionis. Komisjon uuris lähemalt Prantsuse võimude esitatud dokumentatsiooni ning tegi kindlaks ja hindas täiendavaid teaduslikke ja tehnilisi andmeid. Selles järeldati, et enamik uuritud kahjureist võivad ohustada toidutoodangut neis ülemeredepartemangudes ning seetõttu tuleb kaaluda nende lisamist ELi kahjulike organismide loetellu.

PPR: pestitsiidide mõju lindudele ja imetajatele

Taimekaitsevahendite ja nende jääkide komisjon (PPR) tegeleb üldiselt pestitsiididena tuntud taimekaitsevahendite ning nende jääkidega, vaadeldes kasutajat/töötajat, kõrvalseisjat, tarbijat ja keskkonda ähvardavaid riske. Komisjon teeb tihedat koostööd EFSA pestitsiidide riskihindamise vastastikuse eksperdihinnangu üksusega (PRAPeR), mis annab teaduslikku nõu teemadel, mida ei saa vastastikuse eksperdihinnangu teel lahendada, või kui esineb tarvidus täiendavate teadusjuhiste järele, peamiselt toksikoloogia, ökotoksikoloogia, pestitsiidide ja nende jääkide saatuse ning käitumise valdkonnas. 2006. aastal hakkas komisjon olemasolevaid Euroopa suunisdokumente üle vaatama ja uuendama ning uusi dokumente välja töötama.

Vastavalt ELi seadustele tuleb pestitsiidide turustamise õigust taotleval tööstusel pakkuda asjaspepuutuvat teavet, mis võimaldaks liikmesriikidel hinnata nende otsest mõju inimeste ja loomade tervisele ning keskkonnale. Selleks on olemas palju suunisdokumente, mille eesmärk on aidata liikmesriike ja toiduainetööstust nende kohustuste täitmisel. PPR-komisjon vastutab nende suunisdokumentide uuendamise eest, lähtudes seejuures teaduslikest edusammudest, ning uute ettepanekute esitamise eest.

Lindude ja imetajate riskihindamise suunisdokumentide ülevaatamisel tunnistas komisjon, et see ülesanne hõlmab mitu riskihalduse küsimust (nagu otsused nõutava kaitsetaseme küsimuses), mis ei

kuulu EFSA pädevusse. Seetõttu otsustati järgida kaheetapilist lähenemisviisi.

2008. aastal võttis PPR-komisjon ulatusliku arutelu järel sidusrühmade ja avalikkusega vastu hinnangu otsese lindudele ja loomadele avalduva pestitsiidide mõju hindamise sobilike käsitusviiside kohta. Sellega pakutakse kindlat teaduslikku baasi paremaks riskihindamiseks ning see aitab tööstusel ja liikmesriikidel kaitsta linde ja loomi kõikvõimalike negatiivsete mõjude eest.

Komisjon hindas pestitsiidide mõju lindudele ja imetajatele, järgides erinevaid stsenaariume, sealhulgas erinevaid põllukultuure ning erinevaid pestitsiidide kasutusvorme (nt graanulid, seemnete töötlemine, pihustid). Astmelist

lähenemisviisi kasutati, et hinnata võimalikku mõju, mida pestitsiidid avaldavad lindude ja imetajate suremusele ja paljunemisele. Astmelise lähenemisviisi puhul alustatakse pestitsiididega seotud riskide hindamisel esmalt põhilise, rangema andmestiku kasutamisest (nt põhjalikest laboriuuringutest). Kui selle hindamise käigus avastatud risk on ELi seadustest tulenevalt vastuvõetamatu, siis hinnatakse kõrgemas astmes andmeid keerukamate uuringutest, et anda hinnangule kindlam aluspõhi ja kahandada ebamäärasust.

Teises etapis kasutab EFSA esindajate ning Euroopa Komisjoni ja liikmesriikide riskihaldurite ühistöörühm hinnangut, keskendudes riskihaldamise aspektidele.

AMU: Euroopa mesilaskolooniate kollapsi häire

Hinnangumetoodika üksus (AMU) pakub tehnilist ja meetodilist tuge riskihindamisele ning kvantitatiivset otsustustuge kõikide erinevate EFSA üksuste direktoraatidele. See üksus viib ka läbi projekte kvantitatiivsete ja kvalitatiivsete teaduslike riskihindamise meetodite rakendamise ja kooskõlastamise ning uusi otsuseid toetavate käsitlusviiside väljatöötamise kaudu.

Alates 2003. aastast on Euroopas ja Ameerikas kantud ette tõsisest täiskasvanud mesilaste populatsiooni kahanemisest mesipuudes. Mesinikud on teatanud, et mesipuu on elus emamesilane, kuid puuduvad täiskasvanud töomesilased. Sellele nähtusele on antud nimeks kolooniakollapsi häire (CCD). Kuigi täiskasvanud mesilaste kadumise põhjust ei saa kindlaks määrata, arvatakse, et selle tekkel on mitu põhjust. Võimalike põhjustena on loetletud patogeene, parasiite, pestitsiididega kokkupuutumist, nälgimist, juhtimistavasid ja keskkonna kurnamist. Mesilaspopulatsioonide kahanemisel võivad olla tõsised tagajärjed põllumajandustoodangule, sest mesilased etendavad olulist rolli põllukultuuride tolmeldamisel.

Agence Française de Sécurité des Aliments (AFSSA) töörühm nimega „Suremus, kollaps ja nõrgestumine mesipuudes“ võttis EFSAga

ühendust 2008. aasta märtsis, otsides teavet mee keemiliste jääkide jälgimisprogrammide, mesilaste kollapsi, nõrgestumise ja suremuse järelevalveprogrammide ning mee tootmistaseme andmete olemasolu kohta ELis. Kasutades oma riiklike kontaktasutuste võrgustikku (vaata lk 40) levitas EFSA küsimustiku riiklikele ametitele, paludes neilt vastavaid andmeid. Vastused 22 liikmesriigist ning ka Norrast ja Šveitsist moodustasid aluse Euroopa mesilaste suremuse ja mesilaste järelevalve aruandele, mille avaldas 2008. aasta augustis EFSA hinnangumetoodika üksus.

Selles raportis kasutati seitsmeteist mesilaste järelevalveprogrammi kuueteistkümnemes riigis. Teatatud suremuse ulatus seitsmest viiekümne protsendini. Itaalia andis teada suurimast suremusest aastal 2007 (40–50%). Järelevalveprogrammis kasutatavad erinevad

meetodid ja erinevad dokumenteeritud tulemused muudavad suremusmäärade võrdlemise Euroopa tasemel raskeks.

Seetõttu kuulutas EFSA Euroopa Liidu piires välja ühisuuringute konkursi koloonia kollapsi häire kohta asutamismääruse artikli 36 raames (vaata lk 43) ning Euroopa teadusinstituutide konsortsiumile määrati 2008. aastal selleks subsidiumi suurusega 100 000 eurot. Üheksakuine projekt algas 2009. aasta jaanuaris. See uuring sisaldab kogu ELi hõlmavat ülevaadet selleteemalisest kirjandusest, aktiivsete järelevalveprogrammide kirjeldust ning tagasivaatelist suremusandmete kõrvutamist, soodustamaks kõikide võimalike koloonia kollapsi häire põhjuste objektiivset hindamist. Uuringu tulemuseks olev töö valmistab ette pinnast ning suunab uuringud kindlaks tehtud lünkadele teaduslikes teadmistes.

DATEX: arusaamine sellest, mida keegi Euroopas sööb

EFSA andmete kogumise ja avalikustamise üksus (DATEX) kogub ja analüüsib andmeid toidu tarbimise kohta ning toidu ja sööda keemilist koostist, et hinnata kokkupuudet nendega kogu Euroopas. See üksus panustab ka teaduse arengusse ja kokkupuute hindamise uute meetodite rakendamisse. 2008. aastal lõi DATEX esimese Euroopa andmebaasi, mis sisaldab Euroopa Liitu hõlmavat toitumisteavet.

Tead, mida tarbijad söövad, on oluline, et hinnata näiteks saastatud toiduga kokkupuutest tulenevaid riske. Seetõttu on riskihindamiseks vajalikud toidu tarbimise andmed. Nende andmete kvaliteet võib mõjutada ka riskihindamist. Kuigi tootumisuuringute andmed toidu tarbimise kohta on saadaval enamikes Euroopa riikides, ei ole liikmesriikides seni rakendatud ühtset uurimismeetodit ning andmete kättesaadavus oli varem piiratud.

Selle probleemi ületamiseks on DATEX-üksus töötanud välja „Euroopa toidu tarbimise koondandmebaasi”, mis lasti käiku 2008. aasta kevadel. See on Euroopa esimene andmebaas, kus sisaldub toitumisteave enamikest ELi liikmesriikidest.

2008. aasta lõpuks oli koondandmebaasi lisandunud andmeid üheksateistkümmne Euroopa riigi täiskasvanute igapäevase toidu tarbimise kohta, sisaldades nii keskmise tarbimise kui ka kõrge tarbimise protsentiili. See hõlmab 15 üldkategooriat (nt piim ja piimatooted) ning 21 alakategooriat (nt juust). Need andmed viidi niipalju kui võimalik omavahel kooskõlla. Need EFSA veebilehel saadaval olevad andmed aitavad EFSA-s ja potentsiaalselt ka väljaspool seda teadlastel eel hinnata võimalikke kokkupuuteid ning panna paika prioriteetid toiduga seotud riskide hindamisel. Näiteks Iirimaa sealihaga dioksiiniga saastumise korral 2008. aasta detsembris abistas andmebaas EFSA-l hinnata saastunud sealihaga ohtlikkust Euroopa tarbijatele.

Et täielikumalt hinnata võimalikke kokkupuuteid, on vaja üksikasjalikumate toidu tarbimise kohta Euroopas. Käesolev andmebaas on alus, millest EFSA plaanib arendada ulatuslikumat andmebaasi, mis sisaldab juba põhjalikumate ja läbitöödelumate teavet kindlastest toidukategooriatest ja rahvastikurühmadest (nt lapsed).

Euroopa tasemel uurimismeetodite kooskõlastamist alustati 2008. aastal. Kindlate toidutüüpide toiteväärtuse ja tervislikkuse kohta käivaid väiteid puudutava EFSA töö oluliseks osaks on usaldusväärset tarbimisandmestikku sisaldav kooskõlastatud andmebaas, mida riskihaldurid kasutavad toitaineliste põhijoonte skeemide määramisel.

EMRISK: võimalike toiduohutusriskide kindlakstegemine

EFSA võimalike riskide üksus (EMRISK) vastutab värskete teabe süstemaatilise kogumise eest võimalike toidu- ja söödaohutuse riskide kindlakstegemisel ja analüüsimisel. Kliimamuutus, mis võib erinevaid toidu- ja söödaohutuse valdkondi mõjutada, on võimalike riskide üksusele oluline teema.

EFSA võimalike riskide üksus (EMRISK) loodi, et aidata toidu- ja söödaohutuse tagamisele Euroopas kaasa võimalike riskide õigeaegse kindlakstegemisega, mis põhineb teabe ja andmete jälgimise, kogumise ja analüüsimise kindlaks määratud automatiseeritud toimingutel.

EFSA, liikmesriigid ning teised toidu- ja söödaohutusega seotud sidusrühmad on pühendunud ühtse lähenemisviisi loomisele ja väljaarendamisele, mille abil jälgida ja kontrollida võimalikke riske. Sellise lähenemisviisi väljatöötamine peab võimaldama riskihalduritel kiiresti reageerida, et vähendada riskide võimalikku mõju.

Tekkivate ohtude varajane kindlakstegemine kujutab endast suurt väljakutset. Üksus

töötab selle ülesande täitmiseks välja kindlad jälgimisvahendid. Hinnatavate vahendite seas on Euroopa massiteabevahendite järelevalve (EMM) süsteem ning Euroopa Komisjoni toidu ja sööda kiirreageerimissüsteem (RASFF).

Uued toiduohutuse ja toidu turvalisuse väljakutsed ning seega ka potentsiaalsed võimalike riskide allikad võivad olla tingitud ülemaailmsest kliimamuutusest. Kuigi tõenäoliselt mõjutab see kogu toiduahelat, eeldatakse eriti suurte probleemide teket seoses taimetervise, põllukultuuride toodangu, pinnase kvaliteedi, bioloogiliste ohtude, toidu saasteainete, loomade tervishoiu ja pestitsiidide kasutamisega. Näiteks äärmuslike ilmastikuolude sagedenedes eeldatakse niiskeid teri saastavate seenetoksiinide esinemisjuhtude suurenemist.

Teiste võimalike mõjude hulka kuuluvad haiguste uus geograafiline levik ja uute haiguste teke.

Hiljuti, koostöös liikmesriikidega, lasi EFSA käiku olemasolevate kliimaandmete ning taimekasvu arenguetappide andmete ja andmelünkade süstemaatilise ülevaate. Maailma toidupäeva raames, mida tähistati Roomas 2008. aasta oktoobris, korraldas EFSA koostöös MTO ning ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsiooniga (FAO) seminari kliimamuutuse võimalikest mõjudest toidu- ja veeohutusele, toitumisele ja tervisele. Alates 2009. aastast korraldab EMRISK esimese sammuna andmete kogumist kindlaks määratud võimalike riskide kohta, mis võivad olla tingitud kliimamuutusest ja mille edasine analüüs võib tulevikus vajalikuks osutuda.

PRAPeR: pestitsiidide toimeainete ohutuse hindamine

Pestitsiidide riskihindamise vastastikuse eksperdi hinnangu üksus (PRAPeR) vastutab taimekaitsevahendites kasutatavate toimeainete vastastikuse eksperdi hinnangu eest. Hindamistulemused, kaasa arvatud vastastikune eksperdi hinnang, saadetakse Euroopa Komisjonile, kus otsustatakse, kas need ained tuleks lisada ELi positiivsesse loetellu ainetest, mida on lubatud Euroopas toodetes kasutada. Lisaks sellele hindab üksus riske, mis on seotud tarbija kokkupuutega toidus esinevate pestitsiidijääkidega. See riskihindamine on aluseks jääkide piirnormide (MRL) kehtestamisele ELi seadustes.

1993. aastal kasutati liikmesriikide taimekaitsevahendites umbes 900 toimeainet. Euroopa tarbijate, töötajate ja keskkonna kaitsmiseks oli vajalik kooskõlastatud lähenemine riskihindamisele. Seetõttu loodigi Euroopa pestitsiidide vastastikuse eksperdi hinnangu programm, mille ülesandeks oli algselt hinnata kõiki ELis 1993. aastal turul olnud toimeaineid („olemasolevad toimeained“). Hinnang antakse ka „uutele ainetele“, mis on tulnud turule pärast 1993. aastat.

Esialgse hindamise viivad läbi liikmesriigid. Selle esialgse hindamise vastastikune eksperdi hinnang kuulub PRAPeR-üksuse vastutusalasse ning selle alusel langetatakse iga toimeaine suhtes järeldus. Sel aastal avaldas PRAPeR kolm korda rohkem aruandeid kui eelmisel aastal. Tõhustatud vastastikuse eksperdi hinnangu menetluse

kehtestamisega esitas see üksus oma järeldused 62 toimeaine kohta. Need järeldused edastatakse Euroopa Komisjonile, et viimane saaks otsustada, kas neid toimeaineid võib ELi toodetes kasutada. Kui võib, siis lisatakse aine ELi positiivsesse loetellu.

See üksus on seotud ka toidu pestitsiidijääkide riskihindamisega. EFSA andis aluse umbes 200 toimeaine jääkide piirnormide kehtestamisele, mis oli ELi jääkide piirnormide määruse jõustumise eeltingimuseks. Alates 2008. aasta 1. septembrist on üksus hinnanud jääkide piirnormide kehtestamise ja muutmisega kaasnevat ohte. 2008. aastal väljastas üksus seitse põhjendatud arvamust jääkide uute piirnormide kehtestamise kohta ning kaksteist vastust komisjoni päringutele, mis puudutasid kindlate toimeainete jääkide piirnorme.

Üksuse väljastatud riskihindamised annavad riskihalduritele ELi seadusandluse raames aluse jääkide piirnorme kehtestada, muuta või kustutada. Järgnevatel aastatel on üksuse peamisi ülesandeid jääkide piirnormi ülevaatamine enam kui 30 toimeaine puhul. Eeltöö selle projekti kallal algas 2008. aastal.

SCO: ekspertide andmebaas EFSA teaduspädevuse parandamiseks

Teaduskoostöö üksus (SCO) edendab teaduskoostööd ja teadusteabe vahetamist EFSA ja ELi liikmesriikide riiklike toiduohutusametite vahel. 2008. aastal aitas teaduskoostöö üksus muu hulgas luua EFSAst sõltumatute teadusekspertide andmebaasi.

EFSA eesmärk on pakkuda õigeaegseid ja kõrgetasemelisi teaduslikke nõuandeid, et aidata Euroopa riskihalduritel arendada tegevussuundi ning võtta vastu otsuseid. See on saavutatav vaid tõhusa teaduskogemuse ühendamisega Euroopas ja mujal. Sel eesmärgil on EFSA koostöös liikmesriikidega lasknud 5. juunil 2008 ametlikult käiku sõltumatute teadusekspertide andmebaasi.

Sellise sidusandmebaasi loomisega parandab EFSA oma võimet hinnata riske ning suurendab selle protsessi läbipaistvust, mille käigus eksperte valitakse. Lõpuks aitab see EFSA teaduskomiteel ja komisjonidel täita oma teadusülesandeid. See andmebaas on kättesaadav kõigile ELi liikmesriikidele, et neil oleks võimalik valida eksperte nende enda teadustegevusteks. Seeläbi võimaldab see nii EFSA-l kui ka riiklikel ametitel

tõhusamalt ja paindlikumalt reageerida kasvavale töökoormusele, eriti juhtudel, mil on tarvis teha väga spetsialiseeritud, ootamatuid ja kiireid töid.

Avaldused on oodatud kõigilt teadlastelt, kes on pädevad vastavates EFSA tegevusvaldkondades, nagu toidu- ja söödaohutus, toitumine, toksikoloogia, keemia, loomade tervishoid ja heaolu, taimekaitse ja taimetervis.

2008. aasta lõpuks oli andmebaasi laekunud sooviavaldusi üle tuhandelt eksperdilt. Esitatud avaldusi kinnitab EFSA regulaarselt.

Otsinguvahend, mis võimaldab EFSA-l ja liikmesriikidel nõuandva kogu liikmete kaudu eksperte leida, on olnud kättesaadav alates 2008. aasta novembrist. Ekspertidel on võimalik nii nüüd kui ka tulevikus taotleda, et neid sinna lisataks.

ZOONOOS: viimased suundumused patogeenides, mis põhjustavad toiduga edasikanduvaid haigusi

EFSA zoonoosi andmete kogumise üksus vastutab ELi piires zoonooside, ravimiresistentsuse ja toiduga edasikanduvate haiguste puhangute andmete jälgimise ning uurimise eest. Need andmed esitavad liikmesriigid ning teised aruandvad riigid.

Zoonoosid on haigused või nakkused, mis võivad loomadelt inimestele edasi kanduda. Nakkuse võib saada otse loomalt või nakatunud toitu süües. Need haigused võivad ulatuda kergetest sümptomitest eluohtlike seisundite tekkeni.

Igal aastal avaldab zoonoosi andmete kogumise üksus ühenduse koondaruande, milles tuuakse esile viimased suundumused ning pakutakse teaduslikku tuge ja nõu Euroopa riskihalduritele. See raport, mis on ainus sellelaadne süstemaatiline rahvusvaheline uuring, valmib koostöös Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskusega (ECDC).

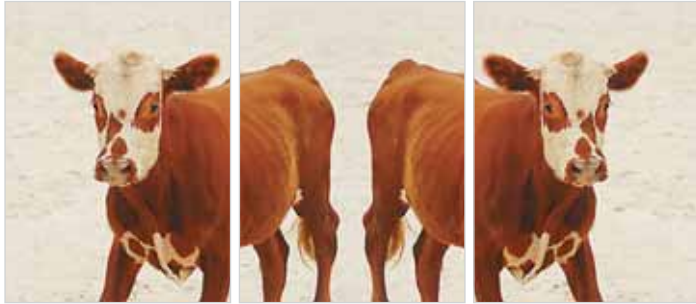
Zoonoosi töösalk, mis on üleeuroopaline riiklike esindajate võrgustik, aitab EFSAt, kogudes ja jagades teavet, mis puudutab loomadelt inimestele kanduvate haiguste loomadelt ja toidus esinemist konkreetses riigis. 2008. aastal koguti andmeid 27 liikmesriigist ning neljast ELi mittekuuluvast riigist. Euroopa Liidus on inimestel enim levinud toidust saadavad nakkused tingitud *kampülo-*, *salmonella-* või *listeriabakterist*.

2007. aasta aruande kõrghetked on:

- Kampülobakterioos oli taas kõige sagedamini esinev loomadelt inimestele kanduv haigus, mille esinemisjuhtude arv oli kasvanud enamikus liikmesriikides. Kõige rohkem andis kampülobakteri positiivseid proove värske linnuliha, keskeltläbi 24 protsendi analüüsitud näidiste puhul oli vastus positiivne.
- Neljandat aastat järjest on salmonelloosi esinemissagedus inimeste seas kahanemas. See on endiselt ELis sageduselt teisel kohal olev loomadelt inimestele kanduv haigus. Inimesed nakatuvad peamiselt mune ning sea- ja linnuliha tarbides.
- 2007. aasta oli esimene aasta, mil uus liikmesriikide *salmonelloosi* kontrollimisprogramm kodulinnukasvatuses oli kohustuslik. Juba 15 liikmesriiki on kandnud ette sellest, et *salmonella* tase jäi alla ELi seadusandluses sihiks seatud üheprotsendilise languse taseme.

- Listerioosi juhtumite esinemine inimeste seas jäi 2006. aastaga samale tasemele (1557), kuigi surmajuhtude arv kasvas 20 protsendi võrra, eelkõige haavatavates elanikerühmades, nt eakate hulgas. Seaduslikku ohutustaset ületavat listeriabakteri kogust avastati valmistoidus harva, kuid seda taset ületavad leiud olid sagedasemad suitsukalal, lihatoodetes ja juustus.

2.2. Teaduslikud kõrghetked

Loomade kloonimine on keeruline ja arenev küsimus

Loomade kloonimise edenedes muutub toidusaaduste saamise võimalus kloonidelt või nende järglastelt kaubanduslikuks tegelikkuseks. Seetõttu taotles Euroopa Komisjon EFSA teadushinnangut loomade kloonimise võimaliku mõju kohta toiduohutusele, loomade tervisele ja heaolule ning keskkonnale. EFSA palus oma teaduskomiteel (SC) koostada vastav hinnang.

Teaduskomitee tugines oma hinnangus avaldatud vastastikuse eksperdi hinnangu saanud teadusartiklitele, andmetele ja muule usaldusväärseks kuulutatud teabele. Vajati ka kolmandate osapoolte teaduspanust. Teaduskomitee riskihindamise ebakindlad kohad tulenesid kättesaadavate uuringute piiratud hulgast. Täpsemalt tunnistati teadmislünki loomade heaolu küsimuses. Kaaluti vaid sigade ja veiste juhtumeid, kuna teiste liikide kohta polnud piisavalt andmeid.

Teaduskomitee väljastas hinnangu projekti avalikuks aruteluks 2008. aasta jaanuaris ning sai 285 teaduslikku tagasisidet enam kui 64 osaliselt, sealhulgas üksikisikutelt, valitsusvälistelt organisatsioonidelt, tööstusorganisatsioonidelt ja

riiklikelt hindamisasutustelt. Neid kaaluti lõpliku hinnangu kujundamisel, mille teaduskomitee võttis vastu oma 2008. aasta juuli täiskogu istungil.

Ilmnunud põhijärelduste hulka kuulusid:

- Oluliste loomade tervishoiu- ja heaoluprobleemide avastamine teatud osal surrogaatemadel ja kloonidel; neid võib esineda sagedamini ja tõsisemal kujul kui tavapäraselt kasvatatud loomadel.
- Kõige sagedamini kasutatav loomade kloonimise tehnika ehk somaatilise rakkude tuumasiirdamine (SCNT) võib anda tulemuseks terveid veise ja sea kloonid ning terveid järglasi.
- Pole mingeid andmeid, et tervelt kloonidelt ja nende järglastelt saadud liha ja piim oleksid vähem ohutud kui tavapäraselt kasvatatud loomadelt saadud liha ja piim.
- Pole mingeid andmeid sellest, et kloonid või nende järglased kujutaks endast mingeid uusi või täiendavaid keskkonnanriske, kuid olemasolev andmestik oli liiga piiratud, et lõplikku otsust teha.

Teaduskomitee soovitas uurida ja jälgida kloonide tervist ja heaolu kogu nende elu jooksul. Täiendav riskihindamine tuleb teha teiste toiduks kasutatavate loomade kohta peale sigade ja veiste, kes on samuti saadud SCNT teel, kui vastavad andmed sellest muutuvad kättesaadavaks.

Lisaks soovitas teaduskomitee teha täiendavaid uuringuid kloonide seas täheldatud patoloogiate ja suremuse põhjuste kohta. Tuleks uurida ka kloonide ja nende järglaste vastuvõtlikkust haigustele tavapärastes loomapidamistingimustes.

Euroopa Komisjon kaalub, kas kloonitud loomade, nende järglaste ja neist valmistatud toodetega (nt liha ja piim) seoses on tarvis võtta kasutusele mingeid täiendavaid tegevusi või meetmeid.

Kloonimine paelub rahvusvahelist üldsust, seda nii teaduslikel kui ka eetilistel põhjustel. Eetika ei kuulu EFSA pädevusalasse, sellega tegeleb hoopis eraldi teaduse ja uue tehnoloogia eetika Euroopa töörühm.

Väited tervislikkuse kohta: teadlike ja tähenduslike tarbija valikute kindlustamine

Üha rohkem leidub ELi riulitel toitu, mis on väidetavalt heade toiteomadustega ja kasulik tervisele. Väidetes toitevääruse kohta osutatakse kasulikele toiteomadustele nagu „madal rasvasisaldus“ või „suur kiudainesisaldus“ või „ei sisalda suhkrut“. Väide tervislikkuse kohta eeldab suhet selle toidu tarbimise ja tervise vahel, näiteks toode „soodustab luude arengut“ või „langetab kolesterooli taset“.

Suuniste ja teadusnõuande pakkumine

Usaldus selliste väidete vastu on oluline selleks, et aidata tarbijatel teha teadlikke ja tähenduslikke toiduvalikuid. Seetõttu võtsid 2006. aasta detsembris ELi otsustelangetajad vastu toidu toitevääruse ja tervislikkuse kohta käivate väidete kasutamise eeskirja, kehtestades kooskõlastatud reeglid, sealhulgas vajaduse toodete järele, mis väidetavalt vastavad teatud toitainelistele põhijoontele. See eeskiri tagab, et igasugused

toidu kohta esitatud väited oleks selged, täpsed ja teaduslike tõenditega põhjendatud. Ainsad tooted, mis võivad siltidel või turustamisel tervisele või toitumiskasudele osutada oma headele toiteomadustele või tervisele kasulikkusele, on need, mis on tegelikult kasulikud.

EFSA on andnud teaduslikku nõu Euroopa Komisjonile ja liikmesriikidele, et abistada neid toitaineliste põhijoonte loomisel. Amet on väljastanud ka suuniste ettevõtetele, mis taotlevad luba kasutada oma toodete puhul väiteid tervislikkuse kohta. 2008. aastal oli EFSA kahe peamise määrase elluviimist toetava ülesande seas:

- teadusnõuande andmine 2010. aasta jaanuariks plaanitava ELi hõlmava lubatud tervislikkuse kohta käivate „funktsiooni“-väidete loetelu loomisel („funktsiooni“-väite näide: „kaltsium on teile kasulik“);
- selle hindamine, kas uued tervislikkuse kohta käivad „funktsiooni“-väited põhinevad kõige uuemal teaduslikul tõendusmaterjalil või kas väited, mis puudutavad terviseriskide kahandamist ning laste arengut või tervist, on teaduslikult usaldusväärsed ja õigustatud.

Loetelu käsilolevatest „funktsiooni“-väidetest

„Funktsiooni“-väited, mis kuuluvad artikli 13 alla, on väited tervislikkuse kohta, mis osutavad toitainele või ainele rollile kasvamise, arengu ja kehafunktsioonide puhul, psühholoogiliste ja käitumuslike funktsioonidele ning salendavatele või kaalu reguleerivatele või nälga vähendavatele omadustele. 2008. aasta juulis palus Euroopa Komisjon EFSA-l valmistada ette teaduslik hinnang ühenduses lubatud tervislikkuse kohta käivate väidete loendist, esitades EFSA-le 2870 peamise sisendi loendi projekti. See loetelu sisaldas umbes 44 000 liikmesriikide esitatud väidet, mille Euroopa Komisjon oli läbi vaadanud. Komisjon uuendas juuli loetelu 2008. aasta novembris ja detsembris. Uuenduste hulka kuulusid liikmesriikide esitatud täiendavad väited ning mõned parandused varem esitatud väidete kohta. Iga sisend selles loetelus sisaldab toidu komponenti, selle mõju tervisele ja sõnastuse näidist. 2008. aasta lõpuks oli EFSA saanud kokku 4185 tervislikkuse kohta käiva väite sisendit, kus võeti arvesse kasutamistingimusi ja viiteid, mis olid olemas umbes 10 000 sarnase tervislikkuse kohta käiva väite kohta.

Enne teaduslikku väidete hindamist toimus EFSA loetelu projekti väidete eelsõelumine. Selles protsessis tehti

kindlaks mitu väidet, enne mille hindamist oli tarvis anda täiendavaid selgitusi.

Teadustöö kiirendamiseks lõi NDA-komisjon mitu teadusekspertide alltöörühma, mis on pädevad erinevate väidete valdkonnas. 2008. aastal tegi EFSA märkimisväärset hulgal eeltööd ning püüab tähtjaks, 31. juuliks 2009, lõpetada tegelemise nende väidetega, mis olid juulikuu loetelus ning mille kohta on saadud piisavalt andmeid.

Nelikümmend hinnangut 2008. aastal

2008. aasta detsembri lõpuks oli NDA-komisjon võtnud vastu rohkem kui 35 hinnangut haigusriskide vähendamise ja laste arenguga või tervisega seotud väidete kohta ning viis hinnangut värskest välja töötatud teaduslikul tõendusmaterjalil põhinevate väidete kohta. EFSA roll on kinnitada seda, kas väited tervislikkuse kohta tuginevad teaduslikel tõenditel, ning edastada oma hinnang viie kuu jooksul pärast täidetud avalduse kättesaamist. Need hinnangud võeti vastu ja avaldati eeskirjades määratletud tähtja jooksul ning nüüdseks on need kättesaadavad EFSA veebilehelt. Nende hinnangute põhjal

otsustavad komisjon ja liikmesriigid, kas ja kuidas nendele väidetele toidu kohta edaspidiseks kasutuseks õigusi anda.

Kiire reageerimine rahva terviseriskidele

EFSA üritab olla kiiresti reageeriv usaldusväärne partner otsuselangetajatele ja riskihalduritele. 2008. aastal vajasis mitu saastatud toidusaadustega seotud juhtumit EFSA kiiret tähelepanu, sest riskihalduritel tuli kiiresti tegutseda, et tarbijaid kaitsta.

Ukraina päevalilleõli saastatus, melamiini avastamine imporditud Hiina piimatoodetes ja dioksiinid lirimaa sealihas olid pakilise iseloomuga toiduohutusprobleemid, mis vajasis kiireid lahendusi. Paari päeva jooksul esitas EFSA vajalikud teadusnõuanded ning abistas Euroopa Komisjoni. EFSA Euroopa toiduainete tarbimise koondandmebaasist, mis loodi 2008. aastal, oli suur kasu kokkupuuteohtude hindamisel ja õigeaegselt reageerimisel.

Päevalilleõli saastatus

2008. aasta aprillis esitas Euroopa Komisjon EFSA-le taotluse kiire nõuande saamiseks Ukrainast imporditud päevalilleõli kohta, milles avastati kõrge mineraalölisaldus. Samal päeval esitas EFSA algse seisukoha, mis põhines toona kättesaadavatel andmetel.

Pärast täiendavate analüüsiandmete saamist 21. mail arvutas EFSA välja kokkupuute hinnanguarvestuse ja uuendas algset seisukohta. Selles seisukohas, mis avaldati 27. mail, märgiti, et suure viskoossusega mineraalõliga saastatud päevalilleõliga kokkupuude on inimtarbimise seisukohalt ebasoovitav, kuid see ei kujuta käesoleval juhtumil ohtu rahva tervisele. Seejärel kehtestas Euroopa Komisjon eritingimused Ukrainast päevalilleõli sissevedamisele.

Melamiin liitoidus

2008. aasta septembris kanti Hiinas ette 300 000 imiku ja lapse neerufunktsiooni häiretest, mis mõnel juhul lõppes surmaga. Avastati, et imikute piimasegus kasutati piimapulbrit, mis oli saastatud melamiiniga. Ei saa välistada, et Hiina liitoidu tooted, nagu küpsised ja šokolaad, mis sisaldasid saastatud piimapulbrit, võisid jõuda ELi turule. Septembris palus komisjon EFSA-lt kiiret teadusnõuannet ohtude kohta, mida see võib kujutada inimese tervisele, ning tuua riskihindamises välja halvimal võimalikul stsenaariumid. EFSA töötas välja teoreetilise kokkupuutemõjude stsenaariumi Euroopa küpsiste ja šokolaadi tarbimishäitajate ning esitatud saaste taseme põhjal.

Nädala jooksul teatas EFSA, et hinnanguline kokkupuutemõju ei kujuta ohtu Euroopa täiskasvanute tervisele isegi halvima stsenaariumi rakendumisel. Ent lapsed, kes tarbivad nii küpsiseid kui ka šokolaadi, võivad potentsiaalselt ületada talutava päevaannuse, koefitsiendiga suurusjärgus kolm. Selles seisukohaavalduses

rõhutati, et tänini on teadmata, kas sellised teoreetilised, suurte kokkupuutemõjude stsenaariumid võiksid Euroopas esineda.

Euroopa Komisjon võttis ELi tarbijate kaitseks kohe kasutusele üleminekumeetmed.

Dioksiinid sealihas

lirimaa sealihaga rutiinse kontrolli käigus avastati 2008. aasta detsembris lubatust kõrgem polüklooritud bifenüülide tase. Euroopa Komisjon palus EFSA-l kahe päeva jooksul edastada nõuande riskide kohta, mida sealihast leiduvad dioksiinid ja saastunud sealihatoodete kasutamine liitoidudes avaldavad inimeste tervisele. Kahe päeva pärast, olles läbi töötanud piiratud andmekogumi eeldusel, et suurema saastetasemega puututi kokku alles alates 2008. aasta septembrist, edastas EFSA seisukoha, milles olid välja toodud ka mitu kokkupuutemõju stsenaariumi nii keskmise kui ka kõrge tarbimistaseme puhul, eeldades erinevaid saastetasemeid ja saastatud liha osakaalu.

EFSA järeldas, et sel vähetõenäolisel juhul, kui kogu nähtuse esinemise vältel peaks suurel hulgal tarbitama lirimaa sealihaga, millest kõik oleks saastatud dioksiinidega suurimas avastatud kontsentratsioonis, ületataks nädalase tarbimise lubatud piiri, kuid see ei põhjustaks ilmingimata ebasoodsaid tervismõjusid. Tõenäosema keskmise tarbimisstsenaariumi kohaselt, kus saastunud sealihaga tarbimine 90 päeva jooksul on 10 protsenti, kasvab keha koormus umbes 10 protsendi võrra. EFSA arvas, et kuigi dioksiinide esinemine toidus on soovimatu, ei ole keha koormuse kasv selle konkreetse kokkupuutemõjude juhtumi korral eriti murettekitav.

Tänu teadusnõuande kiirele edastamisele said riskihaldurid – Euroopa Komisjon ja liikmesriigid – arutada meetmete suuniseid ning leppida selles küsimuses kokku samal päeval, kui EFSA väljastas oma seisukoha.

Uued revisjonisüsteemid parema kvaliteedi tagamiseks

Teaduskvaliteet ja sõltumatus on elemendid, mis iseloomustavad EFSA tööd. Mõlemad on Euroopa toiduohutussüsteemi usaldusväärsuse loomisele ja säilitamisele ning rahva kindlustundele üliolulised. EFSA töötab poliitika- ja menetlusraamistikus, mis tagab hea tava ja iseseisvuse kõigis teadusprotsessi etappides.

Sise- ja välishindamine

EFSA Teaduskomitee (SC) töötas 2008. aastal välja ettepaneku revisjonisüsteemi loomiseks, millega hinnata teadusväljundite kvaliteeti, kasutades enesehindamise küsimustikku kõigi teiste teadushinnangute ja väljundite ettevalmistamise käigus.

Revisjonisüsteemil on kolm moodulit:

- enesehindamine teadusdokumendi väljatöötamise käigus; sellega kontrollitakse vastavust heale tavale;
- asutusesisene hindamine ehk sisehindamine, mille viivad läbi EFSA juhtteadlased teadusdokumentide pistelise valiku põhimõttel;

- välishindamine, mille viivad läbi tippasemel sõltumatud väliseksperdid.

Enese- ja sisehindamine võeti kasutusele 2008. aastal ning välishindamine rakendub 2009. aastal.

Huvide deklareerimise süsteemi täiustamine

EFSA tegevusega seotud teadusekspertide ja kogu EFSA isikkoosseisu sõltumatus on tagatud kohustusliku sõltumatusdeklaratsiooniga ning huvide deklaratsiooniga (DoI). Tulenevalt juhatuse 2007. aastal langetatud otsusest, millega lubati huvide deklaratsiooni täitmist lihtsamaks muuta, on 2008. aastal protsessi veelgi täiustatud.

2008. aasta suvel paluti kõigil EFSA teenistuses olevatel teadusekspertidel esitada oma iga-aastased huvide deklaratsioonid esmakordselt elektroonilisel kujul. Veebipõhine süsteem tõrjus välja ekspertide ja muude EFSA töötajate kasutatud varasema paberkuju. Kõik versioonid arhiveeritakse elektrooniliselt ning neid on lihtne hinnata. Eksperte teavitatakse automaatselt sellest, kui on tarvis uuendusi teha, ning sellest, kui nende deklaratsioonid

võetakse vastu ja avaldatakse EFSA veebilehel. Igal eksperdil on üks iga-aastane deklaratsioon oma tegevuse kohta, isegi kui ta kuulub erinevate komisjonide mitmesse tööühma. See uus süsteem teeb ka lihtsamaks iga-aastase deklaratsioonide uuendamise, juhul kui olukord peaks muutuma.

Pealegi selleks, et käsitleda asjakohaseid huvid, mis on seotud teatud tegevusega, on huvid deklareeritud ka erihuvide deklaratsioonis vastavalt päevakorrale enne kohtumise toimumist, kuigi see ei tähenda, et pole õigust nõuda suulist huvide deklareerimist ükskõik millise koosoleku alguses.

Elektrooniline edasiarendus aitab ametil jälgida teadlaste võimalikke huvide konflikte. See võimaldab EFSA-l juhtida teadlasi teatud eriaruteludest eemale, kui tuvastatakse huvide konflikt. Huvide deklaratsiooni poliitika rakendamise revisjon 2008. aasta oktoobris võimaldab revisjonimenetlust juhul, kui eksperdi osalus konkreetsel EFSA hinnangu andmisel on küsitav.

Sellised uued toimingud muudavad kogu tegevuse ekspertidele, EFSA-le ning muule maailmale läbipaistvamaks ja selgemaks.

3. LIIKMESRIIKIDEGA TIHEDAMA KOOSTÖÖ EDENDAMINE

Oma rolli etendamiseks Euroopa toiduohutussüsteemis on EFSA-l tarvis vahetada andmeid, teavet ja häid tavaid, teha kindlaks võimalikke riske ning suhelda toiduahelas esinevate riskide küsimuses selgelt. Selle saavutamiseks jätkas EFSA 2008. aastal lähedasemate suhete loomist liikmesriikidega vastastikuste visiitide kaudu ning tiheda koostöö kaudu EFSA nõuandva kogu ja riiklike kontaktasutuste võrgustikuga. Lisaks võivad umbes neljasajale liikmesriikide organisatsioonile antud rahalised toetused aidata ametil koostada hinnanguid ja koguda andmeid, mis oleksid vastavuses EFSA asutamismääruse artikliga 36. Kasvanud on ka uurimisorganisatsioonide teadustöö tegemiseks määratud lepingute arv. 2008. aastal kulutas EFSA 5,5 miljonit eurot rahalistele toetustele ja lepingutele, samas kui 2007. aastal kulutati 2,9 miljonit eurot.

Nõuandev kogu: üleeuroopalise koostöö tihendamine

Üleeuroopalise koostöö tihendamine

Koostöös nõuandva koguga töötati välja EFSA koostöö ja koostöövõrgustike loomise strateegia, milles pandi paika ameti ning liikmesriikide vahelise koostöö raamistik ja tähtsamad eesmärgid. Nõuandev kogu ühendab EFSA toiduohutusametitega kahekümne seitsmes ELi liikmesriigis ning sel on vaatlejaid Norrast, Islandist, Šveitsist ja Euroopa Komisjonist. See kogu on EFSA ja ELi liikmesriikide koostööl põhineva lähenemise keskmes Euroopa riskihindamise ja riskikommunikatsiooni küsimustega tegelemisel.

2008. aastal viisid liikmesriigid ellu tihedama koostöövõrgustiku strateegia, mis keskendus iseäranis teadusteabe vahetamisele, ressursside ühendamisele ning loomade tervishoidu ja taimetervist koordineerivatele tööprogrammidele. Võttes arvesse EFSA kasvavat töökoormat neis valdkondades, oli nende koosolekute eesmärgiks EFSA ja riiklike ametite prioriteetide kehtestamine ning nende

Nõuandva kogu koosolek Roomas, aprill 2008

töö kiirendamine. Nõuandev kogu andis 2008. aastal selleteemalistel koosolekutel kaks avalööki.

Loomade tervishoid – eesmärgiks kiire andmevahetus

2008. aasta mais kohtusid nõuandva kogu loomade tervishoiu esindajad esmakordselt Parmas. Kohtumisel tutvusid esindajad EFSA loomade tervishoiu ja heaolu komisjoni praeguse ning varasema tegevusega (vaata lk 20). ELi üldise loomade tervishoiu 2007.–2013. aasta strateegia valguses, mis on ELi loomade tervishoiu ja heaolu meetmete raamistikuks järgnevad kuus aastat, arutati EFSA eesmärki parandada selle terviklikku käsitlust. Arutati ka võimalikke toiminguid, millega kiirendada ja tõhustada koostööd EFSA ja liikmesriikide vahel. Erilised jõupingutused pühendatakse teadusnõuande edastamise kiirendamisele EFSA ja asjassepuutuvate partnerorganisatsioonide vahel kiire andmevahetuse ning kogu Euroopa Liidu teaduspädevuse mobiliseerimise ja koordineerimise kaudu EFSA pädevusse kuuluvates küsimustes. Selles kontekstis juhtis EFSA tähelepanu elektroonilisele teabevahetusprogrammile, mis sai alguse 2008. aastal (vaata lk 41).

Teabekeskuste esimene koosolek Parmas, märts 2008

Taimetervis – rohkem suuniseid EFSA-lt

EFSA nõuandva kogu kaksikümmend riiklikku taimetervise eksperti kohtusid EFSA ja Euroopa Komisjoni taimeekspertidega 2008. aasta oktoobris. EFSA esindajad ja riiklikud eksperdid arutasid taimekahjurite riskihindamise (PRA) kooskõlastamise meetodikaid ja erinevat tüüpi riskihindamiste tegemiseks vajalike andmete küsimust. Osalejad nõustusid, et meetodikate kokkusobitamine oli esmase tähtsusega, kuna käesolevad suunised on erinevates raamistikes välja töötatud.

EFSA taimetervise komisjon loetles praegused ja tulevased küsimused ja probleemid taimekahjurite riskihindamises ning osutas taimekahjurite riskianalüüside hindamise osas suunisdokumentidele, mis on ettevalmistamisel (vaata lk 27). See dokument võib etendada kesksel rollil nende taimekahjurite hindamisel, kes ähvardavad saagi tootlikkust ja bioloogilist mitmekesisust, ning sellest võiks olla konkreetset kasu riiklikele ametitele kõikjal Euroopa Liidus. Osalejad võtsid soojalt vastu

EFSA algatuse, kus ühendati andmeallikate loend kahjurite riskihindamisega. See loend on peagi kättesaadav ka riiklikele ametitele.

Kontaktasutused kõigis liikmesriikides

Kontaktasutused toetavad nõuandva kogu liikmeid nende ülesannete täitmisel, näiteks tagades teadusteabe vahetamise EFSA ja liikmesriikide vahel ning suurendades EFSA nähtavust.

2008. aastal rajasid 27 Euroopa Liidu liikmesriiki kontaktasutused ja allkirjastasid kontaktasutuste lepingu. Ka Norra on ametlikult nimetanud oma kontaktasutused ning Šveits osaleb vaatlajana. Aasta jooksul leidis aset kolm kontaktasutuste koosolekut, koordineerimaks tegevusi ja vahetamiseks kogemusi nende ülesannete elluviimisel. Riiklikud kontaktasutused tegid märkimisväärsed jõupingutusi riiklike võrgustike loomisel. Need aitavad kaasa teadusteabe kogumisele ja levitamisele, mis on ameti tegevuse seisukohalt oluline.

Tugi EFSA ekspertide andmebaasile

EFSA ekspertide andmebaasi (vaata lk 30) katsetamise ja edendamise etendades kontaktasutused põhirolli nii selle edukal käikulaskmisel juunis kui ka selle edasise arendamisel. Kõik kontaktasutused teavitasid andmebaasist riiklike võrgustikke, kuhu kuulub üle 140 institutsiooni ja 6400 eksperdi. Nende abiga on liikmesriigid ja EFSA saanud järjest rohkem avaldusi teadusekspertidelt, kes on valmis liikmesriike ja EFSA-t abistama teaduslikes sihtotstarbelistes tegevustes. Aasta lõpuks oli enam kui 1000 eksperti esitanud oma avalduse.

Lisaks ekspertide andmebaasi edendamisele aitasid kontaktasutused teavitada avalikkust ka EFSA teaduskomitee ja kaheksa komisjoni uuendamise konkurssidest, levitades reklaammaterjali, tehes ettekandeid oma riikides ning lisades oma veebilehekülgedele lingi, mis viitab sellele üleskutsele EFSA leheküljel. Samuti aitasid nad korraldada kahte seminari, mille eesmärk oli tõsta ekspertide avalduste arvu uutes liikmesriikides.

Üleeuroopalise teabevahetuse soodustamine

Kontaktasutuste panus EFSA ja liikmesriikide vahelisse teabevahetusse riikliku riskihindamise kohta oli tähelepanuväärne.

Töötati välja liikmesriikide ja EFSA sisene elektrooniline teadusteabe jagamise vahend. See teabevahetusprogramm soodustab õigeaegset teabevahetust, eriti raskesti kättesaadavate dokumentide osas. Selle programmi väljaarendamiseks moodustati kontaktasutuste töörühm, mis tuli esmakordselt kokku 2008. aasta mais. Programm lasti käiku neli kuud hiljem.

EFSA saatis mitu küsimustikku kontaktasutustesse, paludes nende abi kindlatele küsimustele vastuste kogumisel. Kontaktasutused vastasid näiteks otse või edastasid küsimustikud asjaga seotud ekspertidele või oma riigis asuvatele institutsioonidele (näiteks mesilaskoloonia suremuse küsimuses). See viis lõpuks lisauuringuteni koostöös liikmesriikide organisatsioonidega (vaata lk 43).

EFSA nähtavuse parandamisele kaasaaitamine

Selleks, et muuta EFSA tegevus vastavates maades laiemalt tuntuks, arendati kontaktasutustes välja erinevad tugimaterjalid tihedas koostöös nõuandva kogu töörühma liikmetega. Näiteks avaldasid nad infolehti, brošüüre ja lendlehti, milles kirjeldati kontaktasutuste rolli, nende tegevust ning koostööd EFSAga. Lisaks korraldasid kontaktasutused enam kui 40 riiklikku teadusüritust ja koosolekut liikmesriikides, et suurendada EFSA nähtavust ning selgitada, kuidas on võimalik EFSA tegevuses kaasa lüüa.

Riikliku oskusteabe kasutamine: Euroopa teaduskoostöö töörühmad

EFSA põhiprioriteet on teadusressursside mobiliseerimine kogu Euroopas. Seetõttu lõi EFSA teaduskoostöö töörühmad (ESCO). ESCO projektides osalevad teaduskomisjonide või teaduskomitee liikmed, EFSA teadlaste isikkoosseis ning riiklikud eksperdid, kelle on ametisse nimetanud liikmesriigid nõuandva kogu kaudu.

2008. aastal tegelesid viis ESCO töörühma (vaata kasti lk 42) aktiivselt teadusvaldkondadega, mis pakkusid erilist huvi liikmesriikidele ja EFSA-le. Kaks nendest töörühmadest on oma ülesande lõpetanud. Nende töö toetab EFSA komisjonide ja teaduskomitee tegevust.

ESCO töörühmad 2008. aastal

Taimsed ained ja taimpreparaadid

See töörühm töötas taimsete ainete ja taimpreparaatide ohutuse hindamise suunisdokumendi eelnõu kallal.

Võimalikud riskid

See töörühm määratleb võimalike riskide „näitajad“ ning töötab välja toimingud ja hea tava, kuidas koguda, analüüsida ja hinnata andmeid, mille põhjal teha kindlaks võimalikud riskid. Samuti soovitas töörühm uuringuid vastavas valdkonnas.

EFSA sõltumatute teadusekspertide andmebaasi loomine

See töörühm lõi sõltumatute teadusekspertide andmebaasi (lasti käiku 5. juunil 2008), toetamaks EFSA teaduskomitee, teaduskomisjonide ja töörühmade tegevust (vaata lk 30).

Toidu foolhappega rikastamise riskide ja kasulikkuse analüüs

Selles töörühmas jagatakse kogemusi ja teadusteavet toidu rikastamise kohta foolhappega, et ennetada närvikanali haigusi.

Kooskõlastatud riskihindamise käsitlusviiside soodustamine liikmesriikides

See töörühm loodi, et paremini mõista, kuidas hinnatakse riske liikmesriikides (vaata paremal).

Kooskõlastatud riskihindamise käsitlusviiside soodustamine liikmesriikides

Riskihindamise käsitlusviiside kooskõlastamine liikmesriikide vahel on EFSA-le oluline. Sellise kooskõlastamisega ei püüta riskihindamise meetodikaid standardiseerida, vaid teha kindlaks võimalikud lahknevused erinevate liikmesriikide kasutatavates lähenemisviisides. Erinevate kasutatavate käsitluste kooskõlastamine parandab läbipaistvust ning liikmesriikide usaldust üksteise riskihindamiste suhtes.

EFSA soodustas kooskõlastamist ESCO töörühma loomisega, mille ülesanne oli kaardistada ELi liikmesriikides, Norras ja Šveitsis riskihindamise institutsioonilist raamistikku, organisatsioonilist struktuuri ning protseduurilisi aspekte. Selleks kogus töörühm 2008. aastal teavet asjakohastest riiklikest riskihindamisega seotud asutustest kontaktasutuste levitatud küsimustiku kaudu. Suur vastuste hulk oli selge märk sellest, et liikmesriigid on huvitatud üleeuroopalisest riskihindamise käsitlusviiside kooskõlastamisest, ning sellest, kui tähtis see kooskõlastamine on.

See töörühm esitas 2008. aasta detsembris EFSA tegevjuhile detailse aruande uurimistulemustest, milles sisaldus ka soovitude kogum. Kuigi riigid korraldavad oma riskihindamisi erinevalt, osutusid paljud kehtestatud toimingud sobivaks või vähemalt mitte vastuolus olevaks menetluslike

suunistega, mille EFSA oli välja töötanud ja rakendanud. Üks teadusliku riskihindamise väljakutseid seisneb kättesaadava ja usaldusväärse andmestiku puudumises. Koostöö andmete otsimise, kogumise ja jagamise valdkonnas peab seetõttu olema jätkuvalt EFSA ning liikmesriikide üks põhieesmärke.

Koostööstamisprotsessi arendamiseks soovitas töörühm järgnevat:

- EFSA-l ja liikmesriikidel tuleks luua niinimetatud „riigi profiilid“ riiklikku riskihindamist tegevate asutuste rolli ja pädevusalade paremaks mõistmiseks erinevates riikides;
- Riiklike organisatsioonide vastavad riskihindamise väljundid peavad olema avalikkusele kättesaadavad;
- riskihindamise protsessis tuleb rakendada kvaliteedijuhtimisvahendeid;
- riskianalüüsi lähenemisi tuleb konkreetsete teadusvaldkondade raames täiendavalt koostööstada.

Teadusabi suurendamine

Teadus- ja tehnikaülesannete andmine rahaliste toetuste ja hangete kaudu pädevate organisatsioonide hoolde on vaid üks paljudest moodustest, kuidas EFSA teeb teaduskoostööd liikmesriikidega. Koostööl EFSA asutamismääruse artikliga 36 kiitis juhatus 2006. aastal heaks organisatsioonide loendi, kelle poole EFSA võib abi saamiseks pöörduda, kutsudes neid üles ettepanekuid esitama. See loetelu põhineb liikmesriikide nimetatud kandidaatidel.

2008. aasta detsembris kiitis EFSA juhatus heaks uuendatud loendi artikli 36 alla kuuluvatest organisatsioonidest. Sellega lisandus varem loendis olnud 243 organisatsioonile 128 äsja ametisse nimetatud organisatsiooni – nimekiri kasvas üle poole võrra, oluliselt tõhustades ja suurendades EFSA käsutuses olevat teaduspädevust. Kontaktasutused aitasid EFSA-l uuendada ja säilitada seda loetelu, tehes oma riikides kindlaks sobivad institutsioonid.

2008. aasta jooksul kuulutas EFSA vastavalt artiklile 36 välja 18 teadustoe konkursi, koguväärtuses 2,2 miljonit eurot. ■

Artiklile 36 vastavad konkursid kuulutati 2008. aastal välja järgmistes valdkondades:

- andmete koondamine ja analüüs ning teised ettevalmistavad tööd, mis aitavad kaasa ameti teaduslike hinnangute koostamisele saasteainete, loomade tervishoiu ja söödalisandite valdkonnas;
- ettevalmistustööde tegemine uute ja koostööstatud meetodiliste lähenemisviiside ja suunisdokumentide väljatöötamiseks zoonoosi, pestitsiidide, taimetervise ning loomade heaolu valdkonnas;
- andmete kogumine ja analüüs, sealhulgas andmebaaside väljatöötamine selleks, et soodustada riskihindamist pestitsiidide, keemiliste segude, mesilaste tervise ning kokkupuutemõjude ja -võimalikkuse hindamise valdkonnas.

4. RISKIKOMMUNIKATSIOON EFSA HAARDEULATUSE LAIENDAJANA

EFSA on jätkuvalt pühendunud oma teadusnõuannete aktiivsele ja laialdasele levitamisele. Amet püüab esitada ajakohast, täpset ja tähenduslikku informatsiooni õigeaegselt riskihalduritele, riskianalüütikutele, teadlastele ning teistele sidusrühmadele ja huvitatud osapooltele.

Seda lähenemisviisi toetavad ameti sidestrateegia kolm keskset eesmärki, milleks on:

- edendada teabevahetuse ja -edastuse sidusust asjakohaste asutustega koostöö tihendamise kaudu kogu Euroopas;
- tagada, et edastatud sõnum on kättesaadav ja arusaadav;
- tõsta inimeste teadlikkust ja arusaamist EFSAst ning selle teadustööst.

2008. aastal tegi EFSA oma sidepoliitika eesmärkide täitmisel märkimisväärsed edusamme: amet oli sündmusi ennetavam, ühendatum ja parema teavitussüsteemiga, jõudes enam oma sihtgruppideni ja nende kaudu ka laiema avalikkuseni. Lisaks aitas tihedam koostöö riiklike toiduohutusametitega kaasa riskikommunikatsiooni jagamise suuremale üldisele sidususele, viies kooskõlastatud sõnumite edastamiseni kogu Euroopas ja kaugemalgi.

Sidus riskikommunikatsioon: kogu Euroopas kostev hääl

Koostöövõrgustikud: mitmekesisusest tulenev tugevus

Keerulistest teadusküsimustest teavitamine võib iseenesest olla parajaks väljakutseks. Kui lisada sellele EFSA igapäevane roll mõjutajate mõjutamisel ning poliitika loojate, riskihaldajate, sidusrühmade, meedia ja teadlasteni jõudmisel kogu Euroopas, siis muutub väljakutse veelgi suuremaks. Liikmesriikides haardeulatusele kaasaaitamiseks teeb EFSA tihedat koostööd liikmesriikide riiklike toiduohutusametitega. Selline koostöö on ülioluline selleks, et tagada Euroopa ligi 500 miljonist kodanikust koosnevale kultuuriliselt ja keeleliselt mitmekesisele elanikkonnale arusaadava ning tervikliku sõnumi edastamine, mis põhineb sõltumatul ja tõenditepõhisel teabel.

Siinkohal etendas EFSA nõuandva kogu sidetöörühm (WG COM) taas kord olulist rolli, mis suurenes veelgi 2008. aastal.

Ühendades riiklike toiduohutusametite sideosakondi, loob see töörühm koostööaltime ja informeerituma lähenemise toiduahela riskikommunikatsioonile ning parandab toiduohutusteabe sidusust kogu ELis.

Liikmesriikide ametid teavitati eelnevalt tähtsamast EFSA teabevahetusest ja -edastusest ning neid hoiti kursis teabevahetuse põhiliste arengusuundadega. 2008. aasta näidete hulka kuulusid teemad nagu TSEd väikemäletsejate piimas, loomade kloonimine, nanotehnoloogia, väited tervislikkuse kohta ja toiduvärvide ohutus. Selline koostöö võimaldas riiklikel partneritel valmistada ette täiendavat teabevahetust ja -edastust, mis oli kohaldatud eri tarbijarühmade vajadustele nende kodumaal.

Liikmesriikide ja ELi ametite õpitud ja jagatud õppetunnid

Töörühma eesmärgiks on muu hulgas riskikommunikatsiooni hea tava väljatöötamine. Minevikukogemusest õpitut jagatakse EFSA ning riiklike ametite korraldatud teabevahetuse ja -edastuse algatuste ja kampaaniate hindamise kaudu. Näiteks analüüsis rühm seda, kuidas Austria tuli toime antibiootikumidega töödeldud puuviljaistikute kohta teabe vahetamise ja edastamisega, mille eesmärgiks oli takistada lehemädaniku epideemia levikut, ning kuidas Soome tuli toime loomade heaolu küsimustega.

Koos mitme teise ELi ametiga osales EFSA Euroopa Kemikaaliameti (ECHA) riskikommunikatsiooni töötoas ning ELi ametite teabe- ja sidevõrgustikus.

Kiire reageerimine tagab kaitse ja usalduse

Üldise sidususe parandamiseks avalikkuse riskidest teavitamisel kooskõlastab EFSA oma riskikommunikatsiooni riskihalduritega, eriti Euroopa Komisjoniga. See on kriisi ajal ülimalt oluline. Kogu 2008. aasta jooksul reageeris EFSA kiiresti kohest tegutsemist nõudvatele olukordadele, nagu näiteks dioksiinide avastamine lirimaa sealihas, melamiini avastamine Hiina piima liittoitudes või Ukraina küpsetusõli saastatus mineraalõliga (vaata lk 36). Dioksiinide puhul avaldati teaduslik seisukoht ja sellega seotud pressiavaldus vaid kaks päeva pärast seda, kui Euroopa Komisjon oli esitanud taotluse kiire teadusnõu saamiseks.

Laialdane kajastamine

Meediakajastus oli 2008. aastal 62 protsendi võrra suurem kui 2007. aastal, seda toetas peaaegu kolmekordne ajakirjandusele antud intervjuude arvu kasv aasta jooksul võrreldes aastaga 2007 ning ligikaudu 40 protsenti rohkem pressiavaldusi ja -teateid. Sellele aitasid kaasa Euroopa ajakirjandusele korraldatud pressi infotunnid, näiteks veebruaris leidis aset koos Euroopa Komisjoniga korraldatud pressi infotund, mis oli pühendatud EFSA hinnangule, kas toodete väited tervislikkuse ja toiteväärtuse kohta vastavad toitainelistele põhijoontele. Seejärel korraldati juulis Brüsselis pressile infotund EFSA lõpphinnangust loomade kloonimise kohta, kus viibis üle 30 massiteabekanal, ajalehe ja ringhäälinguorganisatsiooni. EFSA hinnangut kloonimisest kajastasid mitu mõjukat ajakirjandusväljaannet (alates *The Washington Post*'ist ning lõpetades *Le Monde*'i ja *The Financial Times*'iga, samuti rahvusvahelised radio- ja telejaamad mitmest ELi riigist.

Sellised teemad nagu melamiin, nanotehnoloogia, pestitsiidid, GMod, väited tervislikkuse kohta ning teaduskomitee ja komisjonide uuendamine – neid kõiki kajastati ajakirjanduses ning radio- ja telejaamades kogu Euroopas.

Lihtsus suurendab arusaamist

Lihtsus on see kogu EFSA suhtlust läbiv lõimeniit, mille eesmärgiks on parandada üldist arusaama EFSA tegevusest ning selle ameti rollist Euroopa toidu- ja söödaohutuse süsteemis partnerite, sidusrühmade ja avalikkuse vahel. Näiteks selleks, et tutvustada EFSA riskihindamise protsesse selgelt ja arusaadavalt, esitas EFSA oma veebilehel graafilise töövoogu kujutise sellest, kuidas EFSA töötab välja oma hinnangud. 2007. aastal veebilehel kasutusele võetud teemade sektsiooni, mis katab selliseid teemasid nagu toiduga edasikanduvad haigused, loomade tervishoid ja toidu etalonväärtused, on omakorda tunduval määral edasi arendatud temaatiliste alajaotuste kaudu. EFSA tegevust tutvustatakse siin kergesti mõistetaval, sidusal moel, alustades probleemistiku üldisest tutvustusest ning jätkates Euroopa Liidu õigusloome raamistiku ja EFSA teadustöö selgitusega, samuti on lisatud lingid sellega seotud hinnangutele ja teistele põhidokumentidele.

Läbipaistvad protsessid

Et aidata kaasa EFSA huvide deklaratsiooni poliitika tõhusal rakendamisele, viidi 2008. aastal sisse suur uuendus, mis tõrjus välja paberkanaja ja mille tulemusel üle 1200 eksperdi saab oma huvide deklaratsioone täita elektrooniliselt (vaata lk 38). Uus elektrooniline huvide deklaratsiooni andmebaas lisati EFSA veebilehele, võimaldades kasutajatele kiiret ja lihtsat juurdepääsu värsketele üksikasjadele EFSA ekspertide kohta. See aitab kaasa EFSA üldise ligipääsetavuse ja läbipaistvuse parandamisele.

Suhete parandamine ajakirjandusega arusaamise süvendamiseks

Sagedased kohtumised erinevate ajakirjandusväljaannete ja uudiste agentuuride esindajatega suurendavad ning parandavad arusaamist EFSA tööst. Igal pool, kus EFSA juhtkond 2008. aastal viibis – kas siis Budapestis külaskäigul Ungari Toiduohutuskontoris, Helsingi seminaril või Varssavi töötuba eest vedamas – olid kohtumised pressiga alati üritusega seotud. Nelja silma all antud intervjuud, pressikonverentsid, hommikusöögid ajakirjandusega, infotunnid ja ümarlauakohtumised olid mooduseks, kuidas selgitada EFSA ülesannet ning tegevust peamistele riiklikele päeva- ja ärilehtedele, põllumajandus- ja tarbijaajakirjadele, teadusajakirjadele ning nii tele- ja radiojaamadele kogu Euroopas, kui ka rahvusvahelistele uudiste agentuuridele.

Ülemaailmse ja kohaliku tunnustuse saavutamine

EFSA korraldas ka üritusi ning koostas sihtotstarbelisi materjale, et tutvustada ennast, oma tegevust ja rolli ELi toiduohutussüsteemis rahvusvahelisele, Euroopa, regionaalsele ja kohalikule publikule (vaata „Teadlaste ja sidusrühmade suurenenud teadlikkus“). Üle aasta toimub maikuu Parmas CIBUSe rahvusvaheline toidunäitus, kus on 2400 esinejat. Siin vahetab EFSA oma näituselettide ääres või ümarlauavestluste käigus mõtteid ja kogemusi toiduainetööstuse spetsialistidega. EFSA korraldas koostöös Parma kommuuni, Parma provintsi ja Europassiga ühise pressikonverentsi, millega kuulutas avatuks nädalapikkuse Festa dell’Europa. Enam kui kahte tuhandet külastajat Parmast ja selle ümbrusest paelusid EFSA korraldatud üritused ja selle näituselett. Europassi konverentsid ja ümarlauakoosolekud piirkonna linnades andsid EFSA-le lisavõimaluse tutvustada oma tegevust sellistes valdkondades nagu loomasööda ohutus ja väited toiteväärtuse ja tervislikkuse kohta ning tulevikuprobleemid ja võimalikud riskid.

Nähtavus: järjest laiem kandepind

2008. aastal oli teadusliku nähtavuse suurendamine endiselt üks EFSA prioriteete. See saavutati mitme publikatsiooni ja ürituse kaudu.

Käiku lasti uued temaatilised infolehed

2008. aastal hakati välja andma kolme hõlpsasti loetavat ühise temaatikaga infolehte koondpealkirja all „EFSA Fookuses”. Eelkõige riskihalduritele, riskianalüütikutele ja poliitikaloojatele suunatud infolehe number keskendub kindlale teemale (toit, loomad või taimed), pakkudes fotosid EFSA hiljutisest tegevusest ning kokkuvõtteid üritustest, lepingutest, volitustest ja teaduslikest hinnangutest igas valdkonnas. Need infolehed teavitavad sidusrühmi EFSA tegevusest neid huvitavates valdkondades. Infolehed on saadaval nii inglise, prantsuse, saksa kui ka itaalia keeles ning EFSA ja selle kontaktasutused levitavad neid laialdaselt kõigis liikmesriikides. Need on täienduseks infolehele „Liigume Koos” (Moving together), mis käsitleb Euroopa toiduohutusosalast koostööd ning mis avaldati esmakordselt 2007. aasta detsembris.

Teadlaste ja sidusrühmade suurenenud teadlikkus

Teadlikkus EFSA tegevusest tõusis 2008. aastal rahvusvahelistes teadusringkondades veelgi. See saavutati tooniandvates teadusajakirjades lisade avaldamisega – „Toiduteaduse ja -tehnoloogia suunad” ning „Ennetav veterinaarmeditsiin” – samuti EFSA teaduskomitee ja komisjonide liikmete uuendamise kampaania ja avalikkuse uuest ekspertide andmebaasist teavitamise kampaania kaudu (vaata lk 30). Riiklikud kontaktasutused aitasid EFSA-l mõlemat kampaaniat edendada (vaata lk 40).

EFSA teaduskollokvium kaasab aktiivselt teadlasi elavasse mõtte- ja teabevahetusse käesolevate teadusküsimuste teemadel. 2008. aastal oli EFSA kahe sellise kollokviumi korraldajaks. Ühel neist käsitleti akrüülamiidi kantserogeensust ning teine käsitles toiduahelas kampülobakteri kontrollimise tervisekasude analüüsi. Mõlemad meelitasid kohale ligi 85 teaduseksperti ELi liikmesriikidest, USAst, Uus-Meremaalt ja Brasiiliast.

Ameti osalus tähtsamatel rahvusvahelistel konverentsidel, nagu Taimepatoloogia Rahvusvaheline Konverents, Prion2008 ja Euroopa Avatud Teadusfoorum, andis EFSA-le lisavõimaluse oma ülemaailmset mainet parandada ning tuntust suurendada. Neil üritustel said teadlased, poliitikaloojad, erialaühendused, valitsusvälised organisatsioonid ja tööstuse esindajad, kuid ka üldsus, külastada EFSA näituseletti, osaleda EFSA loengutel ning tutvuda lähemalt EFSA ja selle tegevusega.

Nähtavust liikmesriikides parandati veelgi EFSA ja riiklike toiduohutusametite korraldatud ühisüritustega, selgitades EFSA ja liikmesriikide rolle ning nende koostöömehhanisme. 2008. aastal oli EFSA seotud asjassepuutuvate institutsioonidega peetud konverentsidega Taanis, Ungaris, Prantsusmaal, Hollandis, Sloveenias ja Norras (vaata peatükk II.3).

Pidev kasv

2008. aastal registreeriti EFSA veebilehel, mis on selle ameti peamiseks sidekanaliks, 2,1 miljonit külastust, mis on 40 protsenti võõra suurem 2007. aasta külastuste arvust. Teised EFSA sidevahendid kogesid samuti tõusu võrreldes eelmise aastaga – nii infokirja tellijate, meediakajastuste ja -päringute, intervjuude kui ka ürituste puhul võis täheldada märkimisväärset arvu suurenemist (vaata tabel paremal). ■

Communications indicators

Näitajad	2008	Suurenemine võrreldes 2007. aastaga
Veebilehe külastuste arv	2,1 miljonit	+43%
Uudiskirja tellijate arv (EFSA Highlights)	21 140	+19%
Meediakajastuste arv	11 652	+62%
Meediapäringute arv	676	+59%
Intervjuude arv	123	+180%
Ürituste arv	18	+29%
Avaldatud trükiste arv	25	+47%

III. FINANTSARUANNE

2008. aastal kasvas 66,4 miljoni euro suuruse eelarve (kaasa arvatud 2008. aasta ühinemiseelse programmi) täitmine 97 protsendile (võrreldes 2007. aasta tasemega, mil see oli 91%).

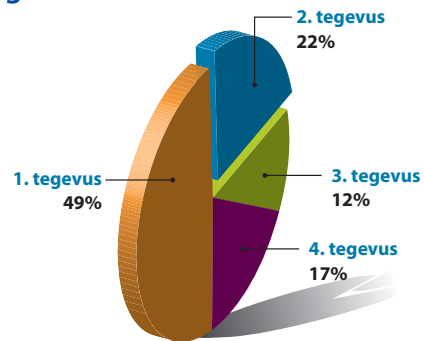

Huvitatud osapooltele teadusnõuande edastamisega ja nende osapooltega dialoogi edendamiseks seotud tegevused moodustasid 12 protsenti täidetud eelarvest. Administratiivtegevuse toetamisega seotud tegevuste arv vähenes pisut, 17 protsendini (2007. aastal 19%). Maksemäär stabiliseerus 73 protsendi juures (2007. aastal 74%), kus assigneeriti kokku 48,7 miljoni eurot. 15,5 miljoni eurot ehk 23 protsenti kantakse üle 2009. aastal maksete tegemiseks. ■

Eelarve vastavalt tegevustele

Eelarve tegevuse järgi (miljonit eurot)	Täitmine 2008. aastal	2008. aasta eelarve	2008. aasta täitmine/eelarve
1	31,3	32,3	97%
2	14,3	14,8	97%
3	7,6	8,1	93%
4	11	11,1	99%
KOKKU	64,2	66,4	97%

Eelarve vastavalt tegevustele

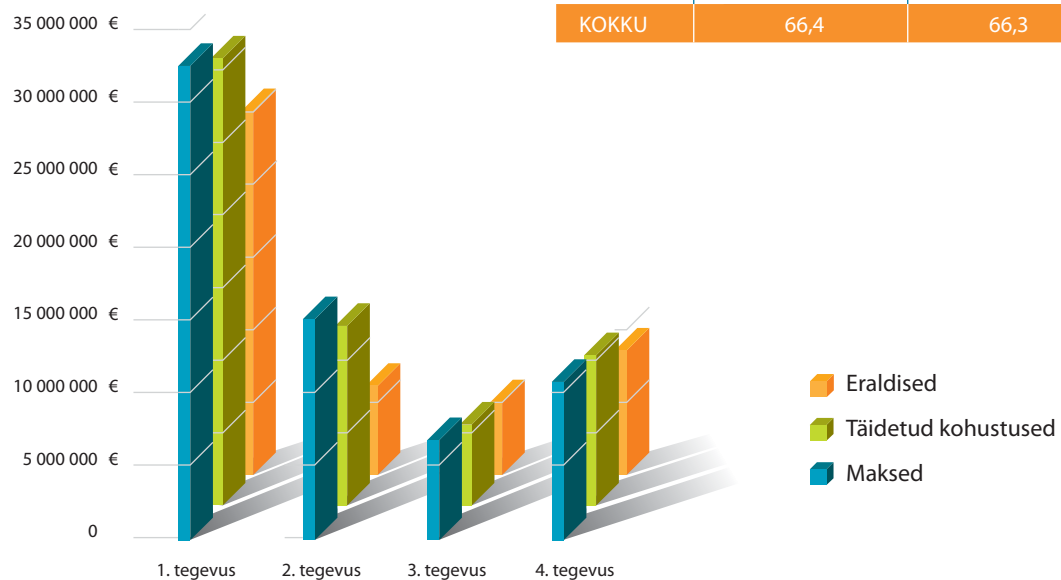
- 1. tegevus:** Anda Euroopa Komisjonile, Euroopa Parlamendile ning liikmesriikidele teaduslikke hinnanguid ja nõu.
- 2. tegevus:** Parandada Euroopas riskihindamise meetodikaid.
- 3. tegevus:** Edastada teaduslikke nõuandeid ja pidada dialoogi sellest huvitatud osapooltega.
- 4. tegevus:** Juhtida administratiivtegevust ja toetada seda.

Peaaegu pool täidetud eelarvest (30,2 miljonit eurot, 47%) moodustasid personalikulud, mis olid täidetud 98 protsendi ulatuses. Infrastruktuurile, selle ehitamisele, seadmetele ja mitmesugustele operatsioonidele tehtud kulutused moodustasid 18 protsenti täidetud eelarvest (11,8 miljonit eurot). Selle 99 protsendi suurune täitmise määr oli väga lähedal kavandatud kulutasemele. Operatsioonilised kulutused hõlmavad teaduslikke lepinguid ja toetusrahast, välissuhteid ja riskikommunikatsiooni ning nendega seotud koosolekute kulutusi. Need moodustavad 35 protsenti (22,2 miljonit eurot) täidetud eelarvest. Operatsiooniliste kulutuste peale läks 94 protsenti selleks ette nähtud rahast. Väike alakulutamine tulenes sellest, et teadus- ja sidetegevustele kulutati eeldatust vähem raha.

Tegevuspõhine eelarve koostamine näitab, et sarnaselt 2007. aastaga eraldati umbes kaks kolmandikku eelarvest EFSA teadustööle. Suurim osakaal (49%) kuulus Euroopa Komisjonile, Euroopa Parlamendile ning liikmesriikidele teadushinnangut ja nõu pakkuvatele tegevustele. 22 protsenti oli pühendatud tegevustele, mis parandasid Euroopa riskihindamise meetodikat.

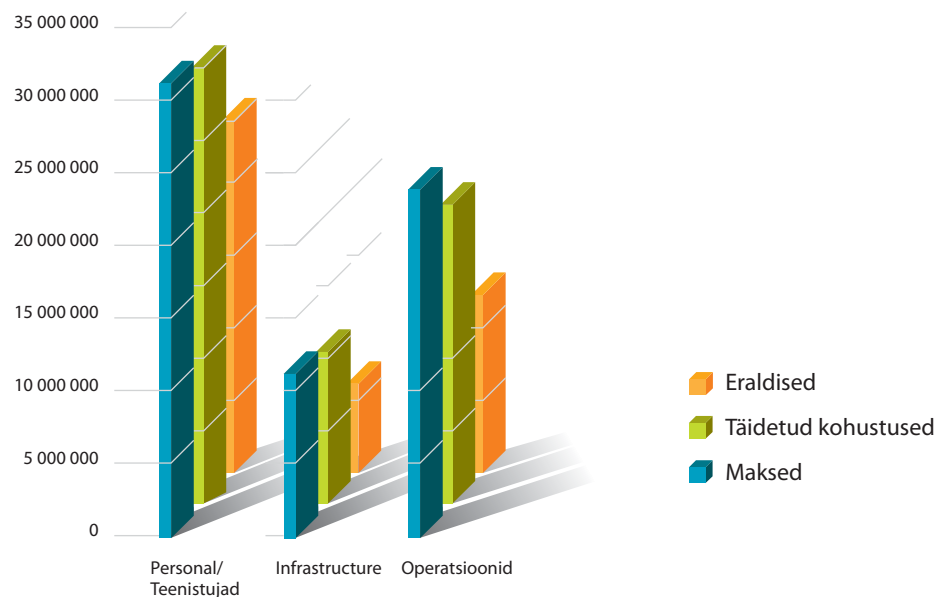
Tegevuspõhise eelarvestuse rakendamine 2008. aastal

Tegevus	Esialgseid assigneeringuid (miljonit eurot)	Eraldised (miljonit eurot)	Täidetud ohustused (miljonit eurot)	Teostuse protsent	Maksed (miljonit eurot)	Maksete protsent	Proгноositav laenu tagasimakse (miljonit eurot)
1. tegevus	32,7	32,3	31,3	97%	25,4	78%	5,9
2. tegevus	13,5	14,8	14,3	97%	8,7	59%	5,6
3. tegevus	9,5	8,1	7,6	93%	5,5	68%	2,0
4. tegevus	10,7	11,1	11,0	99%	9,1	82%	1,9
KOKKU	66,4	66,3	64,2	97%	48,7	73%	15,4

Eelarve täitmine

Jaotis	Esialgse assigneeringud (miljonit eurot)	Eraldised (miljonit eurot)	Täidetud kohustused (miljonit eurot)	Teostuse protsent	Maksed (miljonit eurot)	Maksete protsent	Prognoositav laenu tagasimakse (miljonit eurot)
Personal/Teenistujad	34,1	30,9	30,2	98%	28,9	94%	1,3
Infrastructure	8,7	11,9	11,8	99%	6,9	58%	4,9
Operatsioonid	23,6	23,6	22,2	94%	12,9	55%	9,3
Pre-accession	0,5	0,5	0,4	81%	0,3	59%	0,1
KOKKU	66,2	66,9	64,6	97%	49	73%	15,6

IV. EFSA ENNETAV PILK TULEVIKKU

EFSA peamiseks eesmärgiks on kindla teadusliku tõendusmaterjalide baasi esitamine, et pakkuda tuge tarbijakaitsele ning tagada Euroopa toidu- ja söödaahela ohutus, kuid amet peab tegutsema üha keerukamaks muutuv maailmas. Teadus- ja tehnoloogiauuendused, üleilmne kaubandus ja reisimine, kliimamuutus, vananev elanikkond ning tarbija ootuste ja arusaamade muutumine – see kõik mõjutab EFSA tegevust, muutes vajalikuks pideva hindamise.

Kuna paljud tänased toiduga seotud ohud on oma olemuselt ülemaailmsed, on eluliselt oluline, et EFSA omandaks tugevama ja otsustavama rolli rahvusvahelisel riskihindamise areenil ning aitaks kaasa üleilmsete ohtude käsitlemiseks vajalikule teadustööle.

Sellest tulenevalt hindas EFSA 2008. aastal oma võimalusi ja plaanis tulevikku. Detsembris võttis EFSA vastu strateegilise kava aastateks 2009–2013, milles esitati peamised muutuste mehhanismid ja analüüsiti neid. See võimaldas ametil panna paika oma keskmise pikkusega perioodi ja kaugema perspektiivi tegevussuunad, prioriteedid ja korraldus. Strateegiline kava moodustab aluse ka EFSA iga-aastasele töökavale. Seetõttu on 2009. aastal silmas pidades EFSA eesmärgid:

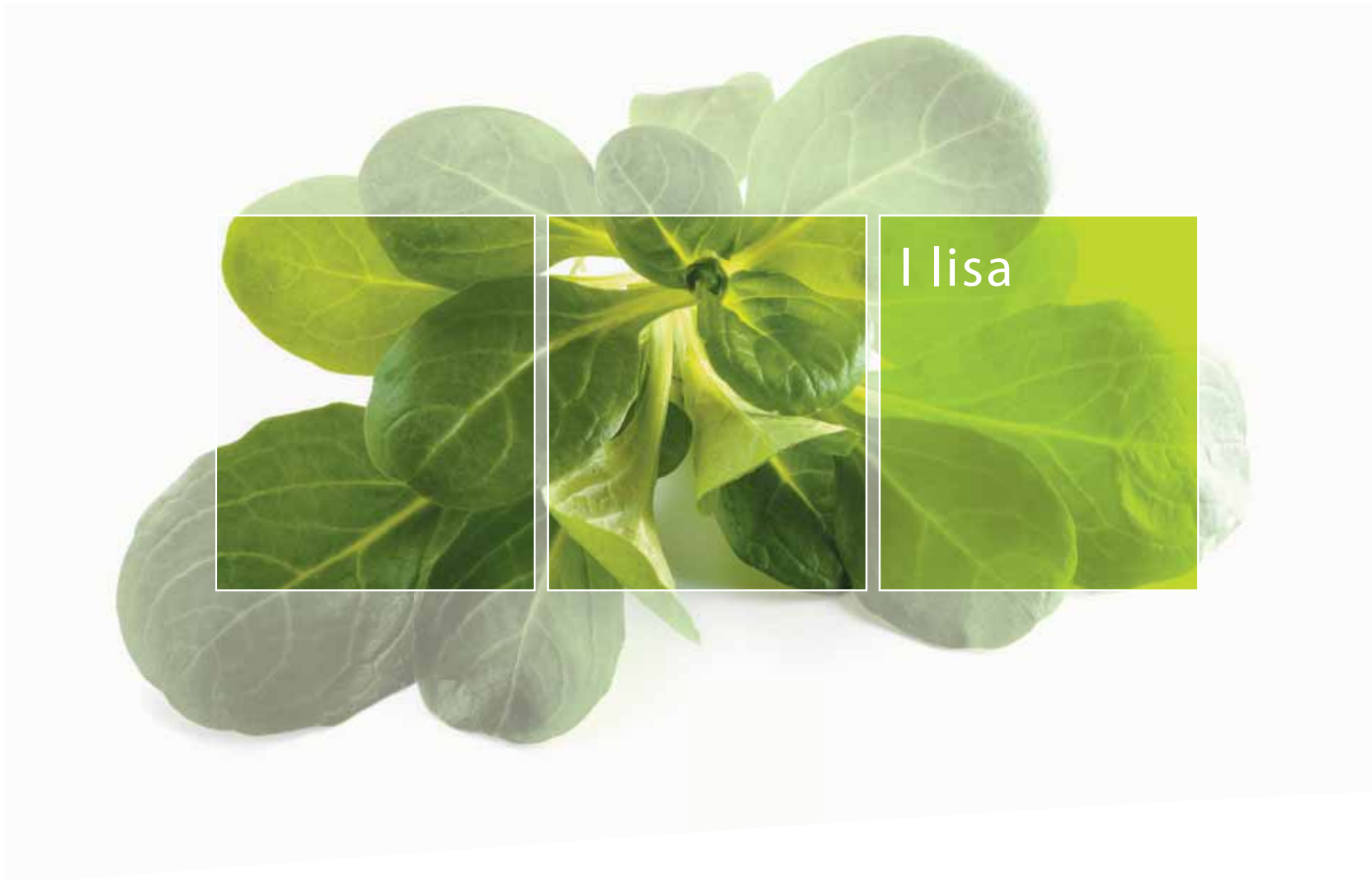
- edasi arendada ühtset, kogu toidutarneahelat hõlmavat lähenemisviisi, toetudes selles oma silmapaistvatele multidistsiplinaarsetele teadmistele;
- parandada võimalike riskide avastamise võimet;
- kindlustada tõhus ja õigeaegne teadusliku kvaliteetnõuande edastamine;

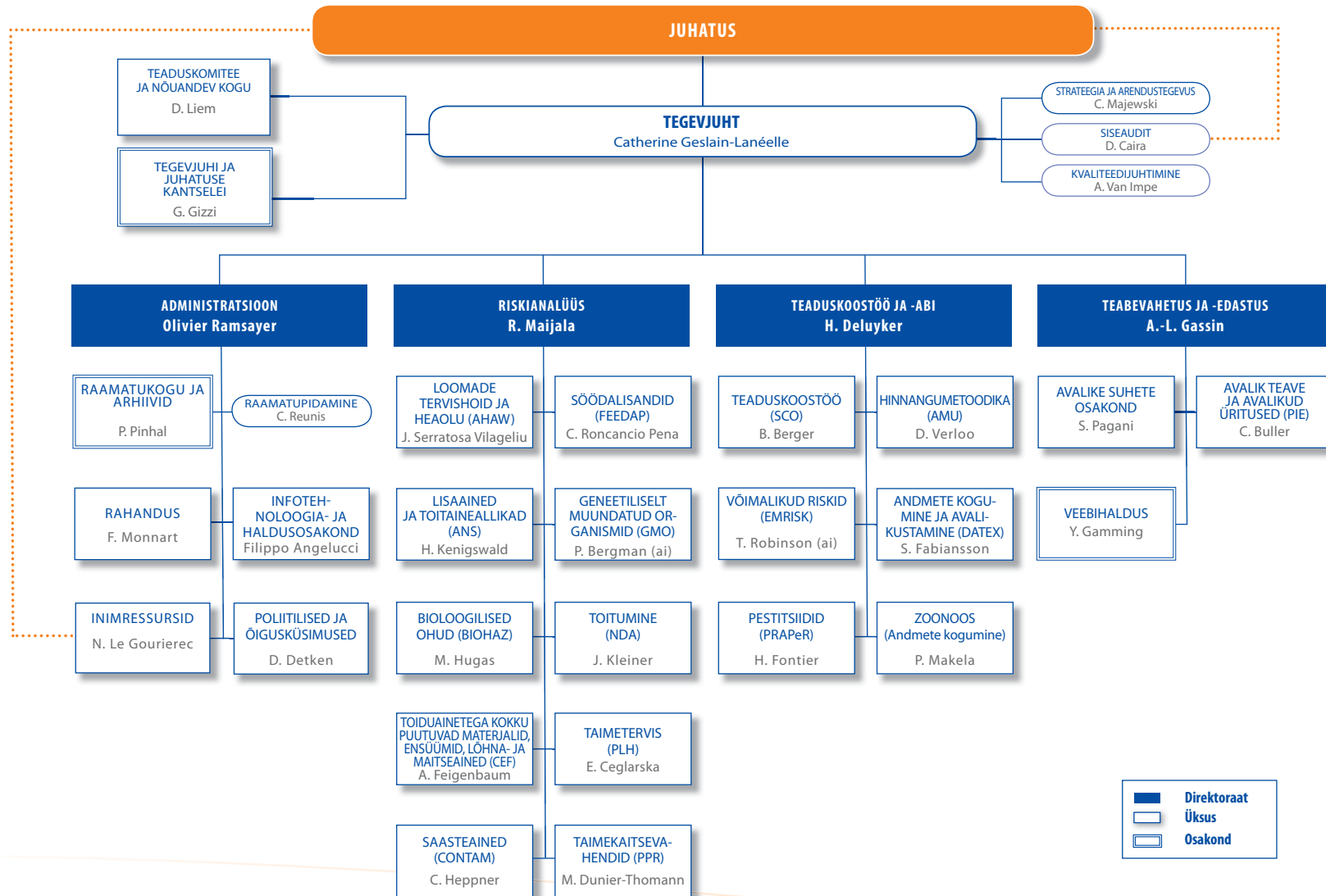
- tõsta teadusväljundi taset kvaliteedi tagamise meetmete kaudu, mille hulka kuuluvad enesehindamine ning asutusesisene ja välishindamine;
- arendada oma koostöö ja koostöövõrgustike loomise strateegiat, sh kooskõlastada käsitlusviisi ning andmete kogumine kogu ELis;
- rakendada seda strateegilist lähenemisviisi rahvusvahelisele tegevusele.

Ent suurepärase teaduse ja nõuande pakkumine riskihalduritele on vaid üks, kuigi oluline, osa EFSA tegevusest. EFSA ja ELi toiduohutussüsteemi usaldusväarsuse ja usalduse suurendamine tõhusa ja sidusa riskikommunikatsiooni kaudu partnerite ja sidusrühmadega jääb peamiseks prioriteediks 2009. aastal ning tulevikuski.

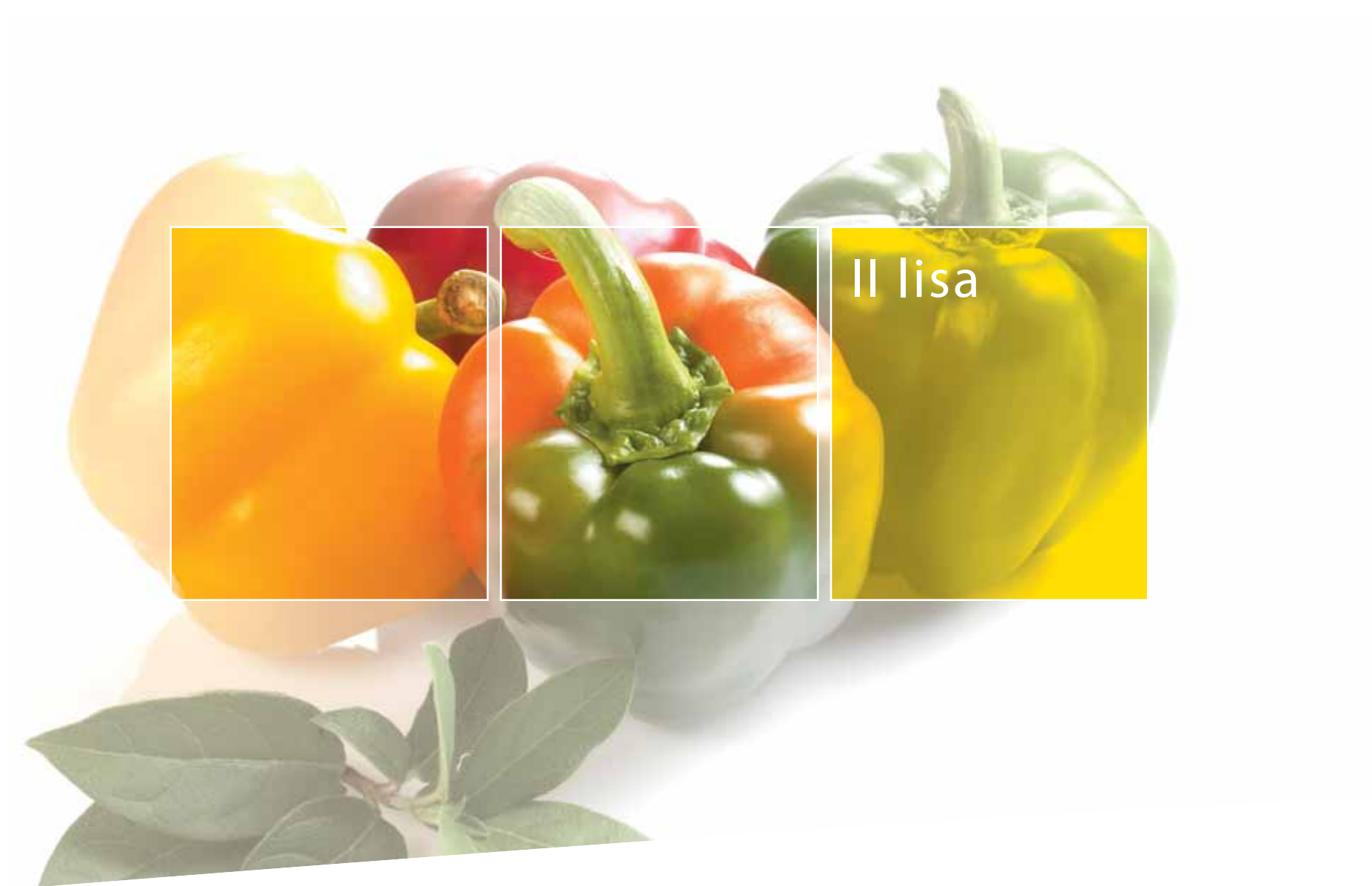
Kokkuvõttes, pärast möödunud aastate kasvu ja arengut on nüüdseks EFSAst saanud väljakujunenud organisatsioon, mis on valmis tuleviku väljakutsetega silmitsi seisma. ■

I LISA – PRAEGUNE ORGANISATSIOONILINE STRUKTUUR

II LISA – LÜHENDITE LOEND

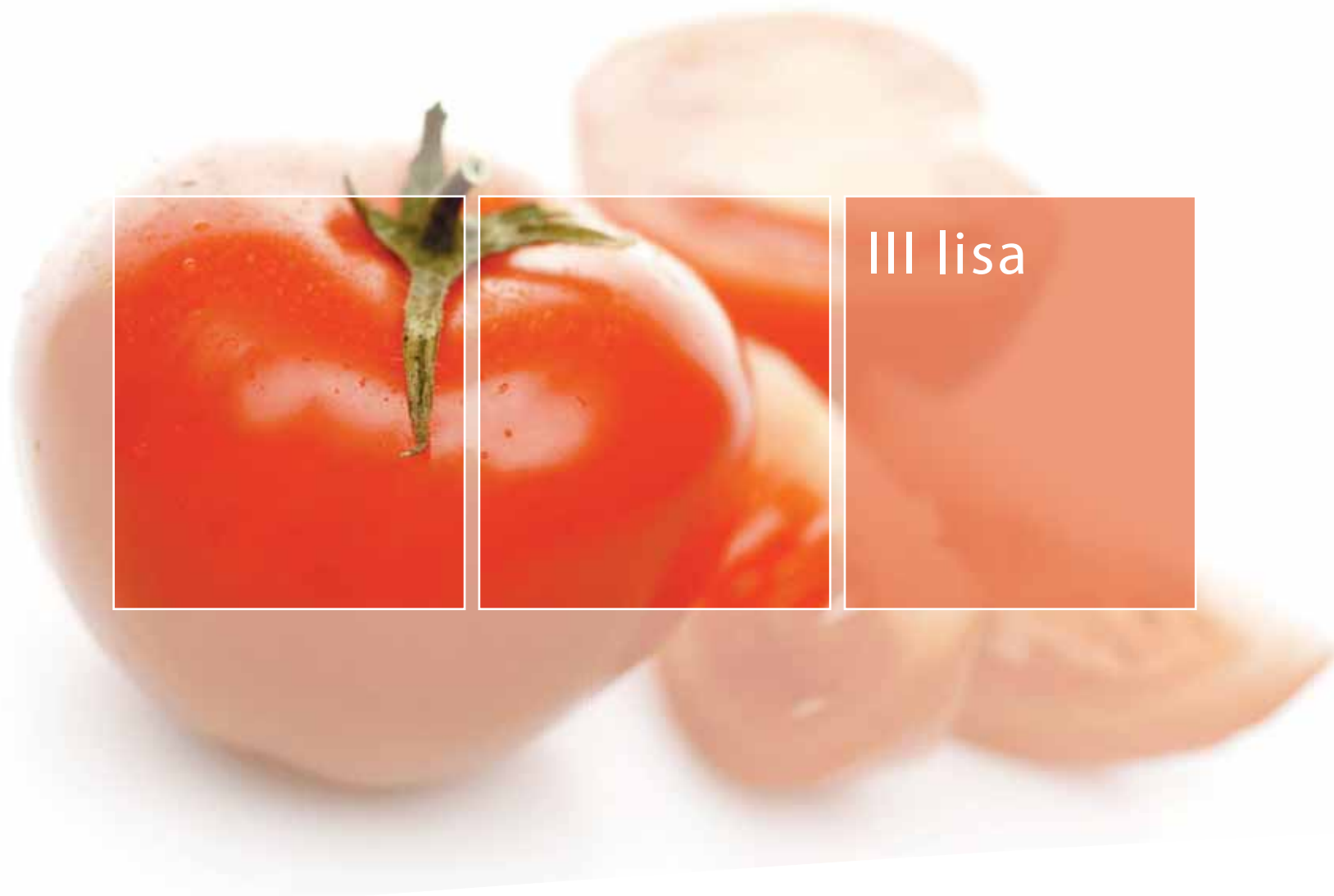
II LISA – LÜHENDITE LOEND

ADI	aktsepteeritav päevaannus
AFC	lisaainete, lõhna- ja maitseainete, abiaainete ja toiduga kokkupuutuvate materjalide komisjon
AFSSA	Prantsusmaa Toiduohutusamet
AFWGC	nõuandva kogu sidetöörühm
AGES	Austria tervise- ja toiduohutuse amet
AHAW	loomade tervise ja heaolu komisjon
AMR	ravimiresistentne
AMU	hinnangumetoodika üksus
ANS	lisaainete ja toidule lisatavate toitainetekomisjoni
BIOHAZ	bioloogiliste ohtude komisjon
BPA	bisfenool A
BSE	veiste spongioosne entsefalopaatia
BVE	Saksamaa Toiduaine- ja Joogitööstuse Liit
CCD	koloonia kollapsi häire
CEF	toiduga kokkupuutuvate materjalide, ensüümide, lõhna- ja maitseainete ning abiaainete komisjon
CFRI	Ungari Toidu-uuringute Keskinstituut
CIBUS	Parma rahvusvaheline toidumess
CONTAM	toiduahelas olevate saasteainete komisjon
DATEX	andmete kogumise ja avalikustamise üksus
DG SANCO	tervishoiu ja tarbijakaitse peadirektoraat
DoI	huvide deklaratsioon
DRV	toidu etalonväärts
ECDC	Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskus
ECHA	Euroopa Kemikaaliamet
EFSA	Euroopa Toiduohutusamet
EK	Euroopa Komisjon
EL	Euroopa Liit
EMA	Euroopa Ravimiamet
EMM	Euroopa massiteabevahendite järelevalve
EMRISK	võimalike riskide üksus
ENVI	Euroopa Parlamendi keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjon

EP	Euroopa Parlament
ESCO	Euroopa teaduskoostöö
FAQ	ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsioon
FEEDAP	loomasöödas kasutatavate lisaainete ja toodete või ainete komisjon
FGE	lõhna- ja maitseainete rühma hindamine
GBR	Ühendkuningriik
GM	geneetiliselt muundatud
GMO(d)	geneetiliselt muundatud organism(id)
JRC	Teadusuuringute Ühiskeskus
MRL	jääkide piirnorm(id)
MRSA	Metitsilliin-resistentne <i>Staphylococcus aureus</i>
MTO	Maaailma Terviseorganisatsioon
NDA	dieettoiduainete, toitumis- ja allergiakomisjon
OIE	Maaailma Loomatervishoiu Organisatsioon
PCB	polüklooritud bifenüül(id)
PLH	taimetervise komisjon
PPR	taimekaitsevahendite ja nende jääkide komisjon
PRA	taimekahjurite riskianalüüs
PRAPeR	pestitsiidide riskihindamise vastastikuse eksperdi hinnangu üksus
RASFF	Euroopa Komisjoni sööda ja toidu kiirreageerimissüsteem
SC	teaduskomitee
SCA	teaduskoostöö ja -abi direktoraat
SCNT	somaatiline rakkude tuumasiirdamine
SCO	teaduskoostöö üksus
TDI	talutav päevaannus
TSE	transmissiivne spongiformne entsefalopaatia
USA	Ameerika Ühendriigid

III LISA – 2008. AASTAL AVALDATUD HINNANGUTE
JA TEADUSLIKE DOKUMENTIDE LOEND

III lisa

Scientific Committee (SC)

Scientific Opinions

Scientific Opinion of the Scientific Committee on a request from the European Commission on Food Safety, Animal Health and Welfare and Environmental Impact of Animals derived from Cloning by Somatic Cell Nucleus Transfer (SCNT) and their Offspring and Products Obtained from those Animals.

Adopted: 15 July 2008

Published: 24 July 2008

Guidance Documents

Draft Guidance document of the Scientific Committee on the “Safety assessment of botanicals and botanical preparations intended for use as ingredients in food supplements”.

Adopted: 22 April 2008 – for further testing by the ESCO Working Group on Botanicals

Published: 20 June 2008

Scientific or technical reports

Safety assessment of botanicals and botanical preparations intended for use as ingredients in food supplements. Report back on comments received during the public consultation and how they have been addressed by the EFSA Scientific Committee.

Issued on 10 April 2008

Public comments received during public consultation of EFSA draft scientific opinion on Food Safety, Animal Health and Welfare and Environmental Impact of Animals derived from Cloning by Somatic Cell Nucleus Transfer (SCNT) and their Offspring and Products Obtained from those Animals (compilation).

Issued on 24 July 2008

Outcome of Public Consultation on the EFSA Draft Animal Cloning Opinion.

Issued on 24 July 2008

Interim Report of the ESCO Working Group on Botanicals and Botanical Preparations.

Adopted by the Advisory Forum on 21 November 2008 and by the Scientific Committee on 1 December 2008

ESCO Report prepared by the EFSA Scientific Cooperation Working Group on Fostering Harmonised Risk Assessment Approaches in Member States.

Issued on 3 December 2008

Food additives, flavourings, processing aids and materials in contact with food (AFC)

Scientific Opinions

Vanadium citrate, bismaltolato oxo vanadium and bsiglycinato oxo vanadium added for nutritional purposes to foods for particular nutritional uses and foods (including food supplements) intended for the general population and vanadyl sulphate, vanadium pentoxide and ammonium monovanadate added for nutritional purposes to food supplements Adopted: 29 January 2008 Published: 26 February 2008
Use of lycopene as a food colour Adopted: 30 January 2008 Published: 14 April 2008
18th list of substances for food contact materials Adopted: 31 January 2008 Published: 19 February 2008
Flavouring Group Evaluation 34: One tetrahydroquinoline derivative from chemical group 28 Adopted: 31 January 2008 Published: 27 August 2008
Flavouring Group Evaluation 69: Consideration of aromatic substituted secondary alcohols, ketones and related esters evaluated by JECFA (57th meeting) structurally related to aromatic ketones from chemical group 21 evaluated by EFSA in FGE.16 Adopted: 31 January 2008 Published: 10 November 2008
Flavouring Group Evaluation 76: Consideration of sulphur-containing heterocyclic compounds evaluated by JECFA (59th meeting) structurally related to thiazoles, thiophene, thiazoline and thienyl derivatives from chemical group 29, miscellaneous substances from chemical group 30 evaluated by EFSA in FGE.21 Adopted: 31 January 2008 Published: 25 November 2008
FGE.10 Rev1: Aliphatic primary and secondary saturated and unsaturated alcohols and esters containing an additional oxygenated functional groups and lactones from chemical group 9, 13, and 30 Adopted: 31 January 2008 To be published in 2009
FGE.18 Rev1: Aliphatic, alicyclic and aromatic saturated and unsaturated tertiary alcoholc and esters with esters containing tertiary alcohols. Esters may contain any acid component. From chemical group 6 Adopted: 31 January 2008 To be published in 2009

→ → → AFC continued

<p>FGE.64 aliphatic acyclic diols, triols, and related agents evaluated by JECFA Adopted: 31 January 2008 To be published in 2009</p>
<p>FGE.45 One tertiary amine from chemical group 28 Adopted: 31 January 2008 To be published in 2009</p>
<p>FGE.74 Simple Aliphatic Sulfides and Thiols evaluated by JECFA Adopted: 31 January 2008 To be published in 2009</p>
<p>FGE.77 Pyridines evaluated by JECFA Adopted: 31 January 2008 To be published in 2009</p>
<p>Opinion on mixed tocopherols, tocotrienol tocopherol and tocotrienols as sources for vitamin E added as a nutritional substance in food supplements Adopted: 22 February 2008 Published: 10 March 2008</p>
<p>Flavouring Group Evaluation 73: Consideration of alicyclic primary alcohols, aldehydes, acids and related esters evaluated by JECFA (59th meeting) structurally related to primary saturated or unsaturated alicyclic alcohol, aldehyde and esters evaluated by EFSA in FGE.12 Adopted: 6 March 2008 Published: 10 November 2008</p>
<p>FGE.46 Ammonia and two ammonium salts from chemical group 30 Adopted: 6 March 2008 To be published in 2009</p>
<p>FGE.78 Hydrocarbons evaluated by JECFA Adopted: 6 March 2008 To be published in 2009</p>
<p>Flavouring Group Evaluation 88: Consideration of Phenol and Phenol Derivatives Adopted: 6 March 2008 Published: 6 November 2008</p>
<p>Assessment of the results of the study by McCann et al. (2007) on the effect of some colours and sodium benzoate on children's behaviour Adopted: 7 March 2008 Published: 14 March 2008</p>

→ → → AFC continued

Use of rosemary extracts as a food additive Adopted: 7 March 2008 Published: 12 June 2008
Flavouring Group Evaluation 84: Consideration of Anthranilate derivatives evaluated by JECFA Adopted: 1 April 2008 Published: 6 November 2008
Flavouring Group Evaluation 75: Consideration of tetrahydrofuran derivatives and a furanone derivative evaluated by JECFA (63rd meeting) structurally related to tetrahydrofuran derivatives evaluated by EFSA in FGE.33 Adopted: 1 April 2008 Published: 15 December 2008
Flavouring Group Evaluation 33: Six Tetrahydrofuran Derivatives from Chemical Groups 13, 14, 16 and 26 Adopted: 1 April 2008 Published: 15 December 2008
Flavouring Group Evaluation 25: Aliphatic and aromatic hydrocarbons from chemical group 31 Adopted: 1 April 2008 Published: 16 December 2008
Flavouring Group Evaluation 83: Consideration of 6-keto-1,4-dioxane derivatives substances evaluated by JECFA Adopted: 1 April 2008 Published: 16 December 2008
Flavouring Group Evaluation 80: Consideration of alicyclic, alicyclic-fused and aromatic-fused ring lactones evaluated by JECFA (61st meeting) structurally related to a aromatic lactone evaluated by EFSA in FGE.27 Adopted: 1 April 2008 Published: 16 December 2008
Flavouring Group Evaluation 9, Revision 1: Secondary alicyclic saturated and unsaturated alcohols, ketones and esters containing secondary alicyclic alcohols from chemical groups 8 and 30, and an ester of a phenol carboxylic acid from chemical group 25 Adopted: 1 April 2008 Published: 5 January 2008
FGE.56 - 22 monocyclic and bicyclic secondary alcohols, ketones and related esters evaluated by JECFA Adopted: 01 April 08. To be published in 2009

→ → → AFC continued

<p>FGE.60 Eugenol related substances by JECFA Adopted: 1 April 08. To be published in 2009</p>
<p>FGE.32 Phenol derivatives containing ring-alkyl1, ring-alkoxy, and side-chains with an oxygenated functional group (Flavonoids) Adopted: 1 April 08. To be published in 2009</p>
<p>FGE.82 Epoxides evaluated by JECFA Adopted: 1 April 08. To be published in 2009</p>
<p>FGE.04: 2-Ethylhexyl derivatives from chemical group 2 Adopted: 03 April 2008 To be published in 2009</p>
<p>19th list of substances for food contact materials Adopted: 22 April 2008 (by written procedure) Published: 28 April 2008</p>
<p>Opinion on certain bisglycinates as sources of copper, zinc, calcium, magnesium and glycinate nicotinate as source of chromium in foods intended for the general population (including food supplements) and foods for particular nutritional uses Adopted: 22 May 2008 Published: 9 June 2008</p>
<p>Safety of aluminium from dietary intake Adopted: 22 May 2008 Published: 15 July 2008</p>
<p>Camphor in flavourings and other food ingredients with flavouring properties Adopted: 22 May 2008 Published: 30 July 2008</p>
<p>Flavouring Group Evaluation 85: Consideration of miscellaneous nitrogen-containing substances evaluated by JECFA Adopted: 22 May 2008 Published: 22 September 2008</p>
<p>Flavouring Group Evaluation 31: One Epoxide from Chemical Group 32 Adopted: 22 May 2008 Published: 14 November 2008</p>

→ → → AFC continued

Flavouring Group Evaluation 86: Consideration of aliphatic and aromatic amines and amides evaluated by JECFA Adopted: 22 May 2008 Published: 28 November 2008
Flavouring Group Evaluation 47: Bicyclic secondary alcohols, ketones and related esters from chemical group 8 Adopted: 22 May 2008 Published: 4 December 2008
Flavouring Group Evaluation 87: Consideration of bicyclic secondary alcohols, ketones and related esters evaluated by JECFA (63rd meeting) structurally related to bicyclic secondary alcohols, ketones and related esters evaluated by EFSA in FGE.47 Adopted: 22 May 2008 Published: 16 December 2008
Flavouring Group Evaluation 36: Two triterpene glycosides from the priority list Adopted: 22 May 2008 Published: 18 December 2008
Flavouring Group Evaluation 49: Xanthin alkaloids from the Priority list from chemical group 30 Adopted: 22 May 2008 Published: 5 January 2009
Flavouring Group Evaluation 35: Three quinine salts from the Priority list from chemical group 30 Adopted: 22 May 2008 Published: 5 January 2009
FGE.29 - A : Substance from the Priority list: Vinylbenzene Adopted: 22 May 2008 To be published in 2009
FGE.86 Aliphatic and aromatic amines and amides evaluated by JECFA Adopted: 22 May 2008 To be published in 2009
Safety in use of the treatments for the removal of manganese, iron and arsenic from natural mineral waters by oxyhydroxide media Adopted: 12 June 2008 Published: 16 September 2008
Flavouring Group Evaluation 17, Revision 1: Pyrazine derivatives from chemical group 24 Adopted: 30 June 2008 Published: 25 September 2008

→ → → AFC continued

Opinion on Pyridoxal 5'-phosphate as a source for vitamin B6 added for nutritional purposes in food supplements	Adopted: 8 July 2008	Published: 21 July 2008
Magnesium L-lysinate, calcium L-lysinate, zinc L-lysinate as sources for magnesium, calcium and zinc added for nutritional purposes in food supplements	Adopted: 8 July 2008	Published: 21 July 2008
Coumarin in flavourings and other food ingredients with flavouring properties	Adopted: 8 July 2008	Published: 7 October 2008
Selenium-enriched yeast as source for selenium added for nutritional purposes in foods for particular nutritional uses and foods (including food supplements) for the general population	Adopted: 9 July 2008	Published: 22 July 2008
Toxicokinetics of Bisphenol A	Adopted: 9 July 2008	Published: 23 July 2008
Flavouring Group Evaluation 48: Aminoacetophenone from chemical group 33	Adopted: 9 July 2008	Published: 17 September 2008
Flavouring Group Evaluation 44: cis-2-Heptyl-cyclopropanecarboxylic Acid from Chemical Group 30	Adopted: 9 July 2008	Published: 25 September 2008
Flavouring Group Evaluation 38: 3-Butenyl isothiocyanate	Adopted: 9 July 2008	Published: 31 October 2008
FGE.66 Furfuryl alcohol and related flavouring agents evaluated by JECFA	Adopted: 9 July 2008	To be published in 2009
FGE.218: Alpha, beta-Unsaturated aldehydes and precursors from subgroup 4.2 of FGE.19: Furfural derivatives	Adopted: 9 July 2008	To be published in 2009

→ → → AFC continued

Panel Statement

Possibility to assess the safety of nutrient sources added for nutritional purposes in food supplements and the bioavailability of the nutrients from these sources based on the supporting dossiers

Adopted: 1 April 2008

Published: 28 April 2008

Guidance Document

Guidelines on the submission and preparation of applications for the safety evaluation of recycling processes for plastics intended for food contact

Adopted: 22 May 2008

Published: 01 July 2008

Food additives and nutrient sources added to food (ANS)

Scientific Opinions

Pantethine as source for pantothenic acid added as a nutritional substance in food supplements

Adopted: 23 September 2008

Published: 13 November 2008

Calcium sulphate for use as a source of calcium in food supplements

Adopted: 24 September 2008

Published: 6 October 2008

Benfotiamine, thiamine monophosphate chloride and thiamine pyrophosphate chloride, as sources of vitamin B1 added for nutritional purposes to food supplements

Adopted: 24 September 2008

Published: 13 November 2008

5'-deoxyadenosylcobalamin and methylcobalamin as sources for Vitamin B12 added as a nutritional substance in food supplements

Adopted: 25 September 2008

Published: 10 October 2008

Calcium L-threonate for use as a source of calcium in food supplements

Adopted: 24 October 2008

Published: 24 November 2008

Food contact materials, enzymes, flavourings and processing aids (CEF)

Scientific Opinions

20th list of substances for food contact materials Adopted: 25 September 2008 Published: 9 October 2008
FGE.202 3-Alkylated aliphatic acyclic alpha, beta unsaturated aldehydes and precursors with or without additional double-bonds from chemical subgroup 1.1.2 of FGE.19 Adopted: 25 September 2008 To be published in 2009
FGE.201 2-Alkylated aliphatic acyclic alpha, beta unsaturated aldehydes and precursors with or without additional double-bonds from chemical subgroup 1.1.2 of FGE.19 Adopted: 25 September 2008 To be published in 2009
21st list of substances for food contact materials Adopted: 27 November 2008 Published: 16 December 2008
FGE.213 Alpha,beta-Unsaturated alicyclic ketones and precursors from chemical subgroup 2.7 of FGE.19 Adopted: 27 November 2008 To be published in 2009
FGE.212 Alpha,beta-Unsaturated alicyclic ketones and precursors from chemical subgroup 2.6 of FGE.19 Adopted: 27 November 2008 To be published in 2009
FGE.203 Alpha,beta-Unsaturated aldehydes and precursors from chemical subgroup 1.1.4 of FGE.19 with two or more conjugated double-bonds and with or without additional non-conjugated double-bonds Adopted: 27 November 2008 To be published in 2009
FGE.216 Alpha,beta-Unsaturated aldehydes and precursors from chemical subgroup 3.3 of FGE.19: 2-Phenyl-2-alkenales Adopted: 27 November 2008 To be published in 2009
FGE.214 Alpha,beta-Unsaturated aldehydes and precursors from chemical subgroup 3.1 of FGE.19: Cinnamyl derivatives Adopted: 27 November 2008 To be published in 2009

→ → → CEF continued

Panel Statements

Genotoxicity Test Strategy for Substances belonging to Subgroups of FGE.19

Adopted: 31 October 2008

Published: 11 December 2008

List of alpha, beta-Unsaturated Aldehydes and Ketones representative of FGE.19 substances for Genotoxicity Testing

Adopted: 27 November 2008

Published: 11 December 2008

EFSA Statement

Statement of EFSA on a study associating bisphenol A with medical disorders. Prepared by the Unit on food contact materials, enzymes, flavourings and processing aids (CEF) and the Unit on Assessment Methodology (AMU)

Adopted: 22 October 2008

Published: 24 October 2008

Animal health and welfare (AHAW)

Scientific Opinions

Tuberculosis testing in deer

Adopted: 31 January 2008

Published: 11 March 2008

Scientific opinion on Avian Influenza

Adopted: 07 May 2008

Published: 05 June 2008

Scientific opinion on bluetongue virus

Adopted: 19 June 2008

Published: 16 July 2008

Animal welfare aspects of husbandry systems for farmed fish - Atlantic salmon

Adopted: 19 June 2008

Published: 10 July 2008

Scientific opinion on risk of bluetongue transmission during transit

Adopted: 11 September 2008

Published: 18 November 2008

→ → → AHAW continued

Panel Statement

Request for a scientific opinion on susceptible species with regard to the diseases listed in Annex IV part II to Directive 2006/88/EC

Adopted: 11 September 2008

Published: 13 November 2008

Animal welfare aspects of husbandry systems for farmed fish - European eel

Adopted: 11 September 2008

Published: 20 October 2008

Animal welfare aspects of husbandry systems for farmed fish - Trout species

Adopted: 11 September 2008

Published: 20 October 2008

Animal welfare aspects of husbandry systems for farmed fish - Sea bass and gilthead seabream

Adopted: 22 October 2008

Published: 26 November 2008

Animal welfare aspects of husbandry systems for farmed fish - Carp species

Adopted: 22 October 2008

Published: 17 December 2008

Animal health safety of fresh meat derived from pigs vaccinated against Classic Swine Fever

Adopted: 11 December 2008

Published: 30 January 2009

Control and eradication of Classic Swine Fever in wild boar

Adopted: 11 December 2008

Published: 30 January 2009

Statement of the AHAW panel on usage of definitions for “disease”, “susceptible disease” and “vector” and related issues in aquaculture

Adopted at the XXXIV plenary meeting - 6-7 May 2008

Biological hazards (BIOHAZ)

Scientific Opinions

Hydrolysis on farm of dead pigs Adopted: 23 January 2008	Published: 05 February 2008
Hydrolysis on farm of dead rabbits Adopted: 23 January 2008	Published: 05 February 2008
Quantitative microbiological risk assessment on <i>Salmonella</i> in meat Adopted: 24 January 2008	Published: 18 February 2008
Assessment of the possible effect of the four antimicrobial treatment substances on the emergence of antimicrobial resistance Adopted: 06 March 2008	Published: 02 April 2008
Consumption of beef tongue Adopted: 17 April 2008	Published: 29 April 2008
Microbiological risk assessment in feedingstuffs for food producing animals Adopted: 05 June 2008	Published: 15 July 2008
Request for an assessment on the risk related to Transmissible Spongiform Encephalopathies (TSEs) from carcasses of ovine and caprine animals below 6 months of age intended for human consumption Adopted: 05 June 2008	Published: 15 July 2008
Foodborne antimicrobial resistance as a biological hazard Adopted: 09 July 2008	Published: 04 August 2008
Overview of methods for source attribution for human cases of foodborne microbiological hazards Adopted: 09 July 2008	Published: 21 July 2008

→ → → CONTAM continued

Panel Statements

EFSA Statements

Nitrate in vegetables Adopted: 10 April 2008	Published: 05 June 2008
Marine biotoxins in shellfish – Azaspiracid group Adopted: 09 June 2008	Published: 08 October 2008
Polycyclic Aromatic Hydrocarbons in Food Adopted: 09 June 2008	Published: 04 August 2008
Marine biotoxins in shellfish – yessotoxin group Adopted: 02 December 2008	To be published in 2009
Statement of the Scientific Panel on Contaminants in the Food chain (CONTAM) on a request from the European Commission related to 3-MCPD esters Adopted: 28 March 2008	Published: 31 March 2008
EFSA statement on the contamination of sunflower oil with mineral oil exported from Ukraine Adopted: 28 April 2008	Published: 29 May 2008
Statement of EFSA on risks for public health due to the presence of melamine in infant milk and other milk products in China Adopted: 24 September 2008	Published: 25 September 2008
Statement of EFSA on the risks for public health due to the presence of dioxins in pork from Ireland Adopted: 10 December 2008	Published: 10 December 2008

Additives and products or substances used in animal feed (FEEDAP)

Scientific Opinions

Safety and efficacy of the product Quantum™ Phytase 5000 L and Quantum™ Phytase 2500 D (6-phytase) as a feed additive for chickens for fattening, laying hens, turkeys for fattening, ducks for fattening and piglets (weaned)	Adopted: 30 January 2008	Published: 08 February 2008	Comment: In co-adoption with GMO
Safety and efficacy of Mintrex®Mn (Manganese chelate of hydroxy analogue of methionine) as feed additive for all species	Adopted: 15 April 2008	Published: 08 May 2008	
Safety and efficacy of Mintrex®Zn (Zinc chelate of hydroxy analogue of methionine) as feed additive for all species	Adopted: 16 April 2008	Published: 08 May 2008	
Safety and efficacy of Mintrex®Cu (Copper chelate of hydroxy analogue of methionine) as feed additive for all species	Adopted: 16 April 2008	Published: 08 May 2008	
Maximum Residue Limits for Clinacox 0.5% (diclazuril) for turkeys for fattening, chickens for fattening and chickens reared for laying	Adopted: 16 April 2008	Published: 28 April 2008	
Safety of Clinacox 0.5% (diclazuril) used in rabbits for fattening and breeding	Adopted: 16 April 2008	Published: 28 April 2008	
Efficacy and safety of L-valine from a modified <i>E.coli</i> K12 for all animal species	Adopted: 17 April 2008	Published: 27 May 2008	Comment: In co-adoption with GMO
Safety and efficacy of Econase XT P/L as feed additive for chickens for fattening, chickens reared for laying, turkeys for fattening, turkeys reared for breeding and piglets (weaned)	Adopted: 21 May 2008	Published: 17 June 2008	Comment: In co-adoption with GMO
Withdrawal period for Elancoban® for chickens for fattening, chickens reared for laying and turkeys for fattening	Adopted: 18 June 2008	Published: 09 July 2008	

→ → → FEEDAP continued

Guidance Documents

<p>Safety of L-valine for all animal species Adopted: 18 November 2008 Published: 05 December 2008</p>
<p>Consequences for the consumer of the use of vitamin A in animal nutrition Adopted: 19 November 2008 Published: 02 February 2009</p>
<p>Safety and efficacy of Probiotic LACTINA® (<i>Lactobacillus acidophilus</i>, <i>Lactobacillus helveticus</i>, <i>Lactobacillus bulgaricus</i>, <i>Lactobacillus lactis</i>, <i>Streptococcus thermophilus</i>, <i>Enterococcus faecium</i>) for chickens for fattening, piglets and pigs Adopted: 09 December 2008 Published: 28 January 2009</p>
<p>Safety and efficacy of Natugrain® TS (endo-1,4-β-xylanase and endo-1,4-β-glucanase) as a feed additive for piglets (weaned), chickens for fattening, laying hens, turkeys for fattening and ducks Adopted: 09 December 2008 Published: 17 December 2008 Comment: In co-adoption with GMO</p>
<p>Safety and efficacy of Toyocerin® (<i>Bacillus cereus</i> var. <i>toyoi</i>) as feed additive for rabbit breeding does Adopted: 09 December 2008 Published: Under proof-reading.</p>
<p>Safety and efficacy of Phyzyme XP 10000 (TPT/L), 6-phytase, as feed additive for chickens for fattening, laying hens, ducks for fattening, turkeys for fattening, piglets (weaned), pigs for fattening and sows Adopted: 10 December 2008 Published: 17 December 2008</p>
<p>Functional groups of additives as described in Annex 1 of Regulation (EC) No 1831/2003 Adopted: 11 December 2008 Published: 16 December 2008</p>
<p>Technical Guidance - Compatibility of zootechnical microbial additives with other additives showing antimicrobial activity Adopted: 05 March 2008 Published: 12 March 2008</p>
<p>Technical Guidance – Update of the criteria used in the assessment of bacterial resistance to antibiotics of human or veterinary importance Adopted: 18 June 2008 Published: 14 July 2008</p>

→ → → FEEDAP continued

Technical Guidance – Tolerance and efficacy studies in target animals Adopted: 17 July 2008 Published: 23 September 2008
Guidance for the preparation of dossiers for the re-evaluation of certain additives already authorised under Directive 70/524/EEC Adopted: 17 July 2008 Published: 23 September 2008
Guidance for the preparation of dossiers for technological additives Adopted: 16 September 2008 Published: 23 September 2008
Guidance for the preparation of dossiers for sensory additives Adopted: 16 September 2008 Published: 23 September 2008
Guidance for the preparation of dossiers for nutritional additives Adopted: 16 September 2008 Published: 23 September 2008
Guidance for the preparation of dossiers for zotechnical additives Adopted: 16 September 2008 Published: 23 September 2008
Guidance for the preparation of dossiers for coccidiostats and histomonostats Adopted: 16 September 2008 Published: 23 September 2008
Guidance for the preparation of dossiers for additives already authorised for use in food Adopted: 16 September 2008 Published: 23 September 2008
Technical Guidance for establishing the safety of additives for the consumer Adopted: 16 September 2008 Published: 23 September 2008
Technical Guidance – Extrapolation of data from major species to minor species regarding the assessment of additives for use in animal nutrition Adopted: 17 September 2008 Published: 23 September 2008
Technical Guidance – Studies concerning the safety of use of the additive for users/workers Adopted: 17 September 2008 Published: 23 September 2008

→ → → FEEDAP continued

<p>Technical Guidance – Microbial studies Adopted: 21 October 2008 Published: 21 October 2008</p>
<p>Technical Guidance for assessing the safety of feed additives for the environment Adopted: 22 October 2008 Published: 29 October 2008</p>
<p>Administrative guidance to applicants on the preparation and presentation of applications for authorisation of additives for use in animal nutrition Issued in September 2008</p>

Genetically modified organisms (GMO)

Scientific Opinions

<p>Opinion on applications (References EFSA-GMO-UK-2005-25 and EFSA-GMO-RX-T45) for the placing on the market of the glufosinate-tolerant genetically modified oilseed rape T45, for food and feed uses, import and processing and for renewal of the authorisation of oilseed rape T45 as existing product, both under Regulation (EC) No 1829/2003 from Bayer CropScience Adopted: 30 January 2008 Published: 5 March 2008</p>
<p>Opinion on a request from the European Commission related to the notification (Reference C/NL/06/01) for the placing on the market of the genetically modified carnation Moonaqua 123.8.12 with a modified colour, for import of cut flowers for ornamental use, under Part C of Directive 2001/18/EC from Florigene Adopted: 12 March 2008 Published: 26 March 2008</p>
<p>Request from the European Commission related to the enzyme preparation of trade name “Danisco Xylanase G/L (endo-1-4-beta-xylanase)” as a feed additive for laying hens and chickens and ducks for fattening Adopted: 21 May 2008 Published: 28 May 2008</p>

→ → → GMO continued

Request from the European Commission on the non authorised genetically modified event DAS 59132-8 in US maize

Adopted: 22 May 2008

Published: 26 May 2008

Opinion on application (Reference EFSA-GMO-NL-2006-36) for the placing on the market of the glyphosate-tolerant genetically modified soybean MON89788, for food and feed uses, import and processing under Regulation (EC) No 1829/2003 from Monsanto

Adopted: 2 July.

Published: 11 July 2008

Request from the European Commission related to the safeguard clause invoked by Hungary on maize MON810 according to Article 23 of Directive 2001/18/EC

Adopted: 2 July 2008

Published: 11 July 2008

Request from the European Commission related to the safeguard clause invoked by Greece on maize MON810 according to Article 23 of Directive 2001/18/EC

Adopted: 2 July 2008

Published: 11 July 2008

Request from the European Commission related to the safeguard clause invoked by France on maize MON810 according to Article 23 of Directive 2001/18/EC and the emergency measure according to Article 34 of Regulation (EC) No 1829/2003

Adopted: 29 October 2008

Published: 31 October 2008

Request from the European Commission to review scientific studies related to the impact on the environment of the cultivation of maize Bt11 and 1507

Adopted: 29 October 2008

Published: 31 October 2008

Opinion on application (Reference EFSA-GMO-UK-2005-20) for the placing on the market of the insect-resistant and herbicide-tolerant genetically modified maize 59122 x NK603, for food and feed uses, and import and processing under Regulation (EC) No 1829/2003 from Pioneer Hi-Bred International

Adopted: 19 November.

Published: 1 December 2008

→ → → GMO continued

Panel Statement

Statement of the Scientific Panel on Genetically Modified Organisms in response to the request of the European Commission on the need for a 90 day rodent feeding study with genetically modified rice LLRICE62
Adopted: 2 July 2008 Published: 21 July 2008

Scientific or technical reports

Safety and Nutritional Assessment of GM Plants and derived food and feed: The role of animal feeding trials
Published: 10 March 2008

Dietetic products, nutrition and allergies (NDA)

Scientific Opinions

The setting of nutrient profiles for foods bearing nutrition and health claims pursuant to Article 4 of the Regulation (EC) No 1924/2006
Adopted: 31 January 2008 Published: 26 February 2008

Safety of Synthetic Lycopene
Adopted: 10 April 2008 Published: 30 April 2008

Safety of Lycopene oleoresin from tomatoes
Adopted: 24 April 2008 Published: 30 April 2008

Safety of synthetic Zeaxanthin as an ingredient in food supplements
Adopted: 24 April 2008 Published: 25 June 2008

Safety of Ice Structuring Protein (ISP)
Adopted: 09 July 2008 Published: 08 August 2008 Comment: In co-adoption with GMO

Safety of leaves from *Morinda citrifolia* L.
Adopted: 10 July 2008 Published: 11 August 2008

Safety of fungal oil from *Mortierella alpina*
Adopted: 10 July 2008 Published: 11 August 2008

→ → → NDA continued

<p>Scientific substantiation of a health claim related to linolenic acid and linoleic acid and growth and development of children pursuant to Article 14 of Regulation (EC) No 1924/2006 Adopted: 11 July 2008 Published: 21 August 2008</p>
<p>Scientific substantiation of a health claim related to regulat[®].pro.kid IMMUN and immune system of children during growth pursuant to Article 14 of Regulation (EC) No 1924/2006 Adopted: 11 July 2008 Published: 21 August 2008</p>
<p>Scientific substantiation of a health claim related to plant sterols and lower/reduced blood cholesterol and reduced risk of (coronary) heart disease pursuant to Article 14 of Regulation (EC) No 1924/2006 Adopted: 11 July 2008 Published: 21 August 2008</p>
<p>Scientific substantiation of a health claim related to “Femarelle[®]” and “induces bone formation and increases bone mineral density reducing the risk for osteoporosis and other bone disorders” pursuant to Article 14 of the Regulation (EC) No 1924/2006 Adopted: 04 August 2008 Published: 21 August 2008</p>
<p>Scientific substantiation of a health claim related to dairy foods and healthy body weight pursuant to Article 14 of Regulation (EC) No 1924/2006 Adopted: 08 August 2008 Published: 21 August 2008</p>
<p>Scientific substantiation of a health claim pursuant related to dairy products (milk and cheese) and dental health to Article 14 of Regulation (EC) No 1924/2006 Adopted: 12 August 2008 Published: 21 August 2008</p>
<p>Scientific substantiation of a health claim related to Elancyl Global Silhouette[®] and “regulation of body composition in people with light to moderate overweight” pursuant to Art. 13(5) of Regulation (EC) No 1924/2006 Adopted: 12 August 2008 Published: 21 August 2008</p>
<p>Scientific substantiation of a health claim related to NeOpuntia[®] and improvement of blood lipid parameters associated with cardiovascular risk, especially HDL-cholesterol, pursuant to Art. 14 of Regulation (EC) No 1924/2006 Adopted: 13 August 2008 Published: 21 August 2008</p>

→ → → NDA continued

Scientific substantiation of a health claim related to Docosahexaenoic Acid (DHA) and Arachidonic Acid (ARA) and support of the neural development of the brain and eyes pursuant to Article 14 of Regulation (EC) No 1924/2006

Adopted: 08 September 2008

Published: 25 September 2008

Scientific substantiation of a health claim related to Lactobacillus helveticus fermented Evolus® low-fat milk products and reduction of arterial stiffness pursuant to Article 14 of the Regulation (EC) No 1924/2006

Adopted: 02 October 2008

Published: 22 October 2008

Scientific substantiation of a health claim related to regulat®.pro.kid BRAIN and mental and cognitive developments of children pursuant to Article 14 of Regulation (EC) No 1924/2006

Adopted: 02 October 2008

Published: 22 October 2008

Scientific substantiation of a health claim related to I omega kids®/Pufan 3 kids® and serenity pursuant to Article 14 of Regulation (EC) No 1924/2006

Adopted: 02 October 2008

Published: 22 October 2008

Scientific substantiation of a health claim related to I omega kids®/Pufan 3 kids® and calming pursuant to Article 14 of Regulation (EC) No 1924/2006

Adopted: 02 October 2008

Published: 22 October 2008

Scientific substantiation of a health claim related to I omega kids®/Pufan 3 kids® and vision pursuant to Article 14 of Regulation (EC) No 1924/2006

Adopted: 02 October 2008

Published: 22 October 2008

Scientific substantiation of a health claim related to vitamin D and bone growth pursuant to Article 14 of Regulation (EC) No 1924/2006

Adopted: 02 October 2008

Published: 22 October 2008

Scientific substantiation of a health claim related to calcium and vitamin D and bone strength pursuant to Article 14 of Regulation (EC) No 1924/2006

Adopted: 02 October 2008

Published: 22 October 2008

→ → → NDA continued

Scientific substantiation of a health claim related to I omega kids®/Pufan 3 kids® and learning ability pursuant to Article 14 of Regulation (EC) No 1924/2006

Adopted: 24 October 2008

Published: 31 October 2008

Scientific substantiation of a health claim related to LACTORAL (a combination of three probiotic strains: *Lactobacillus plantarum*, *Lactobacillus rhamnosus*, *Bifidobacterium longum*) and building of the natural intestinal barrier pursuant to Article 14 of Regulation (EC) No 1924/2006

Adopted: 28 October 2008

Published: 10 December 2008

Scientific substantiation of a health claim related to LACTORAL (a combination of three probiotic strains: *Lactobacillus plantarum*, *Lactobacillus rhamnosus*, *Bifidobacterium longum*) and maintenance of natural intestinal microflora during travel, pursuant to Article 14 of Regulation (EC) No 1924/2006

Adopted: 28 October 2008

Published: 10 December 2008

Scientific substantiation of a health claim related to LACTORAL (a combination of three probiotic strains: *Lactobacillus plantarum*, *Lactobacillus rhamnosus*, *Bifidobacterium longum*) and living probiotic bacteria, pursuant to Article 14 of Regulation (EC) No 1924/2006

Adopted: 28 October 2008

Published: 10 December 2008

Scientific substantiation of a health claim related to LACTORAL (a combination of three probiotic strains: *Lactobacillus plantarum*, *Lactobacillus rhamnosus*, *Bifidobacterium longum*) and normal functioning of the alimentary tract pursuant to Article 14 of Regulation (EC) No 1924/2006

Adopted: 28 October 2008

Published: 10 December 2008

Scientific substantiation of a health claim related to LACTORAL (a combination of three probiotic strains: *Lactobacillus plantarum*, *Lactobacillus rhamnosus*, *Bifidobacterium longum*) and improvement of the general immunity pursuant to Article 14 of Regulation (EC) No 1924/2006

Adopted: 28 October 2008

Published: 10 December 2008

Scientific substantiation of a health claim related to LGG® MAX and reduction of gastro-intestinal discomfort pursuant to Article 13(5) of Regulation (EC) No 1924/2006

Adopted: 30 October 2008

Published: 14 November 2008

→ → → NDA continued

<p>Scientific substantiation of a health claim related to xylitol chewing gum/pastilles and reduction the risk of tooth decay pursuant to Article 14 of Regulation (EC) No 1924/200</p> <p>Adopted: 30 October 2008 Published: 14 November 2008</p>
<p>Scientific substantiation of a health claim related to animal protein and bone growth pursuant to Article 14 of Regulation (EC) No 1924/2006</p> <p>Adopted: 31 October 2008 Published: 14 November 2008</p>
<p>Scientific substantiation of a health claim related to Efalex® and learning ability pursuant to Article14 of Regulation (EC) No 1924/2006</p> <p>Adopted: 04 December 2008 Published: 19 December 2008</p>
<p>Dairy product enriched with milk peptide and magnesium and help to moderate signs of anxiety in mildly stress-sensitive adult pursuant to Article 13(5) of Regulation (EC) No 1924/2006</p> <p>Adopted: 04 December 2008 Published: 19 December 2008</p>
<p>Scientific substantiation of a health claim related to Eye q® and brain functions pursuant to Article 14 of Regulation (EC) No 1924/2006</p> <p>Adopted: 04 December 2008 Published: 19 December 2008</p>
<p>Scientific substantiation of a health claim related to Eye q baby® and central nervous system development pursuant to Article 14 of Regulation (EC) No 1924/2006</p> <p>Adopted: 04 December 2008 Published: 19 December 2008</p>
<p>Scientific substantiation of a health claim related to Efalex® and eye development and function pursuant to Article14 of Regulation (EC) No 1924/2006</p> <p>Adopted: 04 December 2008 Published: 19 December 2008</p>
<p>Scientific substantiation of a health claim related to Efalex® and concentration pursuant to Article14 of Regulation (EC) No 1924/2006</p> <p>Adopted: 04 December 2008 Published: 19 December 2008</p>

→ → → NDA continued

Scientific substantiation of a health claim related to Efalex® and brain development and function pursuant to Article 14 of Regulation (EC) No 1924/2006 Adopted: 04 December 2008 Published: 19 December 2008
Scientific substantiation of a health claim related to Eye q® and concentration pursuant to Article 14 of Regulation (EC) No 1924/2006 Adopted: 04 December 2008 Published: 19 December 2008
Milk product, rich in fibre and protein, and reduction of the sense of hunger pursuant to Article 13(5) of Regulation (EC) No 1924/2006 Adopted: 04 December 2008 Published: 19 December 2008
Scientific substantiation of a health claim related to Efalex® and coordination pursuant to Article 14 of Regulation (EC) No 1924/2006 Adopted: 04 December 2008 Published: 19 December 2008
Scientific substantiation of a health claim related to Mumomega® and central nervous system development pursuant to Article 14 of Regulation (EC) No 1924/2006 Adopted: 04 December 2008 Published: 19 December 2008
Safety of Lycopene Cold Water Dispersible Products from <i>Blakeslea trispora</i> Adopted: 04 December 2008 Published: 19 December 2008
Scientific substantiation of a health claim related to black tea from <i>Camellia sinensis</i> and helps to focus attention, pursuant to Article 13(5) of Regulation (EC) No 1924/2006 Adopted: 04 December 2008 Published: 22 December 2008
Scientific substantiation of a health claim related to dairy fresh cheese and bone growth pursuant to Article 14 of Regulation (EC) No 1924/2006 Adopted: 04 December 2008 Published: 15 January 2009

Plant Health (PLH)

Scientific Opinions

Pest risk assessment made by France on Hop stunt viroid (HSVd) Adopted: 20 February 2008 Published: 21 May 2008
Pest risk assessment made by France on <i>Citrus exocortis</i> virus (CEVd) Adopted: 20 February 2008 Published: 21 May 2008
Pest risk assessment made by France by Banana bract mosaic virus Adopted: 20 February 2008 Published: 31 March 2008
Pest risk assessment made by France on <i>Ralstonia</i> sp pathogenic agent of banana blood disease Adopted: 21 February 2008 Published: 31 March 2008
Pest risk assessment made by France on <i>Mycosphaerella fijiensis</i> Adopted: 21 February 2008 Published: 31 March 2008
Pest risk assessment made by France on Banana streak virus (BSV) Adopted: 12 March 2008 Published: 31 March 2008
Pest risk assessment made by France on Citrus chlorotic dwarf virus Adopted: 12 March 2008 Published: 21 May 2008
Pest risk assessment made by France on Citrus yellow mosaic virus or Citrus mosaic badnavirus Adopted: 12 March 2008 Published: 21 May 2008
Pest risk assessment made by France on <i>Erionota thrax</i> L Adopted: 12 March 2008 Published: 31 March 2008
Pest risk assessment made by France on <i>Nacoleia octasema</i> Adopted: 12 March 2008 Published: 31 March 2008
Pest risk assessment made by France on <i>Odioporus longicollis</i> Adopted: 12 March 2008 Published: 31 March 2008

→ → → PLH continued

Pest risk assessment made by France on <i>Ralstonia solanacearum</i> race 2 Adopted: 12 March 2008 Published: 31 March 2008
Pest risk assessment made by France on <i>Xanthomonas campestris</i> pv. <i>Musacearum</i> Adopted: 12 March 2008 Published: 31 March 2008
Pest risk assessment made by France on <i>Aceria sheldoni</i> (Ewing) Adopted: 12 March 2008 Published: 21 May 2008
Pest risk assessment made by France on <i>Brevipalpus californicus</i>, <i>Breviplapus phoenicis</i> and <i>Brevipalpus obovatus</i> (Acari: <i>Tenuipalpidae</i>) Adopted: 12 March 2008 Published: 21 May 2008
Pest risk assessment made by France on <i>Mycosphaerella eumusae</i> Adopted: 12 March 2008 Published: 31 March 2008
Pest risk assessment made by France on <i>Fusarium oxysporum</i> f.sp. <i>cubense</i> Adopted: 12 March 2008 Published: 31 March 2008
Pest risk assessment made by France on <i>Trachysphaera fructigena</i> Adopted: 12 March 2008 Published: 31 March 2008
Pest risk assessment made by France on <i>Phyllosticta musarum</i> (Cooke) van der Aa Adopted: 12 March 2008 Published: 31 March 2008
Pest risk assessment made by France on Banana bunchy top virus (BBTV) Adopted: 12 March 2008 Published: 31 March 2008
Pest risk assessment made by France on <i>Sphaeropsis tumefaciens</i> Hedges Adopted: 13 March 2008 Published: 21 May 2008
Pest risk assessment made by France on <i>Panonychus citri</i> Adopted: 13 March 2008 Published: 21 May 2008

→ → → PLH continued

Other scientific outputs

Report of 10th EFSA Scientific Colloquium: Pest risk assessment – Science in support of phytosanitary decision making in the European Union

Published August 2008

Plant protection products and their residues (PPR)

Scientific Opinions

Opinion on the evaluation of the suitability of existing methodologies and identification of new approaches to assess cumulative and synergic risks from pesticides to human health with a view to set MRLs.

Adopted: 15 April 2008

Published: 30 May 2008

Opinion on the science behind the Guidance Document on risk assessment for birds and mammals

Adopted: 17 June 2008

Published: 24 July 2008

Opinion on the developmental neurotoxicology of deltamethrin

Adopted: 9 December 2008

Published: 13 January 2009

The usefulness of total concentrations and pore water concentrations of pesticides in soil as metrics for the assessment of ecotoxicological effects.

Adopted: 10 December 2008

Published: 23 January 2009

Assessment Methodology (AMU)

EFSA Statement

Statement of EFSA on a study associating bisphenol A with medical disorders. Prepared by the Unit on food contact materials, enzymes, flavourings and processing aids (CEF) and the Unit on Assessment Methodology (AMU)

Adopted: 22 October 2008

Published: 24 October 2008

Scientific or technical report

Bee Mortality and Bee Surveillance in Europe - A Report from the Assessment Methodology Unit in Response to Agence Francaise de Securite Sanitaire des Aliments (AFSSA)

Adopted: 11 May 2008

Published: 11 August 2008

Statistical Report on the study by McCann et al. (2007) on the effect of some colours and sodium benzoate on children's behaviour

Published: 11 March 2008

Data collection and exposure (DATEX)

EFSA Statements

Statement of EFSA on risks for public health due to the presence of melamine in infant milk and other milk product in China

Adopted: 24 September 2008

Published: 25 September 2008

Statement of EFSA on the risks for public health due to the presence of dioxins in pork from Ireland

Adopted: 10 December 2008

Published: 10 December 2008

Guidance Documents

Guidance Document for the use of the Concise Food Consumption Database in Exposure Assessment

Published: 17 March 2008

Scientific or technical report

Consumption of Food and Beverages with Added Plant Sterols in the European Union

Adopted: 20 February 2008

Published: 4 March 2008

Updated: 17 March 2009

Emerging risks (EMRISK)

Scientific or technical report

EFSA Emergency Manual

Issued: 5 February 2009

Pesticide Risk Assessment Peer Review (PRAPeR)

Conclusion regarding the peer review of the pesticide risk assessment of the active substances:

Benfluralin	Finalised: 3 March 2008	Published: 28 July 2008
Flutolanil	Finalised: 3 March 2008	Published: 28 July 2008
Fluazinam	Finalised: 26 March 2008	Published: 29 July 2008
Epoxiconazole	Finalised: 26 March 2008	Published: 28 July 2008
Bromuconazole	Finalised: 26 March 2008	Published: 28 July 2008
Buprofezin	Finalised: 3 March 2008	Published: 28 July 2008
Napropamide	Finalised: 26 March 2008	Published: 28 July 2008
Tralkoxydim	Finalised: 26 March 2008	Published: 28 July 2008
Mepiquat	Finalised: 14 April 2008	Published: 28 July 2008
Imidacloprid	Finalised: 29 May 2008	Published: 28 July 2008
Fenpropimorph	Finalised: 14 April 2008	Published: 29 July 2008

→ → → PRAPeR continued

Metazachlor	Finalised: 14 April 2008	Published: 29 July 2008
Abamectin	Finalised: 29 May 2008	Published: 29 July 2008
Tetraconazole	Finalised: 31 July 2008	Published: 16 Oct. 2008
Acetochlor	Finalised: 31 July 2008	Published: 16 Oct. 2008
Sulcotrione	Finalised: 31 July 2008	Published: 16 Oct. 2008
Flurprimidol	Finalised: 31 July 2008	Published: 16 Oct. 2008
Aclonifen	Finalised: 31 July 2008	Published: 21 Oct. 2008
Dodemorph	Finalised: 17 Sept. 2008	Published: 17 Oct. 2008
Cymoxanil	Finalised: 17 Sept. 2008	Published: 17 Oct. 2008
Cyromazine	Finalised: 17 Sept. 2008	Published: 21 Oct. 2008
Dimethachlor	Finalised: 17 Sept. 2008	Published: 30 Oct. 2008
Tebuconazole	Finalised: 25 Sept. 2008	Published: 17 Oct. 2008
Triadimenol	Finalised: 25 Sept. 2008	Published: 17 Oct. 2008
Penconazole	Finalised: 25 Sept. 2008	Published: 30 Oct. 2008
2,5 dichlorobenzoic acid methylester	Finalised: 26 Sept. 2008	Published: 21 Oct. 2008
Bensulfuron	Finalised: 26 Sept. 2008	Published: 21 Oct. 2008
Metamitron	Finalised: 29 Sept. 2008	Published: 22 Oct. 2008

→ → → PRAPeR continued

Calcium phosphide	Finalised: 29 September 2008	Published: 22 October 2008
Teflubenzuron	Finalised: 29 September 2008	Published: 15 January 2009
Aluminium phosphide	Finalised: 29 September 2008	Published: 15 January 2009
Zeta-cypermethrin	Finalised: 30 September 2008	Published: 15 January 2009
Copper compounds	Finalised: 30 September 2008	Published: 22 October 2008
Magnesium phosphide	Finalised: 30 September 2008	Published: 15 January 2009
Diphenylamine	Finalised: 30 September 2008	Published: 15 January 2009
Fenpyroximate	Finalised: 16 October 2008	Published: 30 October 2008
Metam	Finalised: 26 November 2008	Published: 15 January 2009
Chlormequat	Finalised: 29 September 2008	Published: 25 February 2009
Triflumuron	Finalised: 30 September 2008	Published: 6 March 2009
Propaquizafop	Finalised: 26 November 2008	Published: 17 March 2009
Chlorsulfuron	Finalised: 26 November 2008	Published: 6 March 2009
Paraffin oil (CAS 8042-47-5, chain lengths C17-C31)	Finalised: 19 December 2008	Published: 9 March 2009

→ → → PRAPeR continued

Conclusions finalised but not yet published

These conclusions will be published on the EFSA website.

Triazoxide
Tri-allate
Triflusulfuron
Lufenuron
Tebufenpyrad
Bifenthrin
Sodium 5-nitroguaiacolate, sodium o-nitrophenolate and sodium p-nitrophenolate
Chlorthal-dimethyl
Quizalofop-P
Etofenprox
Ethanol
Sulphur
2-phenyphenol
Difenacoum
Didecyldimethylammonium chloride

→ → → PRAPeR continued

Paraffin oil (CAS 8042-47-5, chain lengths C18-C30)
Paraffin oils (CAS 64742-46-7, 72623-86-0 and 97862-82-3)
Methomyl
Ethephon

Reasoned opinions

Addendum to the Reasoned Opinion on the potential chronic and acute risk to consumers' health arising from proposed temporary EU MRLs according to regulation (EC) 396/2005 on maximum residue levels of pesticides in food and feed of plant and animal origin		
	Published: 15 March 2008	Adopted: 15 February 2008
MRLs of concern for the active substances:		
Methamidophos	Published: 27 November 2008	Adopted: 15 September 2008
Fenarimol	Published: 27 November 2008	Adopted: 15 September 2008
Carbendazim	Published: 27 November 2008	Adopted: 15 September 2008
Fenamiphos	Published: 27 November 2008	Adopted: 15 September 2008
Ethephon	Published: 27 November 2008	Adopted: 15 September 2008
Procymidone	Published: 27 November 2008	Adopted: 15 September 2008
Oxydemeton-methyl	Published: 27 November 2008	Adopted: 16 September 2008

→ → → PRAPeR continued

Pirimiphos-methyl	Published: 27 November 2008	Adopted: 18 September 2008
Vinclozolin	Published: 27 November 2008	Adopted: 16 September 2008
Methomyl and thiodicarb	Published: 27 November 2008	Adopted: 26 September 2008
Benfuracarb and carbosulfan	Published: 27 November 2008	Adopted: 26 September 2008
Dimethoate and omethoate		Adopted: 20 October 2008
Azoxystrobin in turnips	Published: 27 November 2008	Adopted: 24 November 2008
Fludioxonil in pomegranates	Published: 27 November 2008	Adopted: 18 November 2008
Azoxystrobin in passion fruit	Published: 18 December 2008	Adopted: 12 December 2008
Teflubenzuron on peppers	Published: 17 December 2008	Adopted: 12 December 2008
Trifloxystrobin in passion fruit	Published: 22 December 2008	Adopted: 18 December 2008
Fluroxypyr in leeks	Published: 22 December 2008	Adopted: 18 December 2008
Thiram in bananas	Published: 22 December 2008	Adopted: 16 December 2008

Scientific or technical report

Evaluation of the European Union Pesticide Safety Review Process

Issued by the working group on the review of the efficiency of the pesticide peer-review process on 27 August 2008

Scientific Cooperation (SCO)

Scientific or technical reports

ESCO REPORT. Prepared by the EFSA Scientific Cooperation Working Group on Fostering Harmonised Risk Assessment Approaches in Member States.
Issued on 03 December 2008

Colloquium Reports

EFSA Scientific Colloquium Report 8: Environmental Risk Assessment of Genetically Modified Plants - Challenges and Approaches

EFSA Scientific Colloquium Report 9: Nutrient Profiling For Foods Bearing Nutrition and Health Claims

EFSA Scientific Colloquium Report 10: Pest risk assessment - Science in support of phytosanitary decision making in the European Community

EFSA Scientific Colloquium Report 11: Acrylamide carcinogenicity - New evidence in relation to dietary exposure

Zoonoses Data Collection

Zoonoses Data Collection Reports

Zoonoses country reports 2006

Published: 10 January 08

Report on Evaluation of the Community Reporting system for Food-borne Outbreaks under Directive 2003/99/EC

Endorsed: 01 December 2007

Published: 07 March 2008

Report of the Task Force on Zoonoses Data Collection on the Analysis of the baseline survey on the prevalence of *Salmonella* in turkey flocks, in the EU, 2006-2007 - Part A: *Salmonella* prevalence estimates

Adopted: 28 April 2008

Published: 13 May 2008

→ → → Zoonoses Data Collection continued

Guidance Documents

Report of the Task Force on Zoonoses Data Collection on the Analysis of the baseline survey on the prevalence of *Salmonella* in slaughter pigs, in the EU, 2006-2007 Part A: *Salmonella* prevalence estimates

Adopted: 30 May 2008

Published: 09 June 2008

Report of Task Force on Zoonoses Data Collection on proposed technical specifications for a coordinated monitoring programme for *Salmonella* and *Campylobacter* in broiler meats at retail in the EU

Adopted: 29 August 2008

Published: 02 September 2008

Report of the Task Force on Zoonoses Data Collection on the Analysis of the baseline survey on the prevalence of *Salmonella* in turkey flocks, in the EU, 2006-2007: Part B: factors related to *Salmonella* flock prevalence and distribution of *Salmonella* serovars

Adopted: 10 October 2008

Published: 28 October 2008

Report of the Task Force on analysis of the baseline survey on the prevalence of *Salmonella* in slaughter pigs, in the EU, 2006-2007 - Part B: factors associated with *Salmonella* infection in lymph nodes, *Salmonella* surface contamination of carcasses, and the distribution of *Salmonella* serovars

Adopted: 14 November 2008

Published: 22 December 2008

Report from the Task Force on Zoonoses Data Collection including guidance for harmonized monitoring and reporting of antimicrobial resistance in commensal *Escherichia coli* and *Enterococcus* spp. from food animals

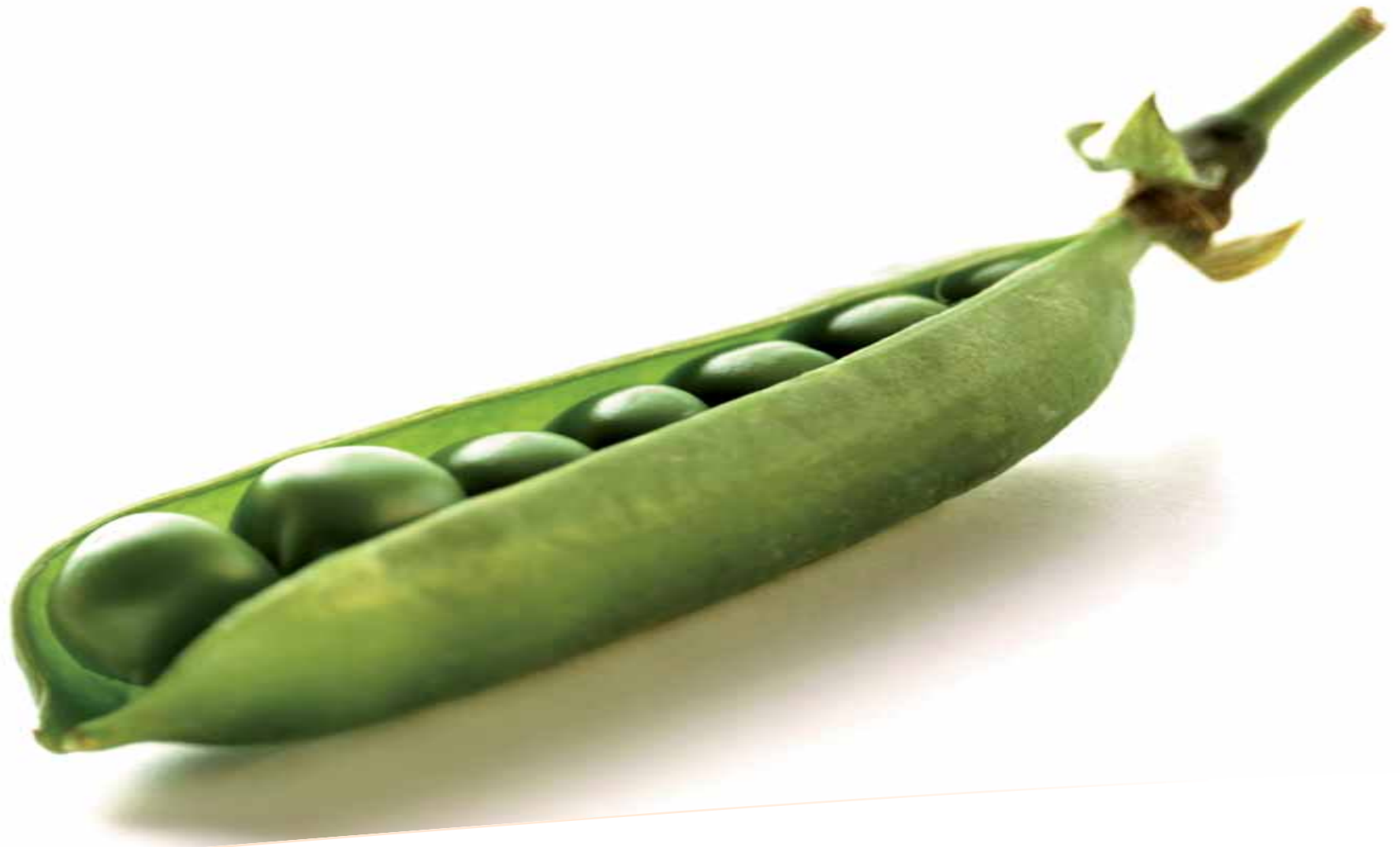
Adopted: 11 March 2008

Published: 03 April 2008

Report of the Task Force on Zoonoses Data Collection Manual for Reporting on Zoonoses, Zoonotic Agents and Antimicrobial Resistance in the framework of Directive 2003/99/EC and of some other pathogenic microbiological agents for information derived from the reporting year 2007

Adopted: 11 March 2008

Published: 03 April 2008.

CD-ROM 2008. aasta EFSA teadusväljaannetega

European Food Safety Authority

Largo N. Palli 5/A
43100 Parma
Italy

Tel +39 0521036111
Fax +39 0521036110
www.efsa.europa.eu

ISBN 978-92-9199-159-4

9 789291 991594